

**Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ
ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ «Η
ΑΡΤΕΜΙΣ» ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΠΑΤΩΝ-ΑΡΤΕΜΙΔΑΣ**

της

Παπαδομανωλάκη Ειρήνης - Μαρίας

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που υποβάλλεται
στο καθηγητικό σώμα για την μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων
απόκτησης του μεταπτυχιακού τίτλου του Μεταπτυχιακού Προγράμματος
«Οργάνωση και Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων» του Τμήματος
Οργάνωσης και Διαχείρισης του Παν/μίου Πελοποννήσου στην κατεύθυνση
«Οργάνωση & Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών & Επιχειρήσεων»

Σπάρτη

2014

Εγκεκριμένο από το Καθηγητικό Σώμα:

1^{ος}Επιβλέπων: Στεργιούλας Απόστολος, Καθηγητής

2^{ος}Επιβλέπων: Δουβής Ιωάννης, Αναπλ. Καθηγητής

3^{ος}Επιβλέπων: Τριπολιτσιώτη Αλεξάνδρα, Ε.Ε.Π.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Παπαδομανωλάκη Ειρήνη - Μαρία: Η διαχείριση της τοπικής αυτοδιοίκησης και οι πολιτικές αύξησης των ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα των πολιτών: Η περίπτωση του αθλητικού οργανισμού «Η ΑΡΤΕΜΙΣ» του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας.

(Με την επίβλεψη του κ. Απόστολου Στεργιούλα, Καθηγητή)

Η μεταρρυθμιστική κίνηση του «Προγράμματος Καλλικράτη», επέφερε μια σειρά από διαφοροποιήσεις στην δημοσιονομική κατάσταση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, με στόχο να καταφέρουν να λειτουργήσουν πιο αποτελεσματικά και αποδοτικά απέναντι στις αυξημένες ανάγκες που έχει να καλύψει στην καθημερινότητα του, ο σύγχρονος άνθρωπος. Στα πλαίσια αυτής της νέας διοικητικής μεταρρύθμισης ο αθλητικός οργανισμός «Η ΑΡΤΕΜΙΣ», που είναι ο αρμόδιος φορέας που συστάθηκε μετά την εφαρμογή του «Προγράμματος Καλλικράτη», για τη ανάπτυξη του αθλητισμού και την προώθηση της σωματικής άσκησης στο δήμο Σπάτων - Αρτέμιδας, καλείται να αναπτύξει πολιτικές και δράσεις, που στηρίζονται στις θεσμοθετημένες γραμμές που επιτάσσει η ενίσχυση του θεσμού «αθλητισμός για όλους» διεθνώς και βάσει των οποίων θα αυξήσει τις ευκαιρίες για σωματική δραστηριότητα με την βελτίωση των παρεχόμενων αθλητικών δράσεων, την ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών και την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής στην τοπική κοινωνία. Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας, ήταν να προσδιορίσει ποιο είναι το νέο οργανωτικό πλαίσιο των αθλητικών οργανισμών και με ποιούς μηχανισμούς και πολιτικές, επιτυγχάνεται η ανάπτυξη των ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα, με το δικαίωμα συμμετοχής όλων των πολιτών, χωρίς διακρίσεις στα προγράμματα που προσανατολίζονται στην υιοθέτηση μιας πιο θετικής στάσης απέναντι στην σωματική άσκηση και συνεπώς στην αύξηση του πληθυσμού που στηρίζει αυτές τις δράσεις.

Λέξεις Κλειδιά: *αθλητισμός για όλους, τοπική αυτοδιοίκηση, πρόγραμμα Καλλικράτης, υγεία, στρατηγικές για τον αθλητισμό, σωματική άσκηση*

ABSTRACT

Papadomanolaki Irene - Maria: The management of local government policies and increasing opportunities for physical activity of citizens: The case of the sports organization “Artemis” of Spata- Artemis municipality.

(with the supervision of Stergioulas Apostolos, Professor)

The reform movement of the "Program Kallikratis" made a series of variations on the financial situation of local authorities, in order to be able to operate more effectively and efficiently towards increased needs has to cover the everyday life of the modern man. Within this new administrative reform the sports organization "ARTEMIS", which is the competent body established after the implementation of the "Programme Kallikratis" for sports development and promotion of physical activity in the municipality Spata - Artemis invited to develop policies and actions, based on statutory lines requires the strengthening of the institution of "sport for all" internationally and on which will increase opportunities for physical activity by improving the provision of sporting activities, to meet the needs of citizens and upgrading quality of life in local society. The purpose of this study was to determine what the new organizational context of sports organizations and what mechanisms and policies, achieved the development of opportunities for physical activity, with the participation rights of all citizens, without discrimination in programs geared to the adoption of a more positive attitude towards physical activity and consequently an increase in the population supports these actions.

Key Words: *physical activity, European policies, strategic management, health, sport for all, non - profit organizations*

Αυτή την εργασία και την κτίση του μεταπτυχιακού μου τίτλου, την αφιερώνω στην μνήμη της μητέρα μου, Ευφροσύνης Κώσση, που σαν εκπαιδευτικός πάντα θεωρούσε ότι ο άνθρωπος εξελίσσεται μόνο όταν προσπαθεί να διευρύνει τους ορίζοντές του.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα, τους επιβλέποντες καθηγητές μου, κύριο Απόστολο Στεργιούλα και κυρία Αλεξάνδρα Τριπολιτσιώτη, για την εμπιστοσύνη που μου έδειξαν και την πολύτιμη βοήθειά τους που αμέριστα μου πρόσφεραν, με σημαντική καθοδήγηση και συνεχή υποστήριξη καθόλη την διάρκεια διαξαγωγής της παρούσας εργασίας. Καθώς και τους υπόλοιπους καθηγητές μου, για την συμβολή τους στην εκπαιδευτική μου κατάρτιση, κατά την διάρκεια των κύκλων σπουδών μου σε αυτό. Επίσης την οικογενειά μου, τον πατέρα μου και τον αδερφό μου, για την ηθική και οικονομική υποστήριξη που μου πρόσφεραν ώστε να καταφέρω να ολοκληρώσω αυτό το μεταπτυχιακό.

Τους συναδέλφους μου σε αυτό το μεταπτυχιακό, που ο καθένας ξεχωριστά, συνέβαλε με τον δικό του τρόπο, στο να αποτελέσει η εμπειρία αυτή ένα σημαντικό κεφάλαιο στην ζωή μου και τους φίλους μου, Άγγελο Λαυδή και Ευαγγελία Φλεβάρη, για την ενθάρρυνση και την ενίσχυση που μου παρείχαν με τον δικό τους ξεχωριστό τρόπο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	ii
ABSTRACT.....	iii
ΑΦΙΕΡΩΣΗ.....	iv
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ.....	v
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	vi
I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
Εισαγωγή.....	
Διατύπωση του προβλήματος.....	4
Σκοπός της έρευνας.....	4
Σημαντικότητα της μελέτης.....	5
Ερευνητικές υποθέσεις.....	6
Λειτουργικοί ορισμοί.....	6
Οριοθετήσεις και περιορισμοί.....	9
II. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	
Εισαγωγή.....	10
Σχεδιασμός της έρευνας.....	10
Πραγματοποίηση της έρευνας.....	11
Κριτήρια επιλογής της έρευνας.....	13
III. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	
Εισαγωγή.....	14

Η τοπική αυτοδιοίκηση στην Ευρώπη.....	14
Το διοικητικό μοντέλο <i>Σχέδιο Καποδίστριας</i>	16
Διοικητικό μοντέλο στην τοπική αυτοδιοίκηση <i>Πρόγραμμα Καλλικράτης</i>	19
Επιχειρησιακά προγράμματα.....	23
Διακήρυξη για την υγεία – Συνθήκη Λισαβόνας.....	23
Λευκή βίβλος για την υγεία.....	24
Πράσινη βίβλος – Υγιεινή διατροφή και σωματική άσκηση.....	27
Προώθηση σωματικής δραστηριότητας για την βελτίωση της υγείας (Health enhancing physical activity).....	31
Παγκόσμιος οργανισμός υγείας (Π.Ο.Υ).....	33
Κατευθυντήριες γραμμές παγκόσμιου οργανισμού υγείας.....	36
Δημόσια υγεία στην Ελλάδα – Σχέδιο δράσης 2007 - 2017.....	37
Αθλητισμός: Συνθήκη Άμστερνταμ 1997 – Έκθεση Ελσίνκι 1999 – Δήλωση Νίκαιας 2000 – Λευκή βίβλος.....	39
Συνθήκη Λισαβόνας 2009.....	41
Λευκή βίβλος για τον αθλητισμό.....	43
Πράσινη βίβλος για την αειφόρο ανάπτυξη - αθλητικές εγκαταστάσεις.....	46
Στρατηγικές εξοικονόμησης ενέργειας των αθλητικών εγκαταστάσεων.....	47
Ο «Αθλητισμός για Όλους».....	50
Η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στον «Αθλητισμό για Όλους».....	52
Διεθνής Οργανισμός «Αθλητισμός για Όλους»- T.A.F.I.S.A.....	53
Ο «Αθλητισμός για Όλους» στην Ελληνική Επικράτεια.....	54
Εργαλεία διαχείρισης για τους αθλητικούς οργανισμούς.....	60
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα δήμου Σπάτων – Αρτέμιδα.....	61
Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου.....	63

Οργανόγραμμα.....	64
Η Υπηρεσία Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς.....	64
Αθλητικός Οργανισμός «Η ΑΡΤΕΜΙΣ» - Ίδρυση – Σύσταση του Οργανισμού.....	66
Σκοπός του Οργανισμού.....	67
Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του Οργανισμού – Διοίκηση.....	68
Πόροι του Οργανισμού.....	70
Αθλητικές Υποδομές του Δήμου Σπάτων – Αρτέμιδας.....	71
IV. ΣΥΖΗΤΗΣΗ.....	72
V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	82
VI. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	87

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ «Η ΑΡΤΕΜΙΣ» ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΠΑΤΩΝ-ΑΡΤΕΜΙΔΑΣ

Η παρούσα εργασία έχει σκοπό να παρουσιάσει το περιβάλλον των αθλητικών οργανισμών μετά τη διοικητική μεταρρύθμιση «Πρόγραμμα Καλλικράτης». Θα επιδιώξει να αναδείξει τη διοικητική δομή της τοπικής αυτοδιοίκησης στη νέα της μορφή. Επίσης, θα αναλύσει τις πολιτικές, σύμφωνα με τις οποίες οι φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης και ειδικότερα οι αθλητικοί οργανισμοί των δήμων, αναπτύσσουν επιχειρησιακές δράσεις για να αυξήσουν τις ευκαιρίες για τη συμμετοχή των πολιτών σε προγράμματα σωματικής δραστηριότητας.

Πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προχώρησαν σε μεταρρυθμίσεις, ενισχύοντας τα επίπεδα τοπικής αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με τις αρχές και τις αξίες της Συνθήκης της Λισαβόνας (2009). Οι αρχές αυτές είναι η διαφάνεια, η συμμετοχή των πολιτών, ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα και η συμμετοχική δημοκρατία. Σε συνέχεια αυτών, στα πλαίσια του πολυεπίπεδου μοντέλου διακυβέρνησης, όπως αυτό αποτυπώθηκε στη Λευκή Βίβλο της διακυβέρνησης (2009), κράτη με ισχυροποιημένες κοινωνικές δομές, όπως η Σουηδία, η Γερμανία, η Δανία και η Ολλανδία, ενδυνάμωσαν σημαντικά το ρόλο των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, στα πλαίσια της παροχής ποιοτικότερων και αποτελεσματικότερων υπηρεσιών προς τους πολίτες (Νόμος 3852/2010).

Παράλληλα με τις αλλαγές στην Ευρώπη, επιχειρήθηκε και στην Ελλάδα να μεταφερθούν αρμοδιότητες προς την αυτοδιοίκηση και τις περιφερειακές υπηρεσίες. Αρχικά με τον νόμο 2539/1997 «Σχέδιο Καποδίστριας», υπήρξε μια σημαντική μεταρρυθμιστική κίνηση, για τη συνένωση κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους με σκοπό τη βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στη συνέχεια και στα πλαίσια της εναρμόνισης με τις ευρωπαϊκές γραμμές και τον

επανασχεδιασμό των επιπέδων διακυβέρνησης, το 2010, ο διοικητικός χάρτης της Ελλάδας, αλλάζει ριζικά. Με την εφαρμογή του νόμου 3852/2010, επιχειρείται μια νέα διοικητική, οικονομική, πολιτική, αλλά και ηθική αναδιαμόρφωση της αυτοδιοίκησης. Με το «Πρόγραμμα Καλλικράτης», κύριος εκφραστής του κράτους είναι η τοπική αυτοδιοίκηση, που αποτελείται από τους α΄ βαθμού οργανισμούς, που είναι οι δήμοι και τους β΄ βαθμού, που είναι οι περιφέρειες. Πρωταρχικοί στόχοι του Καλλικράτη είναι η διοικητική, οικονομική, πολιτική και ηθική επαναθεμελίωση της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και η ολοκληρωτική αλλαγή του κεντρικού κράτους αναδεικνύοντας τον επιτελικό, συντονιστικό και ελεγκτικό χαρακτήρα του (Νόμος 3852/ 2010).

Για την εύρυθμη λειτουργία των δήμων, στα πλαίσια των ανωτέρω μεταρρυθμίσεων, θεσπίστηκε η υποχρέωση κατάρτισης επιχειρησιακών προγραμμάτων, αρχικά με τον νόμο 3463/2006. Στη συνέχεια τα προγράμματα αυτά με τον νόμο 3852/2010 τροποποιήθηκαν, ως προς το περιεχόμενο, τη δομή, το χρόνο διεκπεραίωσης (πέντε χρόνια) και τον τρόπο που υποβάλλονται. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα, είναι το βασικό εργαλείο για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης. Στοχεύει στη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του δήμου, σε πλήρη ταύτιση με τις κατευθυντήριες γραμμές ανάπτυξης σε τοπικό και εθνικό επίπεδο και βάσει των στόχων που θέτει ο νόμος 3852/2010, εστιάζοντας στις συνεργασίες δημόσιων και ιδιωτικών φορέων.

Σε ένα πενταετές πρόγραμμα δράσης του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων του, αποτυπώνεται και αναλύεται η στρατηγική της εκάστοτε δημοτικής αρχής, ενώ οι ενέργειες για την υλοποίησή της τίθενται στο ετήσιο πρόγραμμα δράσης της κάθε υπηρεσίας του δήμου και των νομικών προσώπων του. Στα πλαίσια της στρατηγικής του δήμου, καθορίζεται και ο άξονας δράσης για την κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία, πολιτισμό και αθλητισμό, για τον οποίο τίθενται μέτρα, στόχοι και αναπτυξιακές προτεραιότητες του δήμου για να κατευθύνουν τις δράσεις των υπηρεσιών, που ασχολούνται με τον άξονα αυτό, δηλαδή τους αθλητικούς οργανισμούς (Οδηγός κατάρτισης επιχειρησιακών προγραμμάτων, 2011).

Οργανισμός είναι κάθε κοινωνικό σύνολο, που συνεργάζεται για να πετύχει συγκεκριμένους κοινούς στόχους (Baron, 1986). Γίνεται, λοιπόν, αντιληπτό, ότι οι

οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης είναι οι πολιτικοί εκφραστές του προγραμματισμού και της υλοποίησης της ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας (Μαΐστρος, 2000).

Η ανάπτυξη και προαγωγή του αθλητισμού σε τοπικό επίπεδο, υλοποιείται από τους αθλητικούς οργανισμούς σε κάθε δήμο, είτε ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, είτε ως διευθύνσεις άθλησης, εφόσον ο εκάστοτε δήμος αποφασίσει να ασκούνται οι σχετικές υπηρεσίες από εσωτερικά τμήματα του δήμου (Νόμος 3852/2010). Ο σκοπός λειτουργίας των αθλητικών οργανισμών είναι να προσφέρουν στους δημότες τη δυνατότητα ενασχόλησης με αθλητικές δράσεις σε τοπικό επίπεδο. Σύμφωνα με την φιλοσοφία της γενικότερης ευρωπαϊκής πολιτικής, που εκφράζεται με την συνθήκη της Λισαβόνας (2009) στο άρθρο 165 και τη λευκή βίβλο για τον αθλητισμό (2007), σκοπός είναι η ανάδειξη του κοινωνικού, εκπαιδευτικού ρόλου του αθλητισμού και της οικονομικής του διάστασης.

Η κοινωνική ένταξη μέσω του αθλητισμού συνεπάγεται συμμετοχή στην κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς, ανάπτυξη κοινοτήτων και ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής (Συνθήκη Λισαβόνας, 2009). Παράλληλα, η ευρωπαϊκή επιτροπή και ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας (2002), διακηρύττουν τη σημασία της σωματικής άσκησης και την άμεση σχέση που έχει με την υγεία στη σύγχρονη κοινωνία, καθώς και ότι ο αθλητισμός αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο κάθε δημόσιας πολιτικής προσέγγισης με στόχο τη βελτίωση της σωματικής άσκησης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στον αθλητισμό, 2011).

Στα πλαίσια των αρχών και των διακηρύξεων της ευρωπαϊκής επιτροπής και της λευκής βίβλου (2007), για την αξία και τη σημασία της «άθλησης για όλους», χαράσσεται και η εθνική πολιτική για τον αθλητισμό. Το υπουργείο πολιτισμού και αθλητισμού, μέσω της γενικής γραμματείας αθλητισμού και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, υλοποιεί τα προγράμματα «άθλησης για όλους» (Νόμος 26869/2013), στοχεύοντας στην προώθηση της σωματικής δραστηριότητας, ως το μέσο για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής, την προαγωγή της δημόσιας υγείας και τη γενικότερη ψυχοκοινωνική κατάσταση των πολιτών.

Διατύπωση του προβλήματος

Με το «Σχέδιο Καποδίστριας», συνενώθηκαν οι κοινότητες σε μεγαλύτερους δήμους και η σημαντική αυτή μεταρρύθμιση βελτίωσε το επίπεδο της δημόσιας διοίκησης στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Στη συνέχεια πολλές χώρες της ευρωπαϊκής ένωσης, προχώρησαν σε μεταρρυθμίσεις, ενισχύοντας τα επίπεδα τοπικής αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με τη συνθήκη της Λισαβόνας (2009).

Έτσι, ο διοικητικός χάρτης της Ελλάδας στο πλαίσιο της εναρμόνισης με τον επανασχεδιασμό των επιπέδων διακυβέρνησης και σύμφωνα με τις οδηγίες της ευρωπαϊκής ένωσης, αλλάζει ριζικά.

Στον «Καλλικράτη», η τοπική αυτοδιοίκηση είναι ο κύριος εκφραστής της οργάνωσης του κράτους. Οι αθλητικοί οργανισμοί των δήμων είναι υπεύθυνοι για τα θέματα αθλητισμού - πολιτισμού - παιδείας (Νόμος 3852/2010). Σκοπός της λειτουργίας των αθλητικών οργανισμών είναι να προσφέρουν στους δημότες τη δυνατότητα ενασχόλησης με αθλητικές δράσεις σε τοπικό επίπεδο.

Ο αθλητικός οργανισμός του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας «Η ΑΡΤΕΜΙΣ», προήλθε από τη συγχώνευση τεσσάρων νομικών προσώπων, με την υπ' αριθ. 32/2011 απόφαση του δημοτικού συμβουλίου Σπάτων - Αρτέμιδος.

Ως νέος αθλητικός οργανισμός, καλείται να λειτουργήσει σύμφωνα με τις επιταγές του «Προγράμματος Καλλικράτη» και βάσει των αρχών της συνθήκης της Λισαβόνας και της λευκής βίβλου για τον αθλητισμό.

Σκοπός

Στην παρούσα εργασία, θα εξεταστεί η περίπτωση του δημοτικού αθλητικού οργανισμού Σπάτων - Αρτέμιδας «Η ΑΡΤΕΜΙΣ» και θα διερευνηθούν:

- I. το οργανωτικό πλαίσιο των αθλητικών οργανισμών, μετά τη διοικητική μεταρρύθμιση του «Προγράμματος Καλλικράτη», με στόχο την αύξηση των ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα των πολιτών,
- II. η αναδιάρθρωση του οργανωτικού συστήματος παροχής υπηρεσιών για την ικανοποίηση των πελατών - πολιτών,
- III. οι μηχανισμοί με τους οποίους δημιουργούνται οι κατάλληλες συνθήκες για ανάπτυξη και βελτίωση των παρεχόμενων αθλητικών δραστηριοτήτων, στα πλαίσια της υιοθέτησης μιας πιο φιλικής στάσης απέναντι στη σωματική άσκηση, όπως επιτάσσει ο προσανατολισμός προς τον θεσμό «αθλητισμός για όλους» και
- IV. αν οι διοικήσεις ακολουθούν σχέδια δράσης, βάσει των θεσμοθετημένων μεταρρυθμιστικών αλλαγών, για την αύξηση του πληθυσμού που συμμετέχει, στα πλαίσια της αρχής της ισότητας, της δικαιοσύνης, των φυλετικών διακρίσεων και της προσβασιμότητας στις δομές της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Σημαντικότητα της μελέτης

Η διερεύνηση της περίπτωσης του αθλητικού οργανισμού του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας «Η ΑΡΤΕΜΙΣ», σύμφωνα με τη νέα διοικητική μεταρρύθμιση στο πλαίσιο του «Προγράμματος Καλλικράτη», θα αναδείξει αν οι πολίτες του δήμου έχουν καλύτερη δυνατότητα πρόσβασης στην άσκηση και την σωματική δραστηριότητα με ίσες ευκαιρίες, σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο διοίκησης των δήμων, βάσει του σχεδίου «Καποδίστριας».

Επίσης, θα δείξει αν η οργάνωση αυτή δημιουργεί μηχανισμούς με τους οποίους θα αναπτυχθούν και θα βελτιωθούν τα παρεχόμενα αθλητικά προγράμματα, στο πλαίσιο της υιοθέτησης μιας πιο θετικής στάσης απέναντι στη σωματική δραστηριότητα.

Ακόμα, θα αποδείξει αν η διοίκηση του εν λόγω αθλητικού οργανισμού ακολουθεί σχέδια δράσης, σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση, με στόχο να αυξήσει τον αριθμό των ασκουμένων ατόμων.

Τα αποτελέσματα θα σκιαγραφήσουν αν ο αθλητικός οργανισμός του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας έχει στρατηγικό σχεδιασμό και είναι σε θέση να απορροφήσει ευρωπαϊκά προγράμματα που θα τον καταστήσουν βιώσιμο.

Οι πληροφορίες αυτές θα είναι χρήσιμες για την ηγεσία όχι μόνο του συγκεκριμένου οργανισμού, αλλά και των άλλων αθλητικών οργανισμών.

Ερευνητικές ερωτήσεις

1: Ποιός θα είναι ο ρόλος και οι ευθύνες της τοπικής αυτοδιοίκησης για τις διαδικασίες και τα μέσα προώθησης της συμμετοχής των πολιτών στον αθλητισμό;

2: Ποιά θα είναι η έκταση της έγκρισης των στρατηγικών διαχειριστικών πρακτικών στους αθλητικούς οργανισμούς;

3: Ποιοί θα είναι οι παράγοντες, που συμβάλλουν, αλλά και εμποδίζουν τους αθλητικούς οργανισμούς, στην επιτυχία, καθώς επίσης και στην εφαρμογή των στρατηγικών και πρακτικών διαχείρισης;

4: Ποιά θα είναι η λογική για τις προτεραιότητες και τις πολιτικές δράσης, που θα πρέπει να περιλαμβάνονται στη στρατηγική των αθλητικών οργανισμών;

5: Ο αθλητικός οργανισμός «Η ΑΡΤΕΜΙΣ» του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας, μετά την εφαρμογή του νόμου 3852/2010 και στα πλαίσια της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, εφαρμόζει στρατηγικές ανάπτυξης για την αύξηση των ευκαιριών για άθληση των δημοτών του;

Λειτουργικοί Ορισμοί

«Σχέδιο Καποδίστριας»: ο νόμος 2539/97, για τη συνένωση κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους και τη βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης, στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης (Νόμος 2539/97).

«Πρόγραμμα Καλλικράτης»: αποτελεί τη νέα αρχιτεκτονική για την αναμόρφωση της αυτοδιοίκησης και του κράτους, για την ανασυγκρότηση της διοικητικής δομής της χώρας στο επίπεδο α΄ και β΄ βαθμού αυτοδιοίκησης (Νόμος 3852/2010).

Μεταρρύθμιση: οι αλλαγές σε θεσμούς, κανόνες του παιχνιδιού, στόχους και μέσα της πολιτικής, που διαφοροποιούν τη λειτουργία του συστήματος και επιφέρουν διαφορετικά αποτελέσματα από εκείνα που παρατηρούνται ή αναμένονται χωρίς τις αλλαγές αυτές (Καζάκος, 2005).

Δημόσια διοίκηση: αναφέρεται σε κάθε σύννομη λειτουργία, που ασκείται από το κράτος, μέσω του κρατικού μηχανισμού, και αποβλέπει στην πραγμάτωση των σκοπών του κράτους και την ικανοποίηση του δημόσιου συμφέροντος (Δρούλια & Πολίτης, 2008).

Τοπική αυτοδιοίκηση: ο φορέας που αντιπροσωπεύει την τοπική κοινωνία, ο κατεξοχήν πολιτικός εκφραστής της τοπικής κοινωνίας, υπεύθυνος του προγραμματισμού και υλοποίησης της τοπικής ανάπτυξης (Μαΐστρος, 2000).

Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου: η βασική οργανωτική μορφή της τοπικής αυτοδιοίκησης, με διοικητικές αρμοδιότητες για την εξυπηρέτηση και την επιτέλεση κάποιας κρατικής λειτουργίας ή υπηρεσίας (Νόμος 3852 /2010).

Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου: δεν είναι φορείς δημόσιας εξουσίας, συστήνονται από ιδιώτες, επιδιώκουν ιδιωτικούς σκοπούς και διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο (Δωρής, 1991).

Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης: οι δήμοι και οι περιφέρειες συγκροτούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και είναι η θεσμική βάση της (Νόμος 3852/2010).

Διαχείριση: η εργασία μαζί με άλλους και μέσω άλλων για την επίτευξη των στόχων της επιχείρησης - οργανισμού, αλλά και των μελών της (Montana & Charnov, 2000).

Στρατηγική: Είναι η τοποθέτηση της επιχείρησης στο περιβάλλον της (Porter, 1996).

Στρατηγική για τον αθλητισμό: Αναφέρεται στην εθνική στρατηγική, η οποία περιλαμβάνει ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο δράσης για την επίτευξη του στόχου της προώθησης του αθλητισμού (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, 2002).

Οργανισμός: ένα οποιοδήποτε κοινωνικό σύνολο, το οποίο αποτελείται από δύο ή περισσότερα πρόσωπα, που είναι αλληλένδετα μεταξύ τους και εργάζονται συντονισμένα για να πετύχουν κοινούς στόχους (Baron, 1986).

Αθλητικοί οργανισμοί: τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των δήμων, τα οποία είναι υπεύθυνα για τα θέματα αθλητισμού-πολιτισμού-παιδείας (Νόμος 3852/2010).

Αθλητισμός: όλες οι μορφές σωματικής δραστηριότητας, οι οποίες, μέσω περιστασιακής ή οργανωμένης συμμετοχής, έχουν στόχο την έκφραση ή τη βελτίωση της φυσικής κατάστασης και πνευματικής υγείας, δημιουργώντας κοινωνικές σχέσεις ή επιτυγχάνοντας επιδόσεις σε αγώνες όλων των επιπέδων (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, 2011).

Αθλητισμός για όλους: αναφέρεται στη συστηματική παροχή σωματικών δραστηριοτήτων, η οποία είναι προσβάσιμη σε όλους (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, 2011).

Φυσική αδράνεια: μειωμένη ή και απουσία κίνησης, που έχει αποτέλεσμα τη μη δαπάνη ενέργειας (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, 2002).

Σωματική δραστηριότητα: όλες οι σωματικές κινήσεις που έχουν ως αποτέλεσμα τη δαπάνη ενέργειας (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, 2002).

Σωματική άσκηση: κάθε συστηματική κίνηση του σώματος ή συμμετοχή του ατόμου σε φυσικές δραστηριότητες, οι οποίες έχουν κάποια χρονική διάρκεια, χαμηλότερα επίπεδα ανταγωνισμού και συμβάλουν στην πνευματική, ψυχοσωματική και κοινωνική ανάπτυξη του ατόμου (Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, 2003).

Άσκηση: προγραμματισμένες και δομημένες επαναλαμβανόμενες κινήσεις που είναι σχεδιασμένες για να βελτιώσουν τη φυσική κατάσταση και υγεία (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, 2002).

Υγεία: η κατάσταση της πλήρους σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι μόνο η απουσία ασθένειας ή αναπηρίας. Ο ορισμός δεν έχει τροποποιηθεί από το 1948 (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, 1948).

Προαγωγή υγείας: οι τεχνικές και η διαδικασία μέσα στην οποία τα άτομα γίνονται ικανά να αναπτύξουν τον έλεγχο πάνω στην υγεία τους και να τη βελτιώσουν (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, 2002).

Οριοθετήσεις και Περιορισμοί

Η παρούσα μελέτη, θα διερευνήσει την οργάνωση και λειτουργία του αθλητικού οργανισμού του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας, που έχει την επωνυμία «Η ΑΡΤΕΜΙΣ». Με τη ψήφιση δε της νέας υπουργικής απόφασης «Έγκριση οργανωτικού πλαισίου προγραμμάτων άθλησης για όλους», υπάρχει περιορισμός στη σύγκριση δεδομένων και πληροφοριών με άλλους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Υπουργική απόφαση 26869/2013).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Εισαγωγή

Στην παρούσα μελέτη, διερευνήθηκε η δημοσιευμένη γνώση αναφορικά με τις στρατηγικές διαχείρισης στην τοπική αυτοδιοίκηση και πολιτικές, που εφαρμόζονται για την αύξηση των ευκαιριών σωματικής δραστηριότητας των πολιτών. Ακολουθήθηκε συγκεκριμένη μεθοδολογία, που περιλάμβανε το σχεδιασμό της ανασκόπησης των εργασιών και τη διεξαγωγή της. Επίσης, εξετάστηκε η περίπτωση του αθλητικού οργανισμού «Η ΑΡΤΕΜΙΣ» του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδος.

Σχεδιασμός της έρευνας

Προσδιορίστηκαν οι βάσεις δεδομένων, στις οποίες έγινε η αναζήτηση σχετικά με το θέμα: νόμοι στην ευρωπαϊκή και ελληνική νομοθεσία, διακηρύξεις και συνθήκες της ευρωπαϊκής ένωσης, άρθρα. Τέτοιες ήταν οι ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, που έκαναν την αναζήτηση πολύ πιο συστηματική και αποτελεσματική. Στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης οι βάσεις δεδομένων που διερευνήθηκαν είναι το scopus και ο μελετητής της μηχανής αναζήτησης Google scholar. Οι αναζητήσεις υλοποιήθηκαν στο χρονικό διάστημα ενός έτους.

Κατά την διάρκεια της έρευνας, εξετάστηκαν λεπτομερειακά πρωτογενείς πηγές (σύνταγμα, νόμοι, προεδρικά διατάγματα, εγκύκλιοι, ερευνητικές μελέτες, άρθρα, και περιοδικά συναφή με το θεματικό πεδίο, εκδόσεις της δημόσιας διοίκησης, της ευρωπαϊκής ένωσης και διεθνών οργανισμών, καθώς και φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Επίσης μελετήθηκαν κείμενα ομιλιών και συνεδρίων, διοικητικών στελεχών, καθώς και έγγραφα επίσημα δημόσιων φορέων. Γενικά η συλλογή των πληροφοριών πραγματοποιήθηκε μέσω βιβλιογραφικής έρευνας στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, με λέξεις κλειδιά, που σχετίζονται με: στρατηγική, διαχείριση, ανάπτυξη, άθληση για όλους, τοπική αυτοδιοίκηση, πρόγραμμα Καλλικράτης, νέες στρατηγικές για τον αθλητισμό, διοικητική μεταρρύθμιση, επιχειρησιακά προγράμματα, ευρωπαϊκή πολιτική για τον αθλητισμό, σωματική άσκηση, υγεία, νομικό πλαίσιο προγραμμάτων

άθλησης για όλους, εσωτερική οργάνωση αθλητικών οργανισμών, πολιτικές για την άθληση για όλους, σχέδιο Καποδίστριας και στα αγγλικά: local government, sports organizations, european legislation, sports for all. Επίσης, έγινε ο συνδυασμός των αναφερόμενων λέξεων με τους όρους αναβάθμιση, ποιότητα υπηρεσιών, ικανοποίηση πολιτών, διαχείριση αθλητισμού, σωματική δραστηριότητα και υγεία και στα αγγλικά: strategy for sports, development sports, health and physical activity.

Πραγματοποίηση της έρευνας

Τα κύρια ερωτήματα που τέθηκαν ήταν: α) ποιός είναι ο ορισμός των στρατηγικών διαχείρισης της τοπικής αυτοδιοίκησης βάσει της μεταρρυθμιστικής αλλαγής που διαμορφώθηκε στην ελληνική δημόσια διοίκηση με το πρόγραμμα Καλλικράτης για την ανάπτυξη του «αθλητισμού για όλους», β) ποιά είναι η παρούσα κατάσταση των αθλητικών οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης συγκριτικά με αυτή των ευρωπαϊκών χωρών, γ) ήταν δυνατή ή όχι, η εφαρμογή των πολιτικών, που προβλέπονται από την ευρωπαϊκή και την ελληνική νομοθεσία για την αύξηση των ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα των πολιτών, δ) ποιά η συμβολή της στρατηγικής διαχείρισης στην ανάπτυξη των προγραμμάτων «αθλητισμός για όλους» στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Για να συμπεριληφθούν οι πληροφορίες για αξιολόγηση, τέθηκαν δύο κριτήρια: α) η ανάκτηση από ηλεκτρονικές σελίδες, που πραγματοποιήθηκε από 01/03/2013 έως 25/06/2014 και β) η ελληνική και η αγγλική γλώσσα των δημοσιευμένων πληροφοριών. Κατόπιν, έγινε συνδυασμός των λέξεων: στρατηγική διαχείριση – Καλλικράτης, πολιτικές - άθληση για όλους, άθληση για όλους - ελληνική νομοθεσία, άθληση για όλους - τοπική αυτοδιοίκηση, άθληση για όλους - υγεία, πολιτικές - αθλητισμός, νομοθεσία - υγεία, ευρωπαϊκή νομοθεσία - άθληση για όλους, τοπική αυτοδιοίκηση - διαχείριση αθλητισμού, διαχείριση αθλητισμού - πολιτικές, αθλητισμός για όλους - επιχειρησιακά προγράμματα, σωματική δραστηριότητα - ευρωπαϊκή νομοθεσία, ανάπτυξη - αθλητισμός, σωματική δραστηριότητα - υγεία, αειφόρος ανάπτυξη - τοπική αυτοδιοίκηση, αθλητικές εγκαταστάσεις - εξοικονόμηση ενέργειακών πόρων και στα αγγλικά: physical activity - european policies, strategic management - european legislation, physical activity - health,

sport for all - european legislation, sport for all - development sport, non - profit organizations - sport for all.

Κατόπιν, πραγματοποιήθηκε αναζήτηση πληροφοριών σε αθλητικά και βιβλία διοίκησης του αθλητισμού της βιβλιοθήκης του Τ.Ο.Δ.Α. Τα κεφάλαια από τα βιβλία που ήταν σχετικά με τη θεματολογία της παρούσας εργασίας φωτοτυπήθηκαν και αφού αρχειοθετήθηκαν σε ειδικό φάκελο, χρησιμοποιήθηκαν για τη συγγραφή της.

Πίνακας Α: Ο συνδυασμός των λέξεων κλειδιών που χρησιμοποιήθηκαν (αναζήτηση στην Ελληνική γλώσσα).

Στρατηγική διαχείριση	Σωματική άσκηση
Ανάπτυξη	Σωματική άσκηση και υγεία
Άθληση για όλους	Νομικό πλαίσιο προγραμμάτων άθλησης για όλους
Τοπική αυτοδιοίκηση	Εσωτερική οργάνωση αθλητικών οργανισμών
Πρόγραμμα Καλλικράτης	Πολιτικές για την άθληση για όλους
Νέες στρατηγικές για τον αθλητισμό	Πολιτικές για τη σωματική δραστηριότητα
Διοικητική μεταρρύθμιση	Νομοθεσία για την άσκηση και υγεία
Επιχειρησιακά προγράμματα	Ευρωπαϊκή πολιτική για την άσκηση και την υγεία
Ευρωπαϊκή πολιτική για τον αθλητισμό	Διαφορά μαζικού αθλητισμού και αθλητισμού για όλους

Πίνακας Β: Ο συνδυασμός των λέξεων κλειδιών που χρησιμοποιήθηκαν (αναζήτηση στην Αγγλική γλώσσα).

Local government	Reform management
Sports organizations	Physical exercise and health
Sport management	Internal sport organization management
European legislation	Sport for all policy
Sports for all	Health and sports for all
Sport strategy	Development of health through activities
Sport development	Health of benefits
Health and physical activity.	Health,environment and sports benefits
Sports for all policy	Sports for all and quality

Quality management	International policies of sports for all
Sport european policy	Local authorities and sports for all policies

Κριτήρια επιλογής των ερευνών

Οι δημοσιευμένες εργασίες και οι πληροφορίες που κρίθηκε ότι έπρεπε να χρησιμοποιηθούν, έπρεπε να πληρούν τα παρακάτω κριτήρια:

- Να αναφέρονται στο οργανωτικό πλαίσιο των αθλητικών οργανισμών κυρίως μετά τη διοικητική μεταρρύθμιση του «προγράμματος Καλλικράτη».
- Να μελετούν την αναδιάρθρωση της οργάνωσης του συστήματος παροχής υπηρεσιών για την ικανοποίηση των πελατών - πολιτών.
- Να περιγράφουν τους μηχανισμούς με τους οποίους δημιουργούνται οι κατάλληλες συνθήκες για ανάπτυξη και βελτίωση των παρεχόμενων αθλητικών δραστηριοτήτων.
- Και τέλος, να αναπτύσσουν τα σχέδια δράσης των διοικήσεων βάσει των θεσμοθετημένων μεταρρυθμιστικών αλλαγών, για την αύξηση του πληθυσμού που συμμετέχει, στα πλαίσια της αρχής της ισότητας, της δικαιοσύνης, των φυλετικών διακρίσεων και της προσβασιμότητας στις δομές της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η διερεύνηση περιλάμβανε δημοσιεύσεις από το 1990 μέχρι το 2014.

ΚΕΦΑΛΙΟ ΙΙΙ

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Εισαγωγή

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να καταγράψει τις πολιτικές με τις οποίες οι αθλητικοί οργανισμοί παρέχουν σε όλες τις ομάδες των πολιτών, ίσες ευκαιρίες για δραστηριότητες άθλησης. Στη συνέχεια, θα παρουσιαστούν στοιχεία για τη σημασία που έχει η προώθηση και η διάδοση του «αθλητισμού για όλους», σε όλα τα κοινωνικά επίπεδα, καθώς και οι σχετικές έρευνες για τη σημαντικότητα υιοθέτησης στρατηγικών ανάπτυξης και την εφαρμογή των πολιτικών από τις διοικήσεις των αθλητικών οργανισμών, με στόχο την παροχή υπηρεσιών «άθλησης για όλους».

Η τοπική αυτοδιοίκηση στην Ευρώπη

Τη βάση των σύγχρονων δημοκρατικών πολιτευμάτων αποτελεί η τοπική αυτοδιοίκηση. Τα τελευταία χρόνια γίνεται μια συνεχής αναζήτηση και στην Ευρώπη, ώστε να μπορέσει να εναρμονιστεί πλήρως με τις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας και να ακολουθήσει τις γενικότερες μεταβολές που προέκυψαν σε οικονομικό και τεχνολογικό πεδίο τόσο στην ευρωπαϊκή, όσο και στη διεθνή σκηνή (Ιατρού, Κουδούνη, Χασομέρη, Νικολακοπούλου, 2005).

Τόσο στην ελληνική, όσο και ξένη βιβλιογραφία, επισημαίνεται η ανάγκη αναβάθμισης της δημόσιας διοίκησης και η σημασία εφαρμογής από τις διοικήσεις των οργανισμών, στρατηγικών διαχείρισης, σύμφωνα με τα σύγχρονα μοντέλα διοίκησης. Ο Daft (2004), υποστηρίζει, ότι στο συνεχώς μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον, η εφαρμογή τέτοιων στρατηγικών, ισχυροποιεί τη θέση του οργανισμού και τη βιωσιμότητά του, καθώς η ανάπτυξη και η εφαρμογή στρατηγικής, που αλληλεπιδρά με το ανταγωνιστικό περιβάλλον, είναι αναγκαία για να επιτευχθούν οι στόχοι του οργανισμού. Η θεσμική και λειτουργική αναζωογόνηση των δημοσίων υπηρεσιών καθίσταται πλέον όρος για την επιβίωσή τους (Μιχαλόπουλος, 1997).

Οι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, αποτελούν τον πιο κοντινό θεσμό για τον πολίτη, εφόσον είναι οι βασικοί φορείς που διατυπώνουν, διαμορφώνουν και προωθούν τα

τοπικά συμφέροντα με την εφαρμογή και υλοποίηση πολιτικών, που σχετίζονται άμεσα με την ανάπτυξη και αναβάθμιση της τοπικής κοινωνίας. Οι αρμοδιότητες που αφορούν τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, περιγράφονται στη νομοθεσία και κατόπιν περικλείονται στον κώδικα δήμων και κοινοτήτων κάθε κράτους. Από το εύρος των δράσεων τους, όπως η παροχή υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας, τα πεδία που αφορούν το περιβάλλον, την ποιότητα ζωής, τον αθλητισμό, τον πολιτισμό, την εκπαίδευση, τη διαχείριση δικτύων, τα σχολεία, τη δημόσια υγειονομική περίθαλψη, τη δημόσια τάξη - ασφάλεια και την κοινωνική στέγαση αναδεικνύουν τον πολυποίκιλο και σημαντικό ρόλο τους για την τοπική κοινωνία.

Η ευρωπαϊκή τοπική αυτοδιοίκηση, οργανώνεται σε πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια, αντίστοιχα με το μέγεθος του πληθυσμού της εκάστοτε χώρας, αλλά και τους μηχανισμούς αποκέντρωσης, όπως αυτοί ενεργοποιούνται από την κεντρική διοίκηση του κάθε κράτους (Γκέκας & Μήτσου, 2011).

Στην Ευρώπη γίνεται προσπάθεια για την ενίσχυση και την καλύτερη λειτουργία των υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, προωθήθηκε η αλλαγή στη δομή των μηχανισμών και υπηρεσιών του κράτους και της τοπικής αυτοδιοίκησης, στοχεύοντας στην μείωση του αριθμού των πρωτοβάθμιων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και στην ταυτόχρονη ενδυνάμωση του ρόλου της τριτοβάθμιας αυτοδιοίκησης, της περιφερειακής.

Σε κάθε ευρωπαϊκό κράτος οι ενώσεις τοπικής αυτοδιοίκησης, πιο ειδικά, οι σύνδεσμοι τοπικών και περιφερειακών αρχών, είναι οι εκπρόσωποι των συμφερόντων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Η κεντρική κρατική διοίκηση οφείλει διαμέσου της νομοθεσίας να συνεργάζεται με τους συνδέσμους αυτούς κατά την λήψη μέτρων και αποφάσεων που αφορούν και σχετίζονται με θέματα των τοπικών αρχών και των τοπικών κοινωνιών.

Πιο συγκεκριμένα, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι τοπικοί φορείς εκπροσωπούνται από τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά όργανα, όπως είναι το ευρωπαϊκό συμβούλιο δήμων και περιφερειών (council european municipalities regions). Το προαναφερθέν αποτελεί τον βασικό εκπρόσωπο, που προάγει τα συμφέροντα των τοπικών αυτοδιοικήσεων κατά την διεξαγωγή και θέσπιση των νομοθετικών ρυθμίσεων. Επιπρόσθετα, είναι ο συνδετικός

κρίκος ανάμεσα στους ευρωπαϊκούς φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς ηγείται και διοργανώνει το μεγαλύτερο διευρυμένο, δίκτυο ενοποιήσεων σε περισσότερες από 40 χώρες, με στόχο την άμεση επαφή και σύνδεση ανάμεσα στους τοπικούς φορείς (Γκέκας & Μήτσου, 2011).

Η τοπική αυτοδιοίκηση λειτουργεί ως φορέας διοικητικός, πολιτικός και αναπτυξιακός. Για τον λόγο αυτό, καινοτόμες μεταρρυθμιστικές προσπάθειες κρίθηκαν απαραίτητες να δρομολογηθούν με στόχο να μπορέσει να λειτουργήσει η κοινωνία εξελικτικά και με γνώμονα την βελτίωση της ζωής του πολίτη σε τοπικό επίπεδο. Ενισχύθηκαν οι τοπικοί διοικητικοί μηχανισμοί και τα συστήματα των διαδικασιών, ενώ παράλληλα έγινε συρρίκνωση των μονάδων της τοπικής αυτοδιοίκησης προχωρώντας στην ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της α'βάθμιας αυτοδιοίκησης και την εγκαθίδρυση και ισχυροποίηση της περιφερειακής διοίκησης.

Παρατηρούμε γενικά να γίνεται μια μεγάλη προσπάθεια από το ευρωπαϊκό αυτοδιοικητικό κίνημα για να επιτευχθεί διοίκηση με την βελτίωση της παροχής των υπηρεσιών προς τους πολίτες. Το παραπάνω, επιτυγχάνεται με τη συμμετοχή των δημοτών στις αποφάσεις, με γνώμονα την ελεγκτική διαδικασία των οργάνων που ασκούν εξουσία, καθώς και με την ενίσχυση της αναπτυξιακής πρωτοβουλίας. Επομένως δημιουργείται μια νέα σχέση μεταξύ του πολίτη, της κοινωνίας και της ανάπτυξης, στην οποία ο πολίτης και οι θεσμοί αποκέντρωσης αποκτούν ενεργό ρόλο στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική εξέλιξη (Ιατρού, Κουδούνη, Χασομέρη, Νικολακοπούλου, 2005).

Το διοικητικό μοντέλο «Σχέδιο Καποδίστριας»

Στα πλαίσια της γενικότερης διοικητικής μεταρρυθμιστικής κίνησης, που αφορά την τοπική αυτοδιοίκηση στον ελλαδικό χώρο δημοσιεύτηκε και ψηφίστηκε ο νόμος 2539/97 ή «Σχέδιο Καποδίστριας». Με τον νόμο 2539/97 έγινε το πρώτο βήμα για τη βελτίωση της δημόσιας διοίκησης σε τοπικό επίπεδο με την μείωση του αριθμού των δήμων και την δημιουργία πιο ισχυροποιημένης και λειτουργικής περιφερειακής διοίκησης. Η νέα εκσυγχρονιστική κίνηση που ακολουθεί τα ευρωπαϊκά πρότυπα αποκέντρωσης και ενδυνάμωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης, είχε σαν κύριο στόχο να βελτιώσει την παροχή των υπηρεσιών και να δημιουργήσει ένα πιο αποτελεσματικό σύστημα εξυπηρέτησης των

πολιτών, καθώς και να προσφέρει στον πολίτη την δυνατότητα να μπορεί να έχει ενεργό ρόλο και συμμετοχή στις αποφάσεις.

Η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών στις ελληνικές τοπικές κοινωνίες, αποτελεί το πρώτο και σημαντικό βήμα για την οικονομική, κοινωνική και πολιτική ένταξη τους στο ευρωπαϊκό αναπτυξιακό πεδίο. Ο νόμος Καποδίστρια, φέρει το όνομα του πρώτου κυβερνήτη της Ελλάδας μετά την απελευθέρωση του ελληνικού κράτους από την τουρκική κατοχή και τέθηκε σε ισχύ έως και το 2010, ενώ άλλαξε από τον νόμο 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Δύο βασικοί λόγοι συνετέλεσαν στο να αποτελέσει επιτακτική ανάγκη η διαφοροποίηση του σκηνικού στην πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση, με την εγκαθίδρυση του «Σχεδίου Καποδίστρια». Ο πρώτος ήταν το γεγονός πως οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης εμφάνιζαν αδυναμία να ανταπεξέλθουν στην αποστολή τους ως προς τον πολιτικό, τον διοικητικό και τον αναπτυξιακό τους ρόλο. Ενώ ο δεύτερος, η κακή οικονομική διαχείριση και η ανορθόδοξη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, λόγω της ύπαρξης πολλών μικρών δήμων.

Το υπουργείο εσωτερικών, δημόσιας διοίκησης και αποκέντρωσης ανέλαβε την σύνταξη του μεταρρυθμιστικού προγράμματος που εγκρίθηκε το Φεβρουάριο του 1997 και εξέφρασε την ανάγκη αναδιοργάνωσης του πρώτου βαθμού αυτοδιοίκησης με την συνένωση και συγχώνευση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Το πρόγραμμα ονομάστηκε «Ιωάννης Καποδίστριας» και αποτέλεσε σημαντική μεταρρύθμιση των νεότερων χρόνων στα πλαίσια του γενικού σχεδιασμού για την αναδιάρθρωση του κράτους, σε συμφωνία με τις γενικότερες μεταρρυθμιστικές αλλαγές που ξεκίνησαν στην Ευρώπη, όσον αφορά την βελτίωση της δημόσιας διοίκησης .

Το «Σχέδιο Καποδίστριας» στόχευσε στην ικανοποίηση της ανάγκης να προσφέρονται υπηρεσίες ισοδύναμης αποτελεσματικότητας σε όλους τους κατοίκους της ελληνικής επικράτειας, από τις μεγάλες πόλεις, έως τα δυσπρόσιτα χωριά. Επίσης με την εγκαθίδρυση του νέου νόμου, έγινε πιο ουσιαστικός ο ρόλος των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, που οδήγησε σε διοικητική και οικονομική ανεξαρτησία και αυτοτέλεια σε τοπικό επίπεδο. Με τη νέα μεταρρυθμιστική κίνηση, εξασφαλίζεται η νομιμότητα και η προστασία των πολιτών, εφόσον υπάρχει διαφάνεια και συνεχής έλεγχος σε όλες τις

διαδικασίες και στις οικονομικές συναλλαγές που διεξάγονται στη τοπική αυτοδιοίκηση (www.ypes.gr/kapodistriias/index.html).

Γενικότερα η τοπική εξουσία υπόκειται σε συνεχή έλεγχο, ενώ πλέον έχει περισσότερες αρμοδιότητες ώστε να μπορέσει να πετύχει περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού της τοπικής κοινωνίας. Οι νέοι δήμοι που προκύπτουν στα πλαίσια της νέας μεταρρυθμιστικής διαδικασίας, καθορίζονται βάσει του μεγέθους του πληθυσμού τους καθώς και της γεωγραφικής και χωρικής δομής της περιοχής της οποίας καλύπτουν. Έτσι πλέον ο δήμος ορίζεται ως φορέας, βάσει του αριθμού των κατοίκων του, του χώρου που καλύπτει γεωγραφικά και από το εύρος των αναπτυξιακών αναγκών που καλείται να καλύψει με συγκεκριμένους μηχανισμούς, στα πλαίσια της αναβάθμισης της ζωής των δημοτών του.

Επιχειρήθηκε για πρώτη φορά η συνένωση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με την εξασφάλιση θεσμοθετημένου νομικού πλαισίου και οικονομικών νομικών ρυθμίσεων στις τοπικές δημόσιες αναπτυξιακές δράσεις, ενώ παράλληλα, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στη κατάλληλη στελέχωση τους. Η κύρια προοπτική της νέας μεταρρύθμισης, ήταν να καταφέρουν οι αναμορφωμένοι, μεγαλύτεροι και ισχυρότεροι δήμοι, να πληρούν τα κριτήρια, για την εξοικονόμηση οικονομικών πόρων από τα ευρωπαϊκά προγράμματα, ώστε να επιτευχθεί η τοπική ανάπτυξη και η ενίσχυση της περιφερειακής και τοπικής κοινωνίας.

Το πρόγραμμα «Ιωάννης Καποδίστριας» βασίζεται στο συνδυασμό των αρχών της αποτελεσματικής και δημοκρατικής διακυβέρνησης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, με την εξασφάλιση της πολιτικής και κοινωνικής συναίνεσης. Έχουμε λοιπόν την προσπάθεια για μεθοδευμένη διοικητική συνένωση στα πλαίσια της κοινωνικής συνοχής με τη δημιουργία ενός νέου, σύγχρονου και βασισμένου στα ευρωπαϊκά πρότυπα συστήματος διοίκησης.

Το οργανόγραμμα των νέων δήμων αποτελείται από το δήμαρχο, το δημοτικό συμβούλιο και την δημαρχιακή επιτροπή. Υπάρχουν τα πενταμελή και τα τριμελή συμβούλια. Μέσα στις αρμοδιότητες των τοπικών συμβουλίων είναι και η εφαρμογή και υλοποίηση πολιτιστικών και αθλητικών προγραμμάτων (www.ypes.gr/kapodistriias.html).

Διοικητικό μοντέλο στην τοπική αυτοδιοίκηση «Πρόγραμμα Καλλικράτης»

Στο πλαίσιο της γενικής μεταρρυθμιστικής πολιτικής που ξεκίνησε από την Ευρώπη, με την αναδιάρθρωση του συστήματος διοίκησης, τόσο στις διαδικασίες και τους μηχανισμούς της κεντρικής εξουσίας, όσο και στο πεδίο της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης, ψηφίστηκε και στην ελληνική επικράτεια, ο νόμος 3852/2010, το επονομαζόμενο «Πρόγραμμα Καλλικράτης». Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί ένα σύγχρονο, αποτελεσματικό και ιδιαίτερα καινοτόμο σχέδιο, αναβάθμισης της τοπικής διοίκησης, σύμφωνα με τα πρότυπα της ευρωπαϊκής τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο νόμος 3852/2010, «Πρόγραμμα Καλλικράτης» εδραιώνει μια νέα πορεία για την αυτοδιοίκηση και το κράτος, αφού θέτει σε προτεραιότητα την ανάδειξη ενός σύγχρονου, αποτελεσματικού και επιτελικού κράτους, ταγμένο στην υπηρεσία του πολίτη, ακολουθώντας τις τάσεις εκσυγχρονισμού της διοικητικής διακυβέρνησης, παγκοσμίως.

Η παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία, ακολουθεί τις αρχές και τις αξίες που θέτει η συνθήκη της Λισαβόνας (2009), και αποτελούν τον πυρήνα των αλλαγών που σταδιακά διαμορφώνονται και στο ευρωπαϊκό στερέωμα. Στη λευκή βίβλο διακυβέρνησης (2001), αποτυπώνονται οι πέντε βασικές αρχές ενός κράτους δικαίου, η διαφάνεια, η συμμετοχή, η λογοδοσία, η αποτελεσματικότητα και η συνοχή. Στα πλαίσια αυτών των αρχών, στοχεύοντας στην αποκέντρωση και την αποτελεσματικότητα της τοπικής αυτοδιοίκησης, τη διαφάνεια και τον έλεγχο, με επίκεντρο την εξυπηρέτηση του Έλληνα πολίτη, εφαρμόζεται ο νόμος 3852/2010.

Προβλέπει, το συνολικό επανασχεδιασμό των επιπέδων διοίκησης της χώρας, κινείται στην κατεύθυνση της χάραξης, ως πραγματικοί εταίροι και στο συντονισμό της ευρωπαϊκής πολιτικής, στο πολυεπίπεδο μοντέλο διακυβέρνησης της ευρωπαϊκής επιτροπής. Παράλληλα, θέτει σε πιο ουσιαστική βάση τα επιχειρησιακά προγράμματα, τα οποία σχεδιάζονται σύμφωνα με τους στρατηγικούς στόχους, που υπαγορεύει το όραμα καθε δημοτικής αρχής. Η διάρκεια υλοποίησής τους είναι τα πέντε χρόνια ενώ παράλληλα εξειδικεύονται σε ετήσια προγράμματα δράσης των υπηρεσιών των οργανισμών (www.eeta.gr8080/kallikratis/support/odhgoi.jsp).

Η καλή και χρηστή διακυβέρνηση της κοινωνίας, εξαρτάται από την ύπαρξη και τη λειτουργία της αποτελεσματικής τοπικής αυτοδιοίκησης. Εφόσον, η αποδοτική και

αποτελεσματική διακυβέρνηση, είναι ιδιαίτερα σημαντική, όταν αποτελεί το εργαλείο για την επίτευξη στόχων και την κάλυψη αναγκών, καθώς καταφέρνει να συσχετίσει τις εθνικές πολιτικές με τις τοπικές συνθήκες, για την προώθηση προτάσεων και νεωτερισμών στο περιφερειακό γίγνεσθαι (John Stewart, 2003).

Το ελληνικό κράτος, προχώρησε σε μια σημαντική προσπάθεια για την αναδιάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης, που αποτελεί βασική προϋπόθεση για την διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια του. Μέσα από το πρόγραμμα Καλλικράτης, εδραιώθηκε ένα σύστημα διοίκησης σε τοπικό επίπεδο, με τέτοια δομή, διαδικασίες και μηχανισμούς, ώστε να αποτραπούν οι δυσλειτουργικές και πολύπλοκες γραφειοκρατικές διαδικασίες. Η αλλαγή αυτή κρίθηκε επιτακτική λόγω της μειωμένης αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Μεγάλη βαρύτητα δίνεται στην ενίσχυση της διαφάνειας, της λογοδοσίας των υπευθύνων, της προαγωγής της συμμετοχικής διαδικασίας των πολιτών και της γενικότερης αποκέντρωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης. Με την νέα μεταρρυθμιστική παρέμβαση στο ελληνικό σύστημα διοίκησης, επιδιώχθηκε, να ακολουθηθούν όσα επιτάσσουν οι ευρωπαϊκές κατευθυντήριες, για την προώθηση και εδραίωση, της σύγχρονης πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.

Το μοντέλο των νέων δήμων και των υπηρεσιών τους, στηρίζεται στην κατάλληλη στελέχωση τους, με την δυνατότητα να εφαρμόζουν διαδικασίες, συστήματα και μηχανισμούς στα πλαίσια της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και με την εφαρμογή της αναλυτικής λογιστικής. Ενισχύεται η διοίκηση που στηρίζεται σε σαφείς στόχους με την εδραίωση συστημάτων εσωτερικής αποκέντρωσης και κάτω από ένα πλαίσιο, αξιολόγησης, ελέγχου και εποπτείας για όλες τις δράσεις τους. Με την νέα αρχιτεκτονική, διαμορφώνεται ένα νέο σύστημα διοίκησης, κατάλληλο να δεχτεί τον εκσυγχρονισμό που επιβάλλουν οι ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας, με την χρήση πρωτοποριακών μεθόδων και εργαλείων διοίκησης για την αποτελεσματική και ποιοτική παροχή υπηρεσιών, την προώθηση και εκμετάλλευση των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας, στοχεύοντας στην αναβάθμιση της δημόσιας διοίκησης.

Επιπρόσθετα, το νέο πρόγραμμα, έχει σαν στόχο την εξοικονόμηση πόρων σε συνδυασμό με την ελαχιστοποίηση στις δαπάνες και στις σπατάλες αλλά και την σωστή

αξιοποίηση του αυτοδιοικητικού προσωπικού, για την αποδοτική και αποτελεσματική διευθέτηση των τοπικών ζητημάτων και την άμεση εξυπηρέτηση των δημοτών.

Παρατηρείται πλέον μια σχέση συνεργασίας και συναλληλίας ανάμεσα στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού και β΄ βαθμού. Η προηγούμενη ιεραρχική προς τα πάνω σχέση των δήμων με τις υπό οργάνωση περιφέρειες, αντικαταστάθηκε σε οριζόντια, επιδιώκοντας τον πιο λειτουργικό και αποτελεσματικό τρόπο διοίκησης της τοπικής κοινωνίας.

Με την εφαρμογή του «Προγράμματος Καλλικράτης» εκσυγχρονίζεται η βάση του διοικητικού συστήματος της Ελλάδας, η τοπική αυτοδιοίκηση, καθώς χρησιμοποιούνται νεωτεριστικά διοικητικά εργαλεία και σύγχρονοι τρόποι διοίκησης. Προωθούνται οι διαρθρωτικές αλλαγές για τη βελτίωση των πεδίων διοίκησης, που σχετίζονται άμεσα, με την καθημερινότητα των πολιτών. Στα πλαίσια της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, ενισχύεται η επιχειρηματικότητα και ανοίγεται το πεδίο για την δυνατότητα επενδύσεων για τους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς στην ελληνική περιφέρεια. Με τη μεταρρύθμιση αυτή, «Πρόγραμμα Καλλικράτης», γίνεται μια σοβαρή απόπειρα εξάλειψης και αντιμετώπισης των φαινομένων κακοδιοίκησης και διαφθοράς που παρουσιάζονται σε ορισμένους τομείς της αυτοδιοίκησης.

Στο πλαίσιο της εγκαθίδρυσης του νέου νόμου, επαναπροσδιορίζεται η πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, με την συνένωση δήμων σε μικρότερους, που αποκτούν μεγαλύτερη διοικητική δύναμη, διευρυμένες αρμοδιότητες και την ικανότητα που τους παρέχουν τα σύγχρονα συστήματα διοίκησης, να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις που δημιουργεί η προάσπιση των συμφερόντων και η κάλυψη των αναγκών της σύγχρονης τοπικής κοινωνίας (Νόμος 3852/2010).

Παράλληλα γίνεται αναδιάρθρωση στην δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση, με την δημιουργία μεγαλύτερων γεωγραφικών ενοτήτων, που έχουν διευρυμένες αρμοδιότητες, για την αποτελεσματικότερη άσκηση αναπτυξιακής πολιτικής, στοχεύοντας σε ένα πιο ουσιαστικό ρόλο διοίκησης της τοπικής κοινωνίας (www.ypes.gr/el/regions/programma).

Με το «Πρόγραμμα Καλλικράτης», έχουμε την δημιουργία 7 διοικήσεων - περιφερειών, καθώς και την μετατροπή της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης σε περιφερειακή ενότητα. Στα πλαίσια της οργανωτικής δομής των περιφερειών, έχουμε τον αιρετό περιφερειάρχη, τους αντιπεριφερειάρχες και τις καινούριες δομές, που είναι το

περιφερειακό συμβούλιο, ο περιφερειακός συνήγορος για τον πολίτη και την επιχείρηση, η περιφερειακή και εκτελεστική επιτροπή και το συμβούλιο διαβούλευσης και περιφέρειας.

Στον κώδικα δήμων και κοινοτήτων, στο άρθρο 75 παρ.1. στο πεδίο στ', που σχετίζεται με τα ζητήματα παιδείας, αθλητισμού και πολιτισμού ενσωματώθηκαν και οι παρακάτω επιπλέον αρμοδιότητες στις υπηρεσίες των δήμων. Ειδικότερα στον τομέα του αθλητισμού, με απόφαση των υπουργείων εσωτερικών, αποκέντρωσης και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, πολιτισμού και αθλητισμού, οι δήμοι είναι υπεύθυνοι για τον έλεγχο και την εποπτεία των εθνικών αθλητικών κέντρων και «...για κάθε σχετικό, τεχνικό, λεπτομερειακό και διαδικαστικό ζήτημα» (Νόμος 3852/2010).

Παράλληλα με την οργανωτική δομή των περιφερειών, συντάχθηκε και η αντίστοιχη στους δήμους ακολούθως. Η κεφαλή του δήμου είναι ο δήμαρχος και το δημοτικό συμβούλιο. Και στην πρωτοβάθμια διοίκηση, έχουμε την εκτελεστική επιτροπή, την οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής, την επιτροπή διαβούλευσης, το συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης, το συμβούλιο ένταξης μεταναστών.

Σύμφωνα με την εκλογική διαδικασία, πενταετής είναι η θητεία για τον δήμαρχο, τους δημοτικούς συμβούλους, τους συμβούλους της τοπικής ή δημοτικής ενότητας καθώς και για τους εκπροσώπους της τοπικής κοινότητας.

Με το νέο νόμο 3852/2010, έχουμε σημαντικό περιορισμό στον αριθμό των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, με συνέπεια, την μείωση των εξόδων και των δαπανών, την εξοικονόμηση πόρων και την απλούστευση των διαδικασιών. Όρίζεται ότι κάθε δήμος, μπορεί να έχει, μέχρι δύο νομικά πρόσωπα, ένα για τις υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας, αλληλεγγύης και παιδείας και ένα για τους τομείς αθλητισμού, πολιτιστικών δραστηριοτήτων και περιβάλλοντος (Νόμος 3852/2010).

Τα νομικά πρόσωπα, χωρίζονται και διακρίνονται σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ) και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ), ανάλογα με το σκοπό της αποστολής τους. Είτε αποτελούν φορείς δημόσιας εξουσίας είτε συστήνονται από ιδιώτες, στοχεύουν στην εκπλήρωση ιδιωτικών σκοπών και νομοθετούνται κάτω από το ιδιωτικό δίκαιο. Διακρίνονται ανάλογα με τον σκοπό τους σε κερδοσκοπικούς και μη κερδοσκοπικούς (Δωρής, 1991).

Επιχειρησιακά Προγράμματα

Σύμφωνα με τις επιταγές, που επιβάλλει η νέα αυτοδιοικητική δομή του Καλλικράτη σχετικά με την καθιέρωση μηχανισμών προγραμματισμού, ελέγχου και αξιολόγησης στην λειτουργία των νέων δήμων, καταρτίζονται και τα επιχειρησιακά προγράμματα. Στον δημοτικό και κοινοτικό κώδικα, καθορίζεται σαν βασική αρμοδιότητα των δήμων, βάσει του άρθρου 75.Ι/ Νόμος 3463/2006, η ευθύνη τους να διεκπεραιώνουν όλα τα τοπικά ζητήματα και οφείλουν να εργάζονται στα πλαίσια των αρχών της επικουρικότητας και της εγγύτητας. Κύρια επιδίωξη τους αποτελεί το να επιτυγχάνεται μέσα από τις δράσεις τους η ανάπτυξη και η συστηματική αναβάθμιση των συμφερόντων τους, καθώς και η βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης των πολιτών, που προωθεί την κοινωνική ευημερία (Νόμος 3463/2006).

Σύμφωνα με το άρθρο 203, του παραπάνω νόμου, υπεύθυνοι για την δημιουργία και υλοποίηση επιχειρησιακών προγραμμάτων, είναι οι φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα, περιλαμβάνει ένα σύνολο κατευθυντήριων γραμμών απαραίτητων για την υλοποίηση δράσεων που θα συμβάλλουν στην τοπική πρόοδο, ενώ παράλληλα επιδιώκεται μέσα από αυτό, η εφαρμογή της αναπτυξιακής πολιτικής των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (www.eetaa.gr).

Με το άρθρο 206 του νόμου 3463/2006, καθορίζεται το περιεχόμενο και η δομή των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Πιο συγκεκριμένα, γίνεται προσδιορισμός των στρατηγικών στόχων καθώς και η περιγραφή της δομής και των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών, παράλληλα με την διασαφήνιση των δράσεων που θα ακολουθηθούν για την εκπλήρωση τους μέσα στην θητεία της δημοτικής αρχής. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα μετά την αξιολόγηση του από την περιφέρεια, σχετικά με την νομιμότητα των πράξεων του και την τήρηση της σωστής διαδικασίας εκπόνησής του, καταμερίζεται σε ετήσιο πρόγραμμα δράσης των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Καραναστάσης, 2006).

Διακήρυξη για την υγεία - Συνθήκη Λισαβόνας

Βάσει του άρθρου 168 της συνθήκης της Λισαβόνας καθορίζεται και διακηρύσσεται, ότι καθήκον και προτεραιότητα όλων των ευρωπαϊκών δράσεων και πολιτικών είναι η διασφάλιση και προστασία της υγείας των πολιτών της Ευρώπης. Κάθε ενέργεια και

κοινοτική δράση, συμπληρώνει και καθοδηγεί τις εθνικές πολιτικές με στόχο την βελτίωση της υγείας του ευρωπαϊού πολίτη αλλά ταυτόχρονα συμβάλλει και στην εκπαίδευση και την διαπαιδαγώγηση όλων των ηλικιακών ομάδων του πληθυσμού, σε θέματα που αφορούν την υγεία, όπως την πρόληψη και την καταπολέμηση των αιτιών που απειλούν την σωματική και ψυχική υγεία των πολιτών.

Η ευρωπαϊκή ένωση, όπως τονίζεται στο άρθρο 168, συντονίζει τις δράσεις των μελών της, στηρίζει τις πολιτικές που αναπτύσσονται σε θέματα πρόληψης και βελτίωσης της δημόσιας υγείας. Επιπρόσθετα, ενθαρρύνει την συνεργασία ανάμεσα στα μέλη της με τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών, οδηγιών, πολιτικών και διαχειριστικών πρακτικών, ενώ ως βασική προτεραιότητα έχει να ακολουθεί και να αναπτύσσει συνεργασίες με τους παγκόσμιους φορείς σε θέματα υγείας, όπως τον παγκόσμιο οργανισμό υγείας (Συνθήκη Λισαβόνας, 2009).

Λευκή βίβλος για την υγεία

Στα πλαίσια της γενικότερης κοινοτικής πολιτικής και στρατηγικής, ο τομέας της υγείας αποτελεί τον πυρήνα της διατομεακής συνεργασίας, μέσω της οποίας, οφείλει να διασφαλίζεται η προστασία της υγείας των ευρωπαίων πολιτών, με μια σειρά από πολιτικές και δράσεις. Η πολιτική των συστημάτων υγείας και η φροντίδα των πολιτών, για να μπορεί να είναι πιο αποτελεσματική και αποδοτική, διέπεται από την σύναψη συνεργασιών ανάμεσα στα κράτη - μέλη, με την ευρωπαϊκή επιτροπή και τους παγκόσμιους φορείς για θέματα υγείας και στηρίζεται στις κατευθυντήριες συστάσεις σχετικά με την προστασία, την πρόληψη και την περίθαλψη, που οι παραπάνω φορείς αποφασίζουν.

Ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας, από το 1948, χωρίς τροποποιήσεις, αναφέρει επίσημα ότι η υγεία είναι η κατάσταση της πλήρους σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι μόνο η απουσία ασθένειας ή αναπηρίας, ενώ όταν αναφερόμαστε στην προαγωγή της υγείας, εννοούμε τις τεχνικές και τη γενικότερη διαδικασία μέσα στην οποία τα άτομα γίνονται ικανά να αναπτύξουν τον έλεγχο πάνω στην υγεία τους και να τη βελτιώσουν (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, 2002).

Στόχος της κοινοτικής πολιτικής, καταρχήν είναι η προώθηση της «υγιούς γήρανσης» του πληθυσμού, δηλαδή οι ενέργειες που στόχο έχουν την πρόληψη των προβλημάτων και των αναπηριών από τις νεαρές ηλικίες, αλλά και την απαλοιφή κάθε είδους διάκρισης αναφορικά με το δικαίωμα στην υγεία, όλου του κοινωνικού συνόλου.

Το 2007, με την λευκή βίβλο για τον αθλητισμό, η ευρωπαϊκή επιτροπή εντάσσει στις χρηματοδοτήσεις της προγράμματα για την αύξηση της σωματικής άσκησης, με σκοπό την βελτίωση της υγείας. Αυτά είναι, το 7ο πρόγραμμα - πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη (τρόπος ζωής και υγεία), το πρόγραμμα για τη δημόσια υγεία 2007 - 2013, καθώς και τα επιμέρους προγράμματα «Νεολαία εν δράσει» και «Ενεργός συμμετοχή του πολίτη στα κοινά» (συνεργασία μεταξύ αθλητικών οργανώσεων, σχολείων, κοινωνίας πολιτών, γονέων και άλλων εταίρων σε τοπικό επίπεδο).

Με το πρώτο πρόγραμμα «Νεολαία εν δράσει», γίνεται μια στοχευμένη προσπάθεια να ενεργοποιηθεί η νέα γενιά της Ευρώπης, μέσα από δράσεις και δραστηριότητες, να ενισχυθεί ο εθελοντισμός και η αλληλεγγύη ανάμεσα στους νέους πολίτες και να εδραιωθεί η ενεργή συμμετοχή τους, με στόχο την ανάπτυξη και γενικότερα την προαγωγή της ευρωπαϊκής κοινωνίας (eacea.ec.europa.eu/youth/programme).

Ταυτόχρονα με το δεύτερο πρόγραμμα «Ενεργός συμμετοχή του πολίτη στα κοινά», δίνεται έμφαση στην δραστηριοποίηση των πολιτών μέσα από προγράμματα και δραστηριότητες, για την κινητοποίηση και την ευαισθητοποίηση τους πάνω σε όλα τα θέματα που αφορούν την διαβίωση τους μέσα στην ευρωπαϊκή κοινότητα, καθώς και την καθιέρωση ευρέως της αντίληψης ότι η Ευρώπη ανήκει στους πολίτες της (Πρόγραμμα Ευρώπη για τους πολίτες, 2007-2013).

Επιπρόσθετα, λαμβάνεται μέριμνα σχετικά με την δυνατότητα έγκαιρης παρέμβασης των μηχανισμών και των διαδικασιών, με στόχο την καταπολέμηση των αιτιών και των κινδύνων, που απειλούν την υγεία, τόσο στη Ευρώπη, όσο και σε διεθνές επίπεδο. Ο κύριος στρατηγικός στόχος της ευρωπαϊκής πολιτικής για τον τομέα της υγείας, είναι, η αξιοποίηση των νέων καινοτόμων τεχνολογιών με στόχο την εξασφάλιση της ευημερίας και της υγείας στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια κοινωνία.

Στην λευκή βίβλο για την υγεία (2007), προτάθηκαν τέσσερις θεμελιώδεις αρχές για να μπορέσουν να διεκπεραιωθούν οι παραπάνω τρεις στρατηγικοί στόχοι της κοινοτικής πολιτικής στον τομέα της υγείας, μέχρι και το 2013. Με βάση το άρθρο 35 στο χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων, αναγνωρίζεται το δικαίωμα για πρόσβαση στην πρόληψη και την περίθαλψη όλων των πολιτών, χωρίς καμία διάκριση (europa.eu-legislation_summaries_justice_freedom_security/combatting_discrimination/133501/html).

Κάτω από αυτήν την διακήρυξη, η επιτροπή αποφασίζει τον καθορισμό και την εφαρμογή πολιτικών βασισμένων σε κοινή γραμμή και κοινές αξίες, με έμφαση στην δυνατότητα της πρόσβασης όλων των πολιτών, χωρίς ανισότητες, στην ποιοτική παροχή περίθαλψης.

Με γνώμονα ότι η υγεία σχετίζεται με την καλή κατάσταση των πολιτών και του κοινωνικού συνόλου και αποτελεί προϋπόθεση για την διασφάλιση της οικονομικής ευημερίας και της αποδοτικής παραγωγικότητας των ατόμων, η ευρωπαϊκή επιτροπή εστίασε στην σημασία της μείωσης των ασθενειών και στην διασφάλιση της καλής υγείας των πολιτών. Η «ωγής γήρανση» του πληθυσμού αποτελεί σημαντικό μέλημα της στρατηγικής της κοινοτικής πολιτικής, γι' αυτό το λόγο προώθησε ενέργειες, που βελτιώνουν την υγεία και προλαμβάνουν τις ασθένειες και τις ανθυγιεινές συμπεριφορές και συνήθειες καθόλη την διάρκεια της ζωής των πολιτών.

Στα πλαίσια των κατευθυντήριων γραμμών τίθενται νέα μέτρα και πολιτικές για την βελτίωση της υγείας τόσο των μεγαλύτερων ηλικιακών ομάδων, όσο και των μικρότερων ηλικιών. Επιπλέον, πραγματοποιείται ο σχεδιασμός και η εφαρμογή δράσεων και προγραμμάτων σχετικά με την ενημέρωση για το κάπνισμα, το αλκοόλ, τη διατροφή αλλά και την αναγκαιότητα της σωματικής άσκησης σε καθημερινή βάση (Λευκή Βίβλος σχετικά με την υγεία, 2007).

Η στρατηγική της ευρωπαϊκής πολιτικής σχετικά με την προαγωγή και την προστασία της υγείας, επικεντρώνεται στα παρακάτω. Καταρχήν, τίθεται μια ενιαία στρατηγική στα θέματα που αφορούν την πρόληψη και την ανάπτυξη της υγείας, σύμφωνα με την οποία, τα συστήματα της ευρωπαϊκής ένωσης, λειτουργούν κάτω από κοινές αξίες

και αρχές, όπως οι αξίες της ισοτιμίας και της αλληλεγγύης, της προσβασιμότητας όλων στην ιατρική πρόνοια και φροντίδα και την εξάλειψη των ανισοτήτων.

Επιπλέον, αναγνωρίζεται, ότι το μεγαλύτερο αγαθό για τον άνθρωπο είναι η υγεία και αποτελεί την βασική προϋπόθεση για την οικονομική ανάπτυξη της κοινωνίας και την οικονομική ευμάρεια και ευημερία του κοινωνικού συνόλου. Ταυτόχρονα, διευκρινίζεται ότι, πρέπει να συμπεριλαμβάνεται η υγεία στις γενικότερες πολιτικές και δράσεις της κοινότητας, εφόσον η πολιτική για την υγεία δεν είναι η μόνη που στοχεύει στην προαγωγή και προώθηση της δημόσιας υγείας. Τέλος, υπογραμμίζεται, ότι στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, που πλέον έχει διαμορφωθεί, η ευρωπαϊκή ένωση είναι δυνατόν να διαδραματίσει καθοριστικό και ενεργό ρόλο για την επίτευξη των παγκόσμιων στόχων, αναφορικά με την υγεία, εφόσον με την δράση της, μπορεί να εξασφαλιστεί η συμβολή της στην προαγωγή της παγκόσμιας υγείας (Εθνικό σχέδιο δράσης για την υγεία, 2008).

Γενικότερα αποτελεί υποχρέωση των εθνικών πολιτικών των κρατών - μελών, αλλά και ειδικότερα της ευρωπαϊκής κοινοτικής πολιτικής η βελτίωση της ασφάλειας και η πρόληψη των κινδύνων και των απειλών που αφορούν στην δημόσια υγεία. Σε προτεραιότητα τίθεται από την ευρωπαϊκή πολιτική μια πιο επιστημονική προσέγγιση των προκλήσεων που αφορούν την διασφάλιση της υγείας των πολιτών, ενώ ενισχύονται οι μηχανισμοί και οι δράσεις που θέτουν σε πλήρη εγρήγορση και ετοιμότητα τις διαδικασίες για την προστασία της δημόσιας υγείας τόσο στην Ευρώπη, όσο και παγκοσμίως.

Για τους πιο πάνω λόγους η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαμέσου της λευκής της βίβλου (2007), εστιάζει στην δημιουργία προγραμμάτων και δράσεων αθλητικών, με κύριο στόχο την ενασχόληση με την συστηματική άσκηση και την καθιέρωση υγιεινών συμπεριφορών και συνηθειών, για όλους τους πολίτες της Ευρώπης.

Πράσινη βίβλος - υγιεινή διατροφή και σωματική άσκηση

Στη συνέχεια των ευρωπαϊκών διακηρύξεων τίθεται και η πράσινη βίβλος για την προώθηση της υγιεινής διατροφής και της σωματικής άσκησης (2005), στην οποία αναγνωρίζεται η σημασία της άθλησης και η συσχέτισή της με την προστασία της υγείας.

Διακηρύσσεται, λοιπόν, ότι οι αθλητικές εκδηλώσεις και δράσεις, πρέπει να έχουν σαν βασική αρχή τους την επίτευξη της προστασίας της δημόσιας υγείας. Επιπλέον, τονίζεται πώς είναι απαραίτητη η συνεργασία ανάμεσα στους αθλητικούς φορείς και τους φορείς υγείας των κρατών - μελών, καθώς πρέπει να ενισχυθεί η εκπαίδευση των πολιτών και ιδιαίτερα η ευαισθητοποίηση των νέων, πάνω σε θέματα που αφορούν στην συσχέτιση της υγιεινής διατροφής και της φυσικής άσκησης συνδυαστικά με την ανάπτυξη υγιεινών συνηθειών, με στόχο την βελτίωση της υγείας.

Σύμφωνα με τον παγκόσμιο οργανισμό υγείας (2002), η σωματική δραστηριότητα, αφορά όλες τις σωματικές κινήσεις που έχουν ως αποτέλεσμα τη δαπάνη ενέργειας, ενώ η σωματική άσκηση είναι κάθε συστηματική κίνηση του σώματος ή συμμετοχή του ατόμου σε φυσικές δραστηριότητες, οι οποίες έχουν κάποια χρονική διάρκεια, χαμηλότερα επίπεδα ανταγωνισμού και στις οποίες εμπλέκονται κυρίως μεγάλες μυϊκές ομάδες του σώματος.

Οι εξαιρετικά δύσκολοι και γρήγοροι ρυθμοί που επικρατούν στην σύγχρονη ευρωπαϊκή κοινωνία, καθιστούν πλέον επιτακτική την ανάγκη για ενίσχυση της σωματικής άσκησης και των αθλητικών δράσεων σε όλες τις ηλικιακές ομάδες του πληθυσμού. Η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη, εκτός από την γενικότερη πρόοδο και διευκόλυνση της ζωής των πολιτών, επέφερε και μια σειρά από ανθυγιεινές συνήθειες, τόσο διατροφικές, όσο και στον τρόπο ζωής, γεγονός που είχε σημαντικές αρνητικές συνέπειες στην υγεία των πολιτών (Πράσινη Βίβλος, 2005).

Η ανάπτυξη ανθυγιεινών διατροφικών συνηθειών καθώς και η μείωση της σωματικής δραστηριότητας σε συνδυασμό με τον καθιστικό και αγχώδη τρόπο ζωής στις σημερινές κοινωνίες, αποτέλεσαν την βασική αιτία για την αύξηση των ασθενειών και των πρόωρων θανάτων τόσο στην Ευρώπη, όσο και σε διεθνές επίπεδο (Πράσινη Βίβλος, 2005).

Στο πλαίσιο της συνολικής στρατηγικής του παγκόσμιου οργανισμού υγείας για τη διατροφή, τη σωματική άσκηση και την παχυσαρκία, μέσω της πράσινης βίβλου (2005), η ευρωπαϊκή επιτροπή υποστηρίζει την ανάγκη για έναν πανευρωπαϊκό σχεδιασμό, με στόχο την προώθηση και καθιέρωση υγιεινών συνηθειών διατροφής, δραστηριοτήτων σωματικής

άσκησης για όλες τις κοινωνικές και ηλικιακές ομάδες, μέσω της άμεσης σύνδεσης της κοινωνίας με το περιβάλλον.

Στην πράσινη βίβλο (2005), αναφέρεται, ότι τις δράσεις που δρομολογούν τα κράτη - μέλη στα πλαίσια των εθνικών πολιτικών τους, αναφορικά με την προώθηση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής για τους πολίτες τους, εποικοδομητικά πρέπει να συμπληρώνει, να υποστηρίζει και να συντονίζει η κοινοτική δράση με την ενίσχυση της υγείας, την καθιέρωση ποιοτικής διατροφικής συμπεριφοράς και την προώθηση της σωματικής άσκησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η φυσική αδράνεια, είναι η μειωμένη κίνηση ή και η παντελής απουσία της, που έχει αποτέλεσμα τη μη δαπάνη ενέργειας (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, 2002), συνδυαστικά με την αύξηση του φαινομένου της παχυσαρκίας και των υπόλοιπων ανθυγιεινών συμπεριφορών, όπως κάπνισμα, χρήση αλκοόλ, περιβαλλοντική ρύπανση, πέρα από τις σοβαρές συνέπειες στην δημόσια υγεία, έχει και μεγάλες οικονομικές επιπτώσεις στις οικονομίες των κρατών - μελών και της ευρωπαϊκής επιτροπής γενικότερα. Αποτελεί μεγάλη δαπάνη και οικονομικό κόστος η απώλεια της υγείας των πολιτών και επομένως η αντιμετώπιση αυτών των απειλών, προσφέρει στους πολίτες την ευκαιρία να ζήσουν παραγωγικές και λειτουργικές ζωές καταλήγοντας σε μια φυσιολογική και υγιή γήρανση.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δημιουργήθηκε μια πλατφόρμα δράσης για τη διατροφή, τη σωματική άσκηση και την υγεία, με στόχο την συντονισμένη προσπάθεια ανάπτυξης πρωτοβουλιών, σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, για την αναχαίτιση του φαινομένου της παχυσαρκίας σε όλες τις ηλικιακές ομάδες.

Το γεγονός ότι ειδικά στις μικρές ηλικίες, παρατηρήθηκε μιά επικίνδυνη αύξηση του ποσοστού της τάσης για παχυσαρκία, κινητοποίησε τις υπηρεσίες υγείας και πρόληψης της ευρωπαϊκής επιτροπής. Τα μέλη της επιτροπής, σε συνεργασία με τους επιστήμονες υγείας και τους διάφορους φορείς, υπεύθυνους, σε θέματα σχετικά με την υγεία, τη διατροφή και την άθληση, δημιούργησαν αυτή την πλατφόρμα ενημέρωσης και δράσεων, στην οποία αναπτύσσονται πρωτοβουλίες για την προώθηση της διάδοσης και καθιέρωσης υγιεινών διατροφικών συμπεριφορών σε συνδυασμό με την ενίσχυση της σωματικής

δραστηριότητας. Συνεπώς ο κύριος στόχος, όλων των εμπλεκόμενων φορέων είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των ευρωπαϊών πολιτών για την εξάλειψη της παχυσαρκίας και άλλων μη μεταδιδόμενων νοσημάτων.

Τα πεδία δράσης της ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την καταπολέμηση και εξάλειψη του φαινομένου της παχυσαρκίας, προσδιορίζονται στην γενικότερη πληροφόρηση των καταναλωτών για την υγιεινή διατροφή και την σύσταση των τροφίμων σε συνδυασμό με την σωστή χρησιμοποίηση περισσότερων υγιεινών διατροφικών επιλογών. Ταυτόχρονα η πλατφόρμα, εστιάζει στην σημασία της εκπαίδευσης, την συμβολή της βιομηχανίας τροφίμων και της διαφήμισης, καθώς και στην γενικότερη ενίσχυση της αναγκαιότητας για σωματική άσκηση (The European food information council, 2010).

Επιπλέον, οι υπηρεσίες της ευρωπαϊκής επιτροπής σε συνεργασία και κάτω από την στενή καθοδήγηση του παγκόσμιου οργανισμού υγείας, δημιούργησαν ένα πιο ευρύ δίκτυο καθοδήγησης των κοινοτικών δράσεων, με σκοπό την πρόληψη και ελάττωση των παθήσεων που σχετίζονται με την διατροφή, την παχυσαρκία και την ελλιπή σωματική άσκηση σε διεθνές επίπεδο (Πράσινη Βίβλος για την παχυσαρκία, 2005).

Όπως διακηρύττει η ευρωπαϊκή επιτροπή, σημαντικός παράγοντας επιτυχίας των πολιτικών δράσεων και προγραμμάτων, τόσο σε εθνικό, όσο και σε κοινοτικό επίπεδο, είναι η εκπαίδευση των καταναλωτών και η συστηματική ενημέρωση τους για την σύνδεση της υγιεινής διατροφής και της υγείας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνει η ευρωπαϊκή πολιτική στην προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής που πρέπει να διδάσκεται από τις μικρές ηλικίες και να ακολουθεί τον πολίτη και στην ενήλικη ζωή του. Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει την προώθηση της υγιεινής διατροφής και την ενσωμάτωση της σωματικής άσκησης σε καθημερινή βάση, με σκοπό την εκπαίδευση των παιδιών και των εφήβων σε πιο υγιείς συμπεριφορές για όλη την διάρκεια της ζωής τους.

Έτσι, δίνεται μεγάλη σημασία στην συμπερίληψη της υγείας σε όλες τις κοινοτικές πολιτικές, εφόσον η παγκοσμιοποίηση σηματοδοτεί ότι τα θέματα υγείας και οι τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης, δεν έχουν γεωγραφικά σύνορα και πολλές φορές έχουν διατομεακά αίτια και συνέπειες.

Η ευρωπαϊκή επιτροπή προσπαθεί να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις και τις καλύτερες συνθήκες υγείας για τους πολίτες της Ευρώπης, αλλά ταυτόχρονα επιδιώκει να συμβάλλει με τις πολιτικές της και στην προαγωγή της παγκόσμιας υγείας. Θέτει ως αρχή της στρατηγικής της και της πολιτικής της, τον συντονισμό των ενεργειών που γίνονται για τα θέματα που αφορούν την υγεία και την συνεργασία με όλους τους παγκόσμιους φορείς, όπως τον παγκόσμιο οργανισμό υγείας, τον οργανισμό ηνωμένων εθνών και άλλους διεθνείς φορείς (Πράσινη Βίβλος, 2005).

Προώθηση σωματικής δραστηριότητας για την βελτίωση της υγείας (Health enhancing physical activity)

Το συμβούλιο της ευρωπαϊκής ένωσης και οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών - μελών, στη διάσκεψη για την προώθηση της σωματικής δραστηριότητας με στόχο τη βελτίωση της υγείας, στις 27 Νοεμβρίου 2012, σημείωσαν ότι οι κατευθυντήριες γραμμές της ευρωπαϊκής πολιτικής εστιάζουν στην ενθάρρυνση των διατομεακών αθλητικών δράσεων για το σύνολο του πληθυσμού, ανεξάρτητα από την ηλικία, την κοινωνική τάξη, το φύλο, την εθνότητα, τη φυλή και τις σωματικές ικανότητες. Ενώ παράλληλα, ενισχύουν τη χάραξη εθνικών στρατηγικών για την ανάπτυξη ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα, με την συνεργασία των αρμόδιων φορέων από τους τομείς του αθλητισμού, της υγείας, της παιδείας, του περιβάλλοντος, των μεταφορών και της πολεοδομίας.

Αποφασίζουν την θέσπιση ειδικών οδηγιών και συστάσεων σε περιφερειακά και τοπικά επίπεδα, με σκοπό την προαγωγή της σωματικής άσκησης. Πιο συγκεκριμένα, εστιάζουν στην ευαισθητοποίηση των τοπικών αθλητικών συλλόγων, ώστε να παρέχουν οικονομικότερες και πιο ποιοτικές υπηρεσίες αθλητικής δραστηριότητας προσιτές για τους πολίτες. Ακόμη ενισχύουν τις πρωτοβουλίες και τις ενέργειες που γίνονται για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αθλητικών προγραμμάτων από φορείς που ασχολούνται με τον αθλητισμό, όπως γυμναστήρια, δημόσιους και ιδιωτικούς αθλητικούς οργανισμούς. Τέλος προΐστανται και υποστηρίζουν την ενίσχυση της ανάπτυξης και της διευκόλυνσης συνεργασιών ανάμεσα σε φορείς αθλητισμού, εκπαίδευσης, νεολαίας, κοινωνικής πρόνοιας, υγείας, πολιτισμού.

Παράλληλα, ενθαρρύνουν την διοργάνωση εκστρατειών και εκδηλώσεων, με στόχο την ευαισθητοποίηση, την πληροφόρηση και την ενημέρωση των ευρωπαϊκών πολιτών, τόσο σε εθνικό, όσο και σε τοπικό επίπεδο, ώστε να υιοθετηθεί ένας πιο υγιεινός και δραστήριος τρόπος διαβίωσης. Επίσης, διαμέσου της ευρωπαϊκής στρατηγικής εξασφαλίζεται ότι συμπεριλαμβάνονται οι αρχές της σωματικής δραστηριότητας προς όφελος της υγιούς και ενεργούς γήρανσης του πληθυσμού, στα πλαίσια των εθνικών πολιτικών και με την επίτευξη χρηματοδοτήσεων για προγράμματα, που στοχεύουν στην προώθηση της σωματικής άσκησης για τη προαγωγή και βελτίωση της υγείας των ευπαθών ομάδων και των ατόμων της τρίτης ηλικίας.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η έλλειψη σωματικής δραστηριότητας, ζημιώνει κύρια την υγεία του ατόμου, αλλά έχει σημαντικές επιπτώσεις και στα συστήματα υγείας των κρατών, με άμεσες και έμμεσες οικονομικές δαπάνες για τα οικονομικά συστήματα των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων. Επομένως το φαινόμενο της φυσικής αδράνειας, έχει επιπλέον οικονομικές και κοινωνικές προεκτάσεις, εκτός από την απειλή της δημόσιας υγείας (register.consilium.europa.eu/doc/srv?I=EL&f=ST15871 2012 INIT).

Νωρίτερα, στο ίδιο πλαίσιο με τις παραπάνω αποφάσεις, το 2005, εγκρίθηκε το ευρωπαϊκό πρόγραμμα με στόχο την προστασία του καταναλωτή και την προαγωγή της υγείας με χρονική διάρκεια την περίοδο 2007-2013. Οι κύριοι στόχοι του προγράμματος είναι η προστασία των πολιτών από τους κινδύνους που απειλούν την υγεία του πληθυσμού, η προώθηση πολιτικών που στοχεύουν στην εδραίωση ενός πιο υγιεινού τρόπου ζωής, η οργάνωση και δημιουργία αποτελεσματικότερων και πιο αποδοτικών συστημάτων υγείας. Ακόμη, η εξάλειψη και καταπολέμηση σημαντικών νόσων, η συστηματική ενημέρωση και παροχή πληροφόρησης για όλες τις εξελίξεις και τις προόδους που επιτυγχάνονται στα θέματα υγείας, καθώς και η μέριμνα για την θέσπιση καλύτερης νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών και των προϊόντων, σε συνδυασμό με την υποστήριξη, εκπαίδευση και ενημέρωση του καταναλωτή.

Παρά την έντονη κινητοποίηση της ευρωπαϊκής πολιτικής για την βελτίωση της δημόσιας υγείας μέσω της φυσικής δραστηριότητας και την προώθηση της άσκησης ως το μέσο για την διατήρηση και ανάπτυξη της υγείας, εξακολουθούν να παραμένουν υψηλά τα ποσοστά της έλλειψης φυσικής δραστηριότητας στην καθημερινή ζωή των πολιτών. Για

τον λόγο αυτό, το συμβούλιο της ευρωπαϊκής ένωσης τον Νοέμβριο του 2013, εξέδωσε την σύσταση H.E.P.A (Health-enhancing physical activity), που αναφέρεται σε δράσεις και προγράμματα, για την αναβάθμιση της δημόσιας υγείας και την καταπολέμηση και αντιμετώπιση επιμέρους φαινομένων που ζημιώνουν την υγεία των πολιτών, όπως, η παχυσαρκία, μη μεταδιδόμενα νοσήματα (www.gr2014eu/el).

Η συμμετοχή σε αθλητικές δράσεις και η ενίσχυση της σωματικής άσκησης, συμβάλλουν στην καταπολέμηση του υπερβολικού βάρους και της παχυσαρκίας, αλλά ταυτόχρονα ενισχύουν την σωματική και ψυχική υγεία, ενώ παράλληλα συντελούν στην κοινωνική συνοχή. Έτσι με την προώθηση της σωματικής άσκησης για τη βελτίωση της υγείας, γίνεται μια συντονισμένη και επιστημονική προσέγγιση να συνδεθούν τα οφέλη και η σχέση του αθλητισμού και της γυμναστικής με την δημόσια υγεία μέσα στο ευρύ πλαίσιο των πολιτικών που αναπτύσσουν, τόσο ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας, όσο και σε επίπεδο ευρωπαϊκής ένωσης (europa.eu/rapid/press-release_IP-13-793_el.doc).

Παγκόσμιος οργανισμός υγείας (Π.Ο.Υ)

Ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας, είναι ο αρμόδιος συντονιστής σε διεθνές επίπεδο, σχετικά με τις συνεργασίες και τις δραστηριότητες που διενεργούνται με στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας. Μέλη του οργανισμού είναι όλα τα κράτη μέλη του οργανισμού ηνωμένων εθνών, εφόσον ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας, λειτουργεί στο πλαίσιο του. Ωστόσο είναι δυνατή η συμμετοχή και κρατών που δεν ανήκουν στον οργανισμό ηνωμένων εθνών.

Η σωματική άσκηση για τη βελτίωση της υγείας, μέσω του «αθλητισμού για όλους», ενισχύεται και προωθείται μέσω της στρατηγικής για την υγεία, του παγκόσμιου οργανισμού υγείας σε διεθνές επίπεδο, ενώ στην συνέχεια αυτών των οδηγιών, συμπεριλαμβάνεται και στην στρατηγική της λευκής βίβλου για τον αθλητισμό (2007), από την ευρωπαϊκή κοινότητα.

Σύμφωνα με τις διακηρύξεις του, διευκρινίζεται ότι η ανεπαρκής σωματική δραστηριότητα σε συνδυασμό με την κακή ποιότητα διατροφής, αποτελούν τον τέταρτο παράγοντα για την εξάπλωση των ασθενειών, όπως καρδιαγγειακές παθήσεις, καρκίνους και διαβήτη. Για τον λόγο αυτό και με βασική επιδίωξη την μείωση, την πρόληψη και την

καταπολέμηση αυτών των νόσων σε διεθνές επίπεδο, η παγκόσμια συνέλευση υγείας, τον Μάιο του 2004, εκδίδει την παγκόσμια στρατηγική για τη διατροφή, τη φυσική δραστηριότητα και την υγεία.

Μέσω της παραπάνω στρατηγικής, παρέχονται οδηγίες σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, τοπικού, εθνικού και παγκοσμίου επιπέδου, που αφορούν στην προώθηση της υγιεινής διατροφής και της συστηματικής σωματικής άσκησης για την αντιμετώπιση και την πρόληψη των μη μεταδιδόμενων νοσημάτων. Ένα ακόμη σχέδιο δράσης, της παγκόσμιας συνέλευσης υγείας (2013), είναι το «Non communicable diseases», το οποίο στοχεύει στην ενσωμάτωση υγιεινών διατροφικών συνηθειών, σε συνδυασμό με την ημερήσια σωματική δραστηριότητα για όλες τις ηλικιακές και κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού (Παγκόσμιας Συνέλευσης Υγείας, 2013).

Τέσσερις είναι οι κύριοι στόχοι της παραπάνω στρατηγικής και προσδιορίζονται ως ακολούθως. Καταρχήν κρίνεται απαραίτητο, να διαμορφωθούν δράσεις για την υγεία, με σκοπό την μείωση των παραγόντων κινδύνου για τις χρόνιες ασθένειες που προέρχονται από την ανθυγιεινή διατροφή και την έλλειψη σωματικής δραστηριότητας. Επιπλέον, αποτελεί σημαντικό μέλημα των διεθνών προληπτικών παρεμβάσεων και πολιτικών αναφορικά με την υγεία, η ευαισθητοποίηση και η πληροφόρηση του κοινού για τα οφέλη της υγιεινής διατροφής και της σωματικής άσκησης.

Ακόμη, αποφασίζεται να αναπτυχθούν, να ενισχυθούν και να εφαρμοστούν παγκόσμιες, περιφερειακές και εθνικές πολιτικές και σχέδια δράσης στα πλαίσια βελτίωσης της διατροφής και αύξησης των ευκαιριών για σωματική άσκηση με την δυνατότητα να μπορούν να συμμετέχουν όλες οι ηλικιακές και κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού, χωρίς καμία διάκριση. Τέλος, υπογραμμίζεται ότι, ο στόχος της παγκόσμιας στρατηγικής είναι να παρακολουθεί την επιστήμη και να προωθεί την έρευνα διεθνώς, εστιάζοντας στα θέματα και τα ζητήματα που αφορούν τη διατροφή και τη σωματική δραστηριότητα, αλλά και στην σημασία της μεταξύ τους σχέσης (Παγκόσμιας Συνέλευσης Υγείας, 2013).

Η σύσταση του παγκόσμιου οργανισμού υγείας, όσον αφορά τη διατροφή, είναι να περιλαμβάνονται στα διατροφικά προγράμματα του πληθυσμού, όλες οι διατροφικές

ομάδες. Επιπλέον στα πλαίσια μιας προσεγγιζόμενης και πιο ποιοτικής διατροφής, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην διατήρηση ενός ενεργειακού - θερμιδικού ισοζυγίου ικανού να εξασφαλίζει το φυσιολογικό και υγιές βάρος, ανάλογα με την ηλικία και τα υπόλοιπα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των ατόμων, όπως αυτά καθορίζονται από την ιατρική επιστήμη.

Επιπρόσθετα, ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας, αναφέρει, ότι πέρα από την ποιοτική και υγιεινή διατροφή, καθοριστικός παράγοντας για τις ενεργειακές δαπάνες και ακρογωνιαίος λίθος για το ενεργειακό ισοζύγιο και τον έλεγχο του σωματικού βάρους είναι η σωματική δραστηριότητα. Χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα σημαντική η συμβολή της άσκησης, για την καλή υγεία του πληθυσμού, εφόσον παρέχει πολλά οφέλη, όχι μόνο στην καταπολέμηση της παχυσαρκίας, αλλά και στην διατήρηση υγιών και ισχυρών οργανικά πολιτών.

Πιο συγκεκριμένα, συνίσταται ότι τα άτομα πρέπει να συμμετέχουν σε σωματικές δραστηριότητες καθόλη την διάρκεια του βίου τους, ενώ προσδιορίζεται ότι η ένταση και η συχνότητα της άσκησης, καθορίζονται από τα οφέλη που επιθυμεί και επιδιώκει να πετύχει ο ασκούμενος (Παγκόσμια στρατηγική για την διατροφή, την υγεία και τη σωματική δραστηριότητα, 2004).

Ακόμη, ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας, αναγνωρίζει την σημασία διεκπεραίωσης της στρατηγικής για τη διατροφή και τη σωματική άσκηση, καθώς αυτή είναι απαραίτητη στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης πρόληψης και ελέγχου των μη μεταδιδόμενων νοσημάτων, αλλά και ιδιαίτερα σημαντική για την βελτίωση του τρόπου ζωής και της υγείας των ατόμων και των κοινοτήτων.

Ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας, προτρέπει τα κράτη - μέλη, και όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, να συνεργαστούν στην οργάνωση μιας κοινής στρατηγικής. Κύριος σκοπός της στρατηγικής αυτής, αποτελεί η προώθηση της δημόσιας υγείας, με την ένταξη πρόσθετων προληπτικών μέτρων στις λειτουργίες των εθνικών και περιφερειακών υπηρεσιών υγείας, για την εξάλειψη και μείωση των κινδύνων, που σχετίζονται με την κακή διατροφή και την απουσία σωματικής δραστηριότητας. Επιπρόσθετα, στα πλαίσια των μεταρρυθμίσεων για την υγεία, ενθαρρύνεται, η ενσωμάτωση των γενικών

στρατηγικών για τη διατροφή, την άσκηση και την υγεία, στα πλαίσια των εθνικών σχεδίων δράσεων των κρατών - μελών με την σύμπραξη και υποστήριξη του κοινωνικού συνόλου και της βιομηχανίας των τροφίμων.

Τέλος, προσδιορίζεται η σημασία να ενισχυθεί η συνεργασία με την επιστημονική κοινότητα και να χρηματοδοτηθεί η έρευνα σε ένα ευρύ φάσμα συναφών τομέων, όπως η γενετική και βιογενετική για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων προς όφελος της κοινωνίας, των πολιτών και της βελτίωσης της δημόσιας υγείας (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, διατροφή, σωματική δραστηριότητα και υγεία, 2002).

Κατευθυντήριες γραμμές παγκόσμιου οργανισμού υγείας

Στα πλαίσια της εφαρμογής μιας ολοκληρωμένης πολιτικής και στρατηγικής σχετικά με τα ζητήματα που αφορούν την δημόσια υγεία, ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας, ως η κύρια υπεύθυνη και προϊστάμενη αρχή σε διεθνές επίπεδο, εξέδωσε κάποιες βασικές οδηγίες καθοδήγησης των επιμέρους πολιτικών, των φορέων που ασχολούνται με τον τομέα της υγείας. Η αλλαγή και η διαφοροποίηση της παρούσας κατάστασης, επιδιώκεται να επέλθει, με την ενεργοποίηση όλων των φορέων στα πλαίσια της διατομεακής συνεργασίας, με την καθιέρωση παγκόσμιας στρατηγικής που έχει σαφείς στόχους και βασίζεται στην καινοτομία και την εφαρμογή δράσεων.

Ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας (2002), αρμόδιος φορέας για θέματα υγείας, στις κατευθυντήριες γραμμές δύο και τρία που εξέδωσε, αναφέρει ότι οι φορείς που εμπλέκονται σε θέματα ανάπτυξης του αθλητισμού, οφείλουν να τηρούν και να ακολουθούν τις οδηγίες του, για όλα τα θέματα που σχετίζονται με την υγεία, ενώ παράλληλα εστιάζει στην αναγκαιότητα της συνεργασίας των φορέων αυτών, για την ενίσχυση της αύξησης του επιπέδου σωματικής δραστηριότητας των πολιτών.

Υπογραμμίζει την σημαντικότητα της καθημερινής άσκησης σε μέτρια ένταση, ενώ δίνει την γενική καθοδήγηση για τις δράσεις και των υπόλοιπων διεθνών και ευρωπαϊκών φορέων, που ασχολούνται με θέματα για την βελτίωση της ποιότητας της ζωής των πολιτών, όπως τον διεθνή οργανισμό για τον αθλητισμό και τον πολιτισμό. Πιο συγκεκριμένα, ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας, συνιστά την καθημερινή άσκηση διάρκειας εξήντα λεπτών σε μέτρια ένταση για τα παιδιά και τους νέους, ενώ για τις

μεγαλύτερες ηλικίες, ορίζεται ως ιδανική διάρκεια τα τριάντα λεπτά. Επιπλέον, ενημερώνει όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, ότι στα θέματα που σχετίζονται με την παχυσαρκία και την σωματική άσκηση, πρέπει να ακολουθούν τις οδηγίες που έχει εκδώσει και να επιλέγουν τις καλύτερες δράσεις και μεθόδους, για να τις υλοποιήσουν. Στα πλαίσια της τρίτης κατευθυντήριας γραμμής, διακηρύττει, ότι πρέπει να αναπτυχθεί διατομεακή συνεργασία, ανάμεσα στις αρμόδιες δημόσιες αρχές που ασχολούνται με τα ζητήματα σχετικά με την δημόσια υγεία και να προωθηθούν πολιτικές υλοποίησης για την αύξηση των ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα των πολιτών.

Βάσει των στοιχείων του παγκόσμιου οργανισμού υγείας, πάνω από το μισό του πληθυσμού, παρουσιάζει ελλιπή ή ανεπαρκή σωματική δράση, με αποτέλεσμα, να αυξάνονται οι πιθανότητες να εμφανιστούν, χρόνιες, μη μεταδιδόμενες έως και θανατηφόρες παθήσεις, με συνέπεια να απειλείται η ψυχική και σωματική υγεία των πολιτών. Για να μειωθούν τα ποσοστά εμφάνισης ασθενειών σε συνδυασμό με την αύξηση των δυνατοτήτων για σωματική δραστηριότητα, ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας, προτείνει στις κυβερνήσεις των κρατών - μελών, να ενθαρρύνουν τους πολίτες να ακολουθούν έναν πιο δραστήριο τρόπο διαβίωσης.

Επιπλέον, τους καθοδηγεί στο να δημιουργήσουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις και υποδομές, όπως την οργάνωση ποδηλατογραμμής ενσωματωμένης στις υποδομές των μέσων συγκοινωνίας, την χάραξη μονοπατιών πεζοπορίας και ποδηλασίας σε κάθε γειτονιά. Επιπρόσθετα, να ενισχύσουν την ανάπλαση χώρων πρασίνου, την δημιουργία πάρκων, την οργάνωση δικτύου πεζόδρομων, σε συνδυασμό με την θέσπιση προληπτικών μέτρων για την αποθάρρυνση της εξάρτησης από το αυτοκίνητο, όπως την υψηλή φορολογία για κάθε μηχανοκίνητο μέσο (Preventing disease through healthy environment W.H.O, 2006).

Δημόσια υγεία στην Ελλάδα - σχέδιο δράσης 2007 - 2017

Σύμφωνα με το πρώτο άρθρο του νόμου 3370/2005, ορίζεται ότι η δημόσια υγεία, είναι όλες οι οργανωμένες ενέργειες του κράτους και της κοινωνίας, επιστημονικά αποδεδειγμένες, που αποσκοπούν στην πρόληψη ασθενειών, στην αύξηση του προσδόκιμου ζωής, στην προστασία και την προαγωγή της υγείας, με στόχο την βελτίωση

της ποιότητας της ζωής του πληθυσμού. Το 1998 στο Acheson Report, ορίστηκε ότι, «Δημόσια υγεία είναι η επιστήμη και η τέχνη να προλαμβάνεται η νόσος, να προάγεται η υγεία και να επιμηκύνεται η ζωή, μέσα από οργανωμένη προσπάθεια της κοινωνίας» (Independent Inquiry into Inequalities in Health Report, 1998).

Ενώ το 2004, οι Beaglehole & Bonita επισημαίνουν ότι: «Δημόσια υγεία είναι η συλλογική δράση για αειφόρο ανάπτυξη της υγείας του πληθυσμού». Αποτελεί την βασική επένδυση, για τη βελτίωση του ανθρώπινου κεφαλαίου και απευθύνεται στην υγιεινή και την πρόληψη των απειλών που αφορούν την υγεία όλου του πληθυσμού και της κοινωνίας. Η καλή υγεία των πολιτών αποτελεί το βασικό στοιχείο για την ευημερία του πληθυσμού και εξαρτάται από μια σειρά από παράγοντες, όπως το εισόδημα, τη διατροφή, τη στέγαση, τις εργασιακές πρακτικές, τη φροντίδα της υγείας, την εκπαίδευση, το οικογενειακό περιβάλλον, τη διαχείριση του ελεύθερου χρόνου, τη χρήση εθιστικών ουσιών και φαρμάκων, τον οικονομικό πλούτο.

Στα πλαίσια της πολιτικής για την δημόσια υγεία, υπάγεται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων και πολιτικών, που βελτιώνουν την ποιότητα των υπηρεσιών και των συνθηκών διαβίωσης, με γενικότερο στόχο την προαγωγή της υγείας. Οι φορείς που ασκούν την δημόσια υγεία, είναι η κεντρική και περιφερειακή διοίκηση, οι οργανισμοί αυτοδιοίκησης, οι μονάδες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας και φροντίδας σε κάθε χώρο κοινωνικής δραστηριότητας. Ο ρόλος των φορέων δημόσιας υγείας είναι να παρακολουθούν την υγεία των πολιτών, να προστατεύουν και να προλαμβάνουν τους παράγοντες που την απειλούν, να προασπίζονται το δικαίωμα όλων των πολιτών να είναι υγιείς, χωρίς καμία διάκριση. Επιπλέον, έχουν τον έλεγχο για την ποιοτική και αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών υγείας, αλλά και για την ανάπτυξη, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών που προάγουν την υγεία και την βιωσιμότητα στην χώρα. (Νόμος 3370/2005).

Η εθνική στρατηγική για τη δημόσια υγεία, αποσκοπεί στην δημιουργία ενός συστήματος δημόσιας υγείας, ικανό να εξυπηρετεί τις ανάγκες της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας, ενώ παράλληλα θα μπορεί να προσαρμόζεται στις απαιτήσεις του σύγχρονου πολίτη. Το νέο σύστημα υγείας, είναι πλήρως ενσωματωμένο στις ευρωπαϊκές και διεθνείς αντιλήψεις για τη δημόσια υγεία και βοηθάει αποτελεσματικά στην προστασία και

στην ανάπτυξη της υγείας των Ελλήνων, καθώς και στη διαφύλαξη της δημόσιας υγείας (Σχέδιο Δράσης για τη δημόσια υγεία 2007-2017).

Πιο συγκεκριμένα, τίθενται σε προτεραιότητα, η βελτίωση των στάσεων και των συμπεριφορών με την συμμετοχή σε προγράμματα πρόληψης και καταστολής των παραγόντων που απειλούν την υγεία, σε συνδυασμό με την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής των πολιτών, καθώς και της βελτίωσης των συνθηκών του φυσικού, του εργασιακού και του κοινωνικού περιβάλλοντος, στοιχείων ιδιαίτερα σημαντικών για την διατήρηση της καλής δημόσιας υγείας του πληθυσμού.

Στα πλαίσια της επίτευξης των παραπάνω, σχεδιάζονται, υλοποιούνται και χρηματοδοτούνται προγράμματα με σκοπό να ενημερώσουν, να ευαισθητοποιήσουν και τελικά να εκπαιδεύσουν όλες τις ηλικιακές και κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού. Τίθενται σε εφαρμογή αντικαπιλιστικές εκστρατείες, προγράμματα σχετικά με τα οφέλη της υγιεινής διατροφής και της άσκησης, ενισχύεται η αγωγή υγείας στην εκπαίδευση, οργανώνονται περιβαλλοντικές δράσεις και προγράμματα για την πρόληψη και προαγωγή της υγείας σε ειδικούς πληθυσμούς, αλλά και δράσεις σχετικά με την καταπολέμηση μεταδιδόμενων και μη νοσημάτων.

Αθλητισμός: Συνθήκη Άμστερνταμ 1997 - Έκθεση Ελσίνκι 1999 - Δήλωση Νίκαιας 2000 - Λευκή βίβλος

Στην Ευρώπη, κατά την διάσκεψη της συνθήκης του Άμστερνταμ (Οκτώβριος 1997), με το άρθρο 29, επισημαίνεται η κοινωνική σημασία του αθλητισμού και τονίζεται η σπουδαιότητα που έχει στην διαμόρφωση της προσωπικότητας και της ταυτότητας των ανθρώπων, καθώς και η συμβολή του στην δημιουργία υγιών ανθρώπινων σχέσεων. Εστιάζει δε στην επιτακτική ανάγκη της συνεργασίας των οργανισμών της ευρωπαϊκής ένωσης με τους φορείς του αθλητισμού για θέματα και αποφάσεις που αφορούν και επηρεάζουν τον αθλητισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Ευρωπαϊκή Ένωση Συνθήκη του Άμστερνταμ, 1997).

Ακολούθως της Συνθήκης του Άμστερνταμ όσον αφορά τα θέματα του αθλητισμού και με τη γενική αποδοχή της σημαντικότητας του ρόλου του στην κοινωνία, η επιτροπή τον Δεκέμβριο του 1998 υπέβαλλε την έκθεση του Ελσίνκι, εστιάζοντας στην υπεράσπιση

και διατήρηση των δομών του αθλητικού γίνεσθαι, καθώς και στην προώθηση και ανάπτυξη της κοινωνικής του προσφοράς στην ευρωπαϊκή κοινότητα. Εκφράστηκε, ότι είναι απαραίτητο να προληφθούν τα φαινόμενα που θέτουν σε αμφισβήτηση συχνά την αθλητική δεοντολογία και τις αρχές του αθλητισμού.

Ταυτόχρονα διακηρύχτηκε η αναγκαιότητα να αξιοποιηθεί η σύνδεση της οικονομικής του διάστασης, με την απήχηση που έχει ευρέως στους πολίτες, αλλά και με την εκπαιδευτική, κοινωνική και πολιτιστική του υπόσταση. Σημειώνεται λοιπόν, πώς οφείλει η ευρωπαϊκή ένωση να υπερασπιστεί και να προστατέψει τις αξίες του αθλητισμού, αποσαφηνίζοντας το νομικό και οικονομικό περιβάλλον του σε όλα τα στρώματα των αθλητικών φορέων και παραγόντων.

Στα συμπεράσματα της έκθεσης του Ελσίνκι 1999, υπογραμμίζεται ακόμη ότι η ευρωπαϊκή ένωση, δείχνει ιδιαίτερη μέριμνα κατά την εφαρμογή των κοινών πολιτικών της, όσον αφορά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αθλητισμού καθώς και τις κοινωνικές και εκπαιδευτικές του αξίες, όπως την αλληλεγγύη, την ευγενή άμιλλα, την καταπολέμηση των ανισοτήτων και των διακρίσεων, την ανακάλυψη των προσωπικών ορίων και δυνατοτήτων, το έντιμο παιχνίδι, την δικαιοσύνη (Έκθεση του Ελσίνκι για τον αθλητισμό,1999).

Μετά την έκθεση του Ελσίνκι 1999, σχετικά με την διαφύλαξη των υποδεέστερων αθλητικών δομών και την προαγωγή και ανάπτυξη του κοινωνικού ρόλου του αθλητισμού, ακολούθησε η δήλωση της Νίκαιας το 2000, για να ενισχύσει τις προηγούμενες διακηρύξεις του Άμστερνταμ και του Ελσίνκι, στο ίδιο πλαίσιο αναφοράς.

Από το 2000, με την δήλωση της Νίκαιας, το ευρωπαϊκό συμβούλιο, επισημαίνει τον σημαντικό ρόλο του αθλητισμού στην ευρωπαϊκή κοινωνία και την κοινωνική του αποστολή. Ταυτόχρονα, διευκρινίζει, ότι πρέπει να εφαρμόζονται κοινές πολιτικές, ώστε να διαφυλαχθεί ο κοινωνικός ρόλος του αθλητισμού.

Ακολούθως το ευρωπαϊκό συμβούλιο (Δήλωση Νίκαιας, 2000), επικύρωσε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αθλητισμού καθώς και την σημασία του για την προάσπιση και διαφύλαξη της παγκόσμιας ειρήνης, της αλληλεγγύης και της κοινωνικής συνοχής. Στην προαναφερθείσα δήλωση, επισημάνθηκε καταρχήν ότι οι αθλητικοί φορείς και τα

κράτη - μέλη της ευρωπαϊκής ένωσης είναι οι κύριοι υπεύθυνοι και διαχειριστές των αθλητικών θεμάτων ανά την ευρωπαϊκή επικράτεια.

Πιο συγκεκριμένα, διασαφηνίζεται ότι κάθε δράση και ενέργεια που θα επιλέγεται, οφείλει να διαμορφωθεί βάσει του πλαισίου, που ορίζεται από τον κοινωνικό, εκπαιδευτικό και πολιτιστικό προορισμό του αθλητισμού, για να επιτυγχάνεται η διαφύλαξη του κοινωνικού του ρόλου με την προώθηση των αξιών της αθλητικής δεοντολογίας και των υπόλοιπων κοινωνικών αξιών του. Το ευρωπαϊκό συμβούλιο δηλώνει μέσω της συνεδρίασης της Νίκαιας το ενδιαφέρον του να διαφυλαχθεί η αλληλεγγύη και το πνεύμα του «καλώς αγωνίζεσθαι», σε όλα τα επίπεδα της αθλητικής απασχόλησης, ενώ ενισχύει την αναγκαιότητα υπεράσπισης της σωματικής ακεραιότητας των αθλητών, με ιδιαίτερη μέριμνα για τις νεότερες ηλικιακές ομάδες. Επιπλέον αναφέρει ότι ο αθλητισμός είναι μια δραστηριότητα στην οποία πρέπει να μπορεί να ενταχθεί και να συμμετέχει κάθε πολίτης ανεξάρτητα από την διαφορετικότητα του (Δήλωση Νίκαιας, 2000).

Συνθήκη Λισαβόνας 2009

Η συνθήκη της Λισαβόνας, αποτελεί τροποποίηση των συνθηκών για την ευρωπαϊκή ένωση καθώς και για την ίδρυση της ευρωπαϊκής κοινότητας, υπογράφηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2007, ενώ την 1η Ιανουαρίου του 2009 τέθηκε σε ισχύ, εφόσον επικυρώθηκε από όλα τα κράτη - μέλη. Το επίσημο όνομα της συνθήκης είναι «Συνθήκη της Λισαβόνας για την τροποποίηση της συνθήκης για την ευρωπαϊκή ένωση και της συνθήκης περί ιδρύσεως της ευρωπαϊκής κοινότητας» (Συνθήκη Λισαβόνας, 2009).

Με την επικύρωση της συνθήκης της Λισαβόνας στα τέλη του 2009, τα ευρωπαϊκά κράτη, υποστήριξαν την σημαντικότητα του ρόλου του αθλητισμού για την κοινωνία και τους πολίτες τους, ως βασική προτεραιότητα των στρατηγικών και των πολιτικών που εφαρμόζαν, προκειμένου να αναβαθμίσουν την παροχή των αθλητικών εγκαταστάσεων, να δημιουργήσουν ίσες ευκαιρίες για σωματική δραστηριότητα για τους πολίτες τους και γενικότερα να αναπτύξουν και να διαδώσουν το κίνημα του «αθλητισμού για όλους» και του εθελοντισμού μέσα από τις πολιτικές τους. Έτσι, για πρώτη φορά η ευρωπαϊκή ένωση, θέτει την ανάπτυξη του αθλητισμού και της σωματικής δραστηριότητας, όχι μόνο ως

στόχο για την βελτίωση της υγείας και την ανάπτυξη της σωματικής ευεξίας, αλλά και σε επίπεδο πολιτικής μέριμνας για την ανάδειξη του κοινωνικού και εκπαιδευτικού ρόλου του αθλητισμού (ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_en.pdf).

Οι πολιτικές, που διαμορφώνονται για τα θέματα αθλητισμού, είναι σύμφωνες με το άρθρο 165 της συνθήκης της Λισαβόνας (2009), η οποία ορίζει τις λεπτομέρειες της πολιτικής για τον αθλητισμό, για όλα τα κράτη μέλη της ευρωπαϊκής ένωσης, ενώ αναδεικνύει τις ιδιαιτερότητές του, τις δομές του, που βασίζονται στον εθελοντισμό, καθώς και τον κοινωνικό και εκπαιδευτικό του ρόλο. Συνεπώς, η ένταξη στον αθλητισμό συνεπάγεται το συνδυασμό του «αθλητισμού για όλους», με τη συμμετοχή όλων χωρίς διακρίσεις. Ως εκ τούτου, η κοινωνική ένταξη μέσω του αθλητισμού, συνεπάγεται τη συμμετοχή στην κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς, την ανάπτυξη κοινοτήτων και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής (Συνθήκη της Λισαβόνας, 2009).

Το άρθρο 165 της συνθήκης της Λισαβόνας αποτελεί το νομικό θεμέλιο πάνω στο οποίο δραστηριοποιείται η ευρωπαϊκή ένωση, καθώς αναγνωρίζει τον ειδικό και ιδιαίτερο χαρακτήρα του αθλητισμού. Παράλληλα, αποτελεί τη διακήρυξη για την θέσπιση και εφαρμογή κινήτρων για τον αθλητισμό στα πλαίσια των κοινοτικών δράσεων. Πιο συγκεκριμένα, τόσο στο άρθρο 6, όσο και στο άρθρο 165 της συνθήκης, γίνεται σαφής αναφορά πώς το βασικό καθήκον της ευρωπαϊκής ένωσης είναι να εναρμονίσει και να ενισχύσει τις ενέργειες της στο αθλητικό πεδίο. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται, η προώθηση και ανάπτυξη του αθλητισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτό συντελείται έχοντας ως γνώμονα και οδηγό την συνεργασία της ευρωπαϊκής επιτροπής, με όλες τις διοικήσεις των αθλητικών φορέων των κρατών - μελών, καθώς και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, στηριζόμενη στις αρχές της επικουρικότητας και της αυτονομίας (Επιτροπή Περιφερειών, Ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης για τον αθλητισμό, 2011).

Βάσει αυτής της συνθήκης, καθορίζεται πώς σημαντική υποχρέωση της ένωσης είναι να προάγει και να προωθεί τον αθλητισμό και να συμβάλλει στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής του διάστασης με την ενίσχυση των δίκαιων και ανοικτών για συμμετοχή προς όλους αθλητικών γεγονότων. Υποστηρίζεται επίσης, ότι είναι απαραίτητη η σύμπραξη και συνέργεια ανάμεσα στους υπεύθυνους για θέματα αθλητισμού φορείς.

Εστιάζει δε, στην υποχρέωση της ένωσης να μεριμνήσει και να προφυλάξει τη σωματική και ηθική αρτιότητα των αθλητών όλων των ηλικιακών ομάδων. Όλες αυτές οι ενέργειες, γίνονται μέσα από διαδικασίες που ορίζονται από τις βασικές αρχές του αθλητισμού και στηρίζονται στον εθελοντισμό και τον εκπαιδευτικό και κοινωνικό ρόλο του, ενώ ταυτόχρονα υιοθετούν την γραμμή για συνεργασία της ένωσης με το συμβούλιο της Ευρώπης και σε διεθνές επίπεδο με οργανισμούς που πραγματεύονται θέματα αθλητισμού (Συνθήκη της Λισαβόνας, 2009).

Υπογραμμίζεται, ακόμη, η συνδρομή του αθλητισμού στην ανάπτυξη της κοινωνικής δημοκρατίας, ενώ ταυτόχρονα καταδεικνύεται ο κοινωνικός του ρόλος εμφανώς, αφού απευθύνεται σε όλες τις κοινωνικές τάξεις και ηλικιακές ομάδες των πολιτών. Επιπλέον, επισημαίνεται μέσα από το άρθρο 165, η σημαντικότητα του αθλητισμού και η συμβολή του κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά σε όλο το φάσμα των ευρωπαϊκών κοινωνικών δομών, εφόσον αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του νομικού πεδίου πάνω στο οποίο στηρίζονται όλες οι κοινοτικές δράσεις, ενέργειες και προγράμματα (Συνθήκη Λισαβόνας 2009).

Αναδεικνύονται οι κοινωνικές, εκπαιδευτικές και πολιτισμικές πτυχές της αποστολής του αθλητισμού και στοχοθετείται η ανάγκη για μεγαλύτερη δικαιοσύνη και διαφάνεια στις αθλητικές εκδηλώσεις, καθώς και προστασία και διαφύλαξη της ηθικής και σωματικής αρτιότητας των αθλητών σε όλα τα αθλητικά επίπεδα. Γενικά η συνθήκη της Λισαβόνας αποτέλεσε την αφετηρία για να οργανωθούν και να αναπτυχθούν ιδιαίτερα οργανωμένα και συγκροτημένα προγράμματα και πρακτικές για τον αθλητισμό στην Ευρώπη (www.europarl.europa.eu/portal/el).

Λευκή βίβλος για τον αθλητισμό

Στη λευκή βίβλο για τον αθλητισμό (2007), η ευρωπαϊκή επιτροπή προσδιορίζει τον κοινωνικό, οικονομικό και οργανωτικό ρόλο του. Το λευκό βιβλίο για τον αθλητισμό, αποτελεί το έγγραφο, που ανοίγει νέο δρόμο για την στρατηγική της ευρωπαϊκής ένωσης στα θέματα που σχετίζονται με τον αθλητισμό. Πιο συγκεκριμένα, η λευκή βίβλος, δίνει στρατηγική κατεύθυνση στο ρόλο του αθλητισμού στην Ευρώπη (ec.europa.eu). Στα πλαίσια των παραπάνω διακηρύξεων, τάσσεται και το συμβούλιο της Ευρώπης στις

συνόδους του, που πραγματοποιήθηκαν τον Οκτώβριο και το Νοέμβριο του 2010, υποστηρίζοντας την αρχή «αθλητισμός για όλους» και την αναγκαιότητα υποστήριξής του (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Αθλητισμός και υγεία», 2008).

Σύμφωνα με τις διακηρύξεις της λευκής βίβλου, αναδεικνύεται η συμβολή του ευρωπαϊκού αθλητισμού στην ανάπτυξη και τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, ενώ ταυτόχρονα επισημαίνεται, πώς αποτελεί και ξεχωριστό τμήμα της ευρωπαϊκής ταυτότητας και του πολιτισμού της Ευρώπης. Διευκρίνίζεται ότι αποτελεί το βασικό εργαλείο για την κοινωνική ένταξη των πολιτών και την ανάπτυξη του εθελοντισμού, ενώ αποτελεί τον αγωγό με τον οποίο είναι δυνατή η προώθηση και η προαγωγή των βασικών εκπαιδευτικών, πολιτιστικών και κοινωνικών αρχών και αξιών, όπως η αλληλεγγύη, η αυτοπειθαρχία, το ευ αγωνίζεσθαι, η τήρηση των κανόνων, ο αλληλοσεβασμός. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται για την σημασία των εθελοντικών δραστηριοτήτων στο αθλητικό πεδίο, καθώς με αυτό τον τρόπο, ενισχύεται η τοπική δημοκρατία αλλά ταυτόχρονα εξασφαλίζεται η ενεργή συμμετοχή και προσφορά στο κοινωνικό σύνολο με το λιγότερο οικονομικό κόστος.

Στα πλαίσια του κοινωνικού ρόλου του αθλητισμού στην ευρωπαϊκή κοινωνία, υπάγεται και η σημαντικότητα της σωματικής άσκησης στην διασφάλιση και ενίσχυση της δημόσιας υγείας. Η ενασχόληση με οποιαδήποτε μορφή σωματικής δραστηριότητας, μειώνει σε μεγάλα ποσοστά την εμφάνιση ασθενειών, σε συνδυασμό με την καλύτερη ποιότητα διατροφής, καθώς και με την βελτίωση των περιβαλλοντολογικών συνθηκών δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια κοινωνία υγιών πολιτών. Μέσα στην λευκή βίβλο για τον αθλητισμό, έμφαση δίνει η ευρωπαϊκή επιτροπή στην διασφάλιση της δυνατότητας συμμετοχής όλων των πολιτών στις αθλητικές δράσεις. Ο αθλητισμός απευθύνεται σε όλους και πρέπει να μπορούν να συμμετέχουν όλοι οι πολίτες ανεξάρτητα από το φύλο, την ηλικία, την εθνικότητα, την αναπηρία, την θρησκεία, το οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται, καθώς και τον σεξουαλικό προσανατολισμό τους. Όλοι οι ευρωπαίοι πολίτες έχουν ισότιμη πρόσβαση και δικαίωμα στην αθλητική δραστηριότητα, ενώ στα περισσότερα κράτη - μέλη, δίνεται μεγάλη βάση στην ανάπτυξη πολιτικών που προσφέρουν οικονομικές διευκολύνσεις και παροχές στους πολίτες, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν στην πλειοψηφία των αθλητικών δραστηριοτήτων, καθώς

αυτές οργανώνονται σε δομές με χαρακτήρα μη κερδοσκοπικό για την ενίσχυση του αθλητισμού της βάσης και του αθλητισμού για όλους.

Βασική αρχή, αποτελεί η στήριξη δράσεων και πρωτοβουλιών με στόχο την ένταξη στις αθλητικές εκδηλώσεις, όχι μόνο των ατόμων με σωματική αρτιότητα αλλά και των ατόμων με κάθε μορφή αναπηρίας και αδυναμίας. Γενικότερα, ο αθλητισμός αποτελεί το βασικό μέσο για την αποκατάσταση αλλά και την κοινωνική ένταξη των ατόμων και κυρίως των πολιτών που ανήκουν σε κάποια ευπαθή κοινωνική ομάδα. Με γνώμονα την λευκή βίβλο, προωθείται η έννοια της ισότιμης συμμετοχής όλων και η εξάλειψη κάθε είδους αποκλεισμού και διαχωρισμού των πολιτών, τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η ευρωπαϊκή επιτροπή επιδιώκει την προώθηση του αθλητισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εντάσσοντας στον οικονομικό προϋπολογισμό της αθλητικά προγράμματα και δράσεις, ενώ παράλληλα αναγνωρίζει την σημασία της σωματικής άσκησης ως σημαντικό μέσο και βοήθημα για την δημόσια υγεία των πολιτών της.

Στη λευκή βίβλο (2007), αποφασίζεται ότι αποτελεί επιτακτική ανάγκη η σύνταξη συγκεκριμένων κατευθυντήριων γραμμών σε μια κοινή βάση και με κοινό νομικό πλαίσιο, ώστε να εξασφαλιστεί ότι κατά την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας, οι αθλητικές υπηρεσίες κοινής ωφέλειας των κρατών - μελών καταφέρνουν να ανταποκριθούν με επιτυχία στις προσδοκίες για την αναβάθμιση της ζωής των πολιτών. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην σημασία και την αξία του εθελοντισμού στο χώρο του αθλητισμού, καθώς και στην σπουδαιότητα της ενεργοποίησης, κυρίως των νέων ανθρώπων, ώστε να ενθαρρύνονται σε εθελοντικές δράσεις. Ταυτόχρονα στην λευκή βίβλο για τον αθλητισμό (2007), επισφραγίζεται και η εκπαιδευτική σημασία της άθλησης, εφόσον αποτελεί μέριμνα για την επιτροπή η προώθηση της σωματικής άσκησης και η ανάπτυξη στρατηγικών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για την καθιέρωση και χάραξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων, με τα οποία θα προωθηθεί η ενίσχυση της σωματικής δραστηριότητας από τις μικρές ηλικίες σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Πράσινη βίβλος για την αειφόρο ανάπτυξη - Αθλητικές εγκαταστάσεις

Η ευρωπαϊκή ένωση στα πλαίσια της αναπτυξιακής της πολιτικής, επικεντρώνει τις δράσεις της πάνω σε τέσσερις θεμελιώδεις αξιώσεις, απαραίτητες και συμπληρωματικές. Τον ακρογωνιαίο λίθο για την εγχώρια ανάπτυξη ενός κράτους αποτελεί, η ανθρώπινη ανάπτυξη και η ασφάλεια, ενώ παράλληλα, θεμέλιο για κάθε μακροχρόνια δέσμευση είναι η ανάπτυξη και η κοινωνική συνοχή. Αποτελεί βασικό μέλημα κάθε κράτους - μέλους, για να αναπτυχθεί, να έχει μορφωμένο, υγιή και ασφαλή από κάθε άποψη, πληθυσμό (Πράσινη Βίβλος, 2010).

Η οικονομική ανάπτυξη, οφείλει να πραγματοποιείται σε τέτοια πλαίσια που να εξαλείφονται οι κοινωνικοί αποκλεισμοί, να μειώνονται οι ανισότητες, ενώ ταυτόχρονα ενισχύονται οικονομικά το κράτος και ως επέκταση ο πολίτης. Αυτό επιτυγχάνεται με την απαλοιφή των φυλετικών και κοινωνικών διακρίσεων, την κοινωνική προστασία, την πρόσβαση όλων στην εκπαίδευση, την άνθηση της παραγωγικής και αξιοπρεπούς απασχόλησης του πολίτη και τέλος με την κατάλληλη υγειονομική περίθαλψη. Όλα τα παραπάνω αποδεικνύονται ως οι κύριοι παράγοντες για την μείωση και εξάλειψη της φτώχειας, την συμβολή στην κοινωνική ενότητα, τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και την εδραίωση της ειρήνης σε συνδυασμό με την εφαρμογή και πραγματοποίηση των γενικότερων αναπτυξιακών στόχων σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Πράσινη Βίβλος, 2010).

Οι στρατηγικοί στόχοι της ευρωπαϊκής ένωσης, θέτουν σε προτεραιότητα την αειφόρο ανάπτυξη, εστιάζοντας στην συμβολή της για την γενικότερη μελλοντική ανάπτυξη στο παγκόσμιο στερέωμα, σε οικονομικό και σε δημογραφικό επίπεδο. Ο όρος αειφόρος ή βιώσιμη ανάπτυξη περιγράφει τον τρόπο και τις μεθόδους αλλαγής, όπου η αξιοποίηση των πόρων, η πορεία των επενδύσεων, οι κατευθύνσεις της τεχνολογικής ανάπτυξης και οι θεσμοθετημένες τροποποιήσεις συνταιριάζονται με τις μελλοντικές, αλλά και τις σημερινές ανάγκες. Η αειφόρος ανάπτυξη αποσκοπεί στον ισόρροπο συνδυασμό της οικονομικής αποτελεσματικότητας, της κοινωνικής αλληλεγγύης και της περιβαλλοντολογικής προστασίας. Η αρχή της αειφορίας δεν αποτελεί θεμέλιο μόνο της οικολογικής προστασίας αλλά και της κοινωνικής ασφάλειας και κατοχυρώνεται με το άρθρο 24 παρ. 1 του συντάγματος (Κοντιάδης, 2004).

Οι στρατηγικές για την επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης, οφείλουν να σχεδιάζονται και να οργανώνονται, λαμβάνοντας υπόψη, οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα και προεκτάσεις. Επιπρόσθετα, σημαντική πρόκληση αποτελεί η δυνατή και εφικτή προσβασιμότητα όλων ανεξαιρέτως και χωρίς διάκριση των πολιτών στην αειφόρο ενέργεια, ως σημαντική κινητήρια δύναμη για την απαλοιφή της φτώχειας και σαν ουσιαστικό παράγοντα για την υγεία, την εκπαίδευση, τη γεωργία και την γενικότερη οικονομική ανάπτυξη (Πράσινη Βίβλος, 2010).

Στην πράσινη βίβλο (2013) αναφέρεται ότι η ευρωπαϊκή ένωση, κατευθύνει τις πολιτικές της για το κλίμα και την ενέργεια μέχρι και το 2020, με την δρομολόγηση της μειωμένης εκπομπής αερίων, την υποστήριξη της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας, τη διασφάλιση ενεργειακού εφοδιασμού καθώς και την γενικότερη εξοικονόμηση ενέργειας συνδυαστικά με την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Τρεις είναι οι κύριοι στόχοι που έχουν τεθεί να επιτευχθούν μέχρι το 2020, η μείωση κατά 20%, της εκπομπής αερίων θερμοκηπίου, το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε ποσοστό 20%, καθώς και η εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας κατά 20% (Πράσινη Βίβλος, 2013).

Από το 2002, στο ευρωπαϊκό συμβούλιο της Βαρκελώνης αποφασίστηκε από τα κράτη - μέλη να υπάρξει μια σφαιρική πολιτική στον τομέα της βιοτεχνολογίας, ώστε να αναπτυχθούν νέοι τρόποι προστασίας, αλλά και βελτίωσης του φυσικού περιβάλλοντος. Με οδηγό την επιστήμη και την καινοτομία, στόχος είναι να υπάρξει η βιο-αποκατάσταση του μολυσμένου αέρα, του υπεδάφους, του υδροφόρου ορίζοντα, η βιοδιάσπαση και ανακύκλωση των αποβλήτων, αλλά και η βελτίωση των βιομηχανικών συστημάτων παραγωγής (europa.eu/rapid/press-release_IP-02-122_el.htm).

Στρατηγικές εξοικονόμησης ενέργειας των αθλητικών εγκαταστάσεων

Η ευρωπαϊκή ένωση συνέταξε το «Εγχειρίδιο Εξοικονόμησης Ενέργειας» που αποτελεί τον οδηγό με τις κατευθυντήριες γραμμές και τις στρατηγικές για την αειφόρο ανάπτυξη και την βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης των πολιτών. Την ευθύνη για την εφαρμογή της στρατηγικής του εγχειριδίου εξοικονόμησης ενέργειας στην Ελλάδα για τα αθλητικά κέντρα, την έχει το υπουργείο πολιτισμού και τουρισμού, η γενική γραμματεία αθλητισμού

και η γενική διεύθυνση μελέτης αθλητικών έργων. Με τον οδηγό αυτό επισημαίνεται πόσο σημαντικός είναι ο περιορισμός της σπατάλης ενέργειας, χωρίς να αποκλείεται η ποιοτική διαβίωση. Το σημείο αναφοράς για την αειφόρο ανάπτυξη και την αναβάθμιση της ζωής των επόμενων γενεών, είναι η δημιουργία περιβαλλοντικής συνείδησης κυρίως στους νέους, για την εξοικονόμηση των πηγών ενέργειας του πλανήτη (www.sportsnet.gr).

Καθώς οι αθλητικές εγκαταστάσεις λειτουργούν σε ολόημερη βάση με αυξημένη ενεργειακή κατανάλωση, θεωρούνται πολύ ενεργοβόρες. Επομένως αναζητήθηκαν εφαρμογές και τέθηκαν οι προϋποθέσεις, ώστε να βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και να υπάρξει μείωση των υψηλών ρύπων που εκπέμπονται προς το περιβάλλον. Με κοινή υπουργική απόφαση, των υπουργών περιβάλλοντος ενέργειας και κλιματικής αλλαγής και οικονομικών, συστάθηκε ο «Κανονισμός ενεργειακής απόδοσης κτιρίων» (Δ6/Β 5825/2010) αντικαθιστώντας τον πρότερο νόμο 3661/2008 περι αθλητικών εγκαταστάσεων. Βάσει του νόμου 3661/2008 αξιολογείται με το «Πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης» κάθε κτίριο ιδιωτικό ή δημόσιο, με την εκτίμηση των αριθμητικών δεικτών που προκύπτουν από την ποσότητα της δαπανημένης ενέργειας, σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά της εγκατάστασης. Η γενική γραμματεία αθλητισμού, σε μια προσπάθεια εθνικής εμβέλειας, για την εξοικονόμηση ενέργειας στα εθνικά αθλητικά κέντρα και σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές και κατευθυντήριες γραμμές, θέτει τις παρακάτω αρχές και στόχους:

- I. Αποφασίζει την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στοχεύοντας στην καλύτερη ενεργειακή απόδοση των αθλητικών εγκαταστάσεων.
- II. Εγκρίνει τις επιδοτήσεις που αφορούν την έρευνα και επιτρέπει την εφαρμογή επεμβάσεων για την εξοικονόμηση ενέργειας, ανάλογα με τα τεχνικά στοιχεία των εγκαταστάσεων και τα οικονομικά δεδομένα.
- III. Προωθεί όλες τις παρεμβάσεις, που σαν στόχο έχουν τη μειωμένη κατανάλωση ενέργειας κυρίως της χρήσης πετρελαίου, σε λειτουργίες, όπως η θέρμανση, η ψύξη, ο φωτισμός, η παραγωγή ζεστού νερού.
- IV. Συμβάλει στην εκπαίδευση και την ενδυνάμωση όλων όσων, εργάζονται και κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων (διοίκηση, εργατικό προσωπικό και πολίτες),

στο να υιοθετήσουν οικολογική συνείδηση και να κατανοήσουν τη φιλοσοφία, πώς η εξοικονόμηση ενέργειας, επιφέρει μακροπρόθεσμα σημαντικό οικονομικό όφελος και συμβάλει στην μείωση της περιβαλλοντικής ρύπανσης, επομένως συντελεί στην βελτίωση της ποιότητας της ζωής των πολιτών.

Η γεωγραφική τοποθεσία και τα μορφολογικά γνωρίσματα της χώρας μας, ευνοούν σε μεγάλο βαθμό την ανάπτυξη δράσεων για την αξιοποίηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας, όπως είναι η ηλιακή ενέργεια, η αιολική ενέργεια, το φυσικό αέριο. Αυτό επιτυγχάνεται με την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων, την χρήση ανεμογεννητριών, την δημιουργία δικτύου φυσικού αερίου, που στοχεύει στην εξοικονόμηση ενέργειας και χρημάτων, μακροπρόθεσμα, σε συνδυασμό με την προστασία του περιβάλλοντος.

Για το σύνολο των αθλητικών εγκαταστάσεων υπάρχει πρόβλεψη για επέμβαση στις κτιριακές υποδομές, με στόχο την βελτίωση και την αναβάθμιση τους, σύμφωνα με τις επίσημες προδιαγραφές που καθορίζονται από την ευρωπαϊκή και ελληνική νομοθεσία. Πέρα από τις παρεμβάσεις τεχνικής φύσεως στις κτιριακές υποδομές των εγκαταστάσεων, ανάλογη μέριμνα, λαμβάνεται και για τον περιβάλλοντα εξωτερικό χώρο με την κατάλληλη και λειτουργική διαμόρφωση του υπαίθριου χώρου.

Ταυτόχρονα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση και στις επιφάνειες πρασίνου με την δημιουργία ζωνών μικροκλίματος, μια τοπική δηλαδή ατμοσφαιρική ζώνη που δημιουργείται με την κατάλληλη επιλογή φυτών και το σωστό προσανατολισμό τους στο χώρο των εγκαταστάσεων και συμπληρώνεται με την κατάλληλη χρήση του υγρού στοιχείου, μέσα από διάφορες κατασκευαστικές τεχνικές, που συνθέτουν παράλληλα και ένα ευχάριστο και υγιές περιβάλλον για τους επισκέπτες και χρήστες των αθλητικών κέντρων (sportsnet.gr/images/stories/pdfs/teχνikes_prodiagrafes.pdf).

Η τοπική αυτοδιοίκηση, έχει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση, προστασία και διαφύλαξη του τοπικού και του ευρύτερου περιβάλλοντος. Εφόσον είναι ο κύριος ρυθμιστής και λειτουργός των τοπικών ζητημάτων, έχει την πλήρη γνώση για τις αδυναμίες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και προβλήματα σε τοπικό επίπεδο, επομένως είναι σε θέση να προχωρήσει σε πρωτοβουλίες, διαχειριστικές μεθόδους και τοπικές δράσεις με σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη για την τοπική κοινωνία. Ακολουθώντας το

παράδειγμα της Ευρώπης, όπου η τοπική αυτοδιοίκηση, ενισχύθηκε με την ανάληψη περισσότερων αρμοδιοτήτων σχετικά με το περιβάλλον, ξεκίνησε και στην ελληνική επικράτεια, στα πλαίσια της νέας μεταρρύθμισης, του προγράμματος «Καλλικράτης», μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση των περιβαλλοντικών θεμάτων σε τοπικό επίπεδο.

Στα πλαίσια της ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών, τίθενται οι πρωτοβουλίες για τη σωστή αξιοποίηση της γης, προβλέψεις οικιστικών επιλογών και ευκαιριών, βελτίωση των μεταφορών, στρατηγικές σχετικά με την καθαριότητα, την ανακύκλωση, τους τρόπους αποκομιδής των απορριμμάτων, εξοικονόμηση των ενεργειακών πόρων, διαχείριση των υδατικών πόρων, καθώς και οι γενικότερες ενεργειακές πολιτικές και οι ολοκληρωμένες προσεγγίσεις στη διαχείριση του αστικού περιβάλλοντος (Νόμος 3852/2010, Καλλικράτης Περιβαλλοντική διαχείριση και τοπική αυτοδιοίκηση).

Ο «Αθλητισμός για όλους»

Ο αθλητισμός πρέπει να έχει σημαντική θέση στην ζωή των ανθρώπων. Γενικότερα, η άσκηση και η σωματική δραστηριότητα, αποτελούν τα κύρια συστατικά για μια ισορροπημένη και υγιεινή ζωή. Μέσω του αθλητισμού εκτός από την υγεία του σώματος και της ψυχής, προωθείται και η πνευματική και κοινωνική εξέλιξη του ανθρώπου. Η συμμετοχή σε αθλητικές δράσεις δεν αφορά μόνον τους κορυφαίους αθλητές, αλλά και το σύνολο των θεατών που τους παρακολουθούν, μέσα από τη συμμετοχή και διάδοση του κινήματος «αθλητισμός για όλους» (Pereira da Costa, Lamartine & Miragaya, Ana, 2002).

Στο παρελθόν, όταν γινόταν αναφορές για τον αθλητισμό αναψυχής, χρησιμοποιούνταν ο όρος μαζικός - λαϊκός αθλητισμός που σύμφωνα και με την ετυμολογική του ερμηνεία, αναφερόταν στην μάζα που συμμετείχε, δηλαδή στον λαό (Γεωργοπαπαδάκος, 1998).

Αρχικά αναπτύχθηκε από τα αθλητικά σωματεία και τις ομοσπονδίες, με στόχο το οικονομικό κέρδος και όχι τον σκοπό για τον οποίο είχε δημιουργηθεί, δηλαδή την κοινωνική παροχή εκγύμνασης χωρίς διακρίσεις και διαχωρισμούς για τους πολίτες. Με την αποδοχή και την εδραίωση του αθλητισμού αναψυχικών δράσεων, άρχισε να αποκτάει και το κίνημα του μαζικού αθλητισμού την εκτίμηση του κοινού και θερμή υποστήριξη των δράσεων του. Ενώ και σε διεθνές επίπεδο από τη δεκαετία του 1990, ξεκίνησε ο

επαναπροσδιορισμός του κινήματος και των στόχων του, σε συνδυασμό με την διεύρυνση των δράσεων του, καθώς και με την μετονομασία του σε «Αθλητισμό για Όλους» (Pereira da Costa, Lamartine & Miragaya, Ana, 2002).

Ο αθλητισμός για όλους, αποτελεί την μεγαλύτερη κοινωνική αλλαγή του 21^{ου} αιώνα. Η διαφορά του με τον μαζικό αθλητισμό, εντοπίζεται στα εξής παρακάτω σημεία. Καταρχήν επικεντρώνεται από το σύνολο του πληθυσμού, τη μάζα στο άτομο και την ομάδα, το οργανωμένο τμήμα. Εστιάζει όχι μόνο στην αύξηση του πληθυσμού που συμμετέχει (ποσοτικά), αλλά και στην ποιοτική παροχή αθλητικών δράσεων που αφορούν συγκεκριμένες ανάγκες των ομάδων που συμμετέχουν σε αυτές. Επιπλέον, οργανώνεται και ενισχύεται πλέον σε τοπικό επίπεδο και όχι μόνο σε εθνικό όπως ήταν πρωύτερα στα πλαίσια της μαζικής άθλησης. Τέλος, δεν αποτελεί ο αθλητισμός για όλους, μόνον αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου ή αναψυχική δραστηριότητα, αλλά συνδυάζει και τα οφέλη που μπορεί να αποκομίσει κάποιος με την προαγωγή και βελτίωση της υγείας του. Επομένως δίνεται περισσότερη έμφαση πλέον στην αποτελεσματική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου με στόχο την καλύτερευση της υγείας (Pereira da Costa, Lamartine & Miragaya, Ana, 2002).

Ο «αθλητισμός για όλους», παρέχει μοναδικές ευκαιρίες για την εξέλιξη του ανθρώπου. Έτσι, χαρακτηριστικά όπως η ηλικία, η ικανότητα, η σωματική διάπλαση, η φυλή, η εθνότητα, η θρησκεία, το φύλο, πρέπει να θεωρούνται περισσότερο ευκαιρίες που ενώνουν τους ανθρώπους για έναν κοινό στόχο, την σωματική δραστηριότητα, παρά στοιχεία που τους αποκλείουν από την συμμετοχή τους σε αυτήν.

Στην εποχή μας ο «αθλητισμός για όλους» διαχωρίζεται από τον επαγγελματικό αθλητισμό και δεν έχει στοιχεία ανταγωνιστικά, αλλά τίθεται στα πλαίσια της δημιουργίας περισσότερων ευκαιριών για φυσική και σωματική δραστηριότητα, εποικοδομητικών και ποιοτικών δράσεων αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου σε συνδυασμό με την προστασία και βελτίωση της δημόσιας υγείας (Pereira da Costa, Lamartine & Miragaya, Ana, 2002).

Σύμφωνα με τον Lamartine Pereira Da Costa (2002), αναφέρεται, ότι ο «αθλητισμός για όλους», είναι ένας γενικός όρος που αφορά την αναψυχή, την ανάπτυξη του αθλητισμού, τα προγράμματα «άθλησης για όλους», καθώς και τις πολιτιστικές

δραστηριότητες αναψυχής, με κύριο στόχο την παροχή ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα και αναψυχή και την προώθηση και την προαγωγή της υγείας.

Ενώ βάσει της διεθνούς χάρτας φυσικής αγωγής και αθλητισμού αναφέρεται στο άρθρο 1, ότι η πρόσβαση στην εκπαίδευση και τη σωματική δραστηριότητα, πρέπει να είναι εξασφαλισμένη για όλα τα ανθρώπινα όντα για την ολοκλήρωση της προσωπικότητάς τους. Η ενασχόληση με τον αθλητισμό, αποτελεί βασικό δικαίωμα για όλους, και πρέπει να δίνονται ισάριθμες ευκαιρίες για συμμετοχή τόσο στους νέους, όσο και στους ηλικιωμένους και τα άτομα με ειδικές ανάγκες (U.N.E.S.C.O, Διεθνής Χάρτα Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, 1978).

Η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στον «Αθλητισμό για όλους»

Στη συνέχεια της λευκής βίβλου για τον αθλητισμό (2007) και το άρθρο 165 της συνθήκης της Λισαβόνας (2009), τίθεται και η ανακοίνωση της ευρωπαϊκής επιτροπής σχετικά με την «Ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στον αθλητισμό» το 2011. Στην παραπάνω ανακοίνωση, υπογραμμίζεται η ιδιαίτερη σημασία του αθλητισμού στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής ταυτότητας και της κοινωνικής συνοχής, καθώς και η συμβολή του στην εξάλειψη των διακρίσεων του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Γίνεται εκτενής αναφορά στην ανάγκη να διαδοθεί ο «αθλητισμός για όλους» και να υποστηριχθεί η δράση του κινήματος, μέσα από χρηματοδοτήσεις αλλά και με την αξιολόγηση και ανεύρεση και άλλων πηγών οικονομικών εσόδων, όπως συνεισφορές εθελοντικής δραστηριότητας, έσοδα από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, κρατικές, περιφερειακές και τοπικές πηγές εσόδων, χορηγίες, ελάχιστες συνδρομές των ασκούμενων, καθώς και να εξεταστούν διεξοδικά και να κινηθούν οι διαδικασίες για την βελτίωση και τη θέσπιση πολιτικών που θα προωθήσουν την σωματική δραστηριότητα για όλους σε όλη την ευρωπαϊκή επικράτεια (Ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής διάστασης στον αθλητισμό, 2011).

Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται στη σημασία του ρόλου των τοπικών αρχών στην ενίσχυση και ανάπτυξη του αθλητισμού, καθώς βάσει του θεσμικού τους πλαισίου, είναι οι κύριοι φορείς παροχής αθλητικών υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο. Η αποστολή τους είναι να συντονίζουν όλους τους εμπλεκόμενους φορείς αθλητισμού (αθλητικούς συλλόγους

ιδιωτικούς και μη, γυμναστικές ενώσεις, πολιτιστικούς - μορφωτικούς συλλόγους, εκπαιδευτικούς φορείς), να υποστηρίζουν τον εθελοντισμό και να ενθαρρύνουν την ενεργό αθλητική συμμετοχή όλων των πολιτών ανεξαιρέτως, μέσα από πολιτικές και δράσεις που παρέχουν την δυνατότητα αύξησης των ευκαιριών για σωματική άσκηση. Επιπλέον, επισημαίνεται η ανάγκη, να δημιουργηθεί και να λειτουργήσει ένα δίκτυο σύνδεσης των δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών που δραστηριοποιούνται με την άθληση σε περιφερειακό επίπεδο, για την ανταλλαγή της γνώσης, της πληροφόρησης, της εμπειρίας, καθώς και την ανάπτυξη κοινωνικών συνεργασιών μέσα στο πλαίσιο της τοπικής κοινωνίας (Ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής διάστασης στον αθλητισμό, 2011).

Τέλος εστιάζει στην ανάληψη πρωτοβουλιών και την εφαρμογή πολιτικών και δράσεων, στα πλαίσια τη κοινοτικής πολιτικής, που ενισχύουν τα προγράμματα σωματικής δραστηριότητας, με τη συμμετοχή όλων των πολιτών, εκπαιδεύουν τους πολίτες, σχετικά με την προώθηση της φιλοσοφίας του εθελοντισμού και των υπόλοιπων κοινωνικών αξιών που θεμελιώνουν τον ρόλο και την αξία του αθλητισμού, προάγουν την σωματική και ψυχική υγεία των ατόμων και αναβαθμίζουν την ποιότητα της ζωής στις τοπικές κοινωνίες.

Διεθνής οργανισμός «Αθλητισμού για όλους» - T.A.F.I.S.A

Ο σύνδεσμος για τον διεθνή αθλητισμό για όλους «T.A.F.I.S.A», αποτελεί τον επίσημα αναγνωρισμένο οργανισμό, που ασχολείται με την διάδοση του κινήματος του «αθλητισμού για όλους». Στόχος της οργάνωσης είναι η προώθηση του «αθλητισμού για όλους» και της σωματικής δραστηριότητας, για την ανάπτυξη των κοινοτήτων και των πολιτών σε όλο τον κόσμο. Διατηρεί ένα μεγάλο δίκτυο στο οποίο συμμετέχουν πολλοί οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης σε όλον τον πλανήτη. Η δράση της οργάνωσης ξεκίνησε από την δεκαετία του 1960, σε μία περίοδο που ο «αθλητισμός για όλους», δεν είχε μεγάλη απήχηση και ήταν μια όχι και τόσο γνωστή έννοια. Από τότε και σταδιακά μέσα στα χρόνια άρχισε να επεκτείνεται και η δράση της και η απήχηση που είχε στο ευρύ κοινό.

Από το 2009, απέκτησε την επωνυμία «Ένωση για το διεθνή αθλητισμό για όλους», περιγράφοντας με περισσότερη ακρίβεια την δράση της και την υπόστασή της στο

διεθνές στερέωμα. Αποτελεί το επίσημα αναγνωρισμένο όργανο διαχείρισης των οργανισμών και των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον «αθλητισμό για όλους», από τον παγκόσμιο οργανισμό υγείας, την διεθνή ολυμπιακή επιτροπή, τον οργανισμό ηνωμένων εθνών εκπαίδευσης και πολιτισμού και τον I.C.S.S.P.E (International Council of Sport Science and Physical Education).

Πρωταρχικός σκοπός της οργάνωσης αποτελεί η ο συντονισμός των δράσεων, των προγραμμάτων και των εκδηλώσεων για την προώθηση του «αθλητισμού για όλους», καθώς και η μεταφορά της γνώσης και η συστηματική πληροφόρηση και ενημέρωση των ενδιαφερομένων φορέων, μέσω του δικτύου συνεργειών και συνεργασιών που διατηρεί. Επιπρόσθετα, υποστηρίζει την σημασία της «άθλησης για όλους», χωρίς αποκλεισμούς, ως ένα από τα κύρια δικαιώματα των πολιτών, καθώς η σωματική δραστηριότητα συμβάλλει σημαντικά στην ατομική αλλά και την κοινωνική αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής των πολιτών. Επιπλέον δίνει τις κατευθυντήριες γραμμές για τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την υλοποίηση πρακτικών που θα ενισχύσουν τον «αθλητισμό για όλους», διεθνώς και θα αυξήσουν τις ευκαιρίες για τη συμμετοχή ολοένα και περισσότερων πολιτών παγκοσμίως (Tafisa.net, 2014).

Ο αθλητισμός για όλους στην ελληνική επικράτεια

Στα πλαίσια της ευρωπαϊκής πολιτικής για την ενίσχυση του «αθλητισμού για όλους», σε όλα τα κράτη - μέλη, σχεδιάστηκαν και οι εθνικές πολιτικές και στρατηγικές στον τομέα της άσκησης και της διατροφής, με στόχο την προαγωγή της δημόσιας υγείας.

Με το άρθρο 39 του τροποποιημένου αθλητικού νόμου 2725/1999, ορίζεται η σύσταση του φορέα που ασχολείται με τον αθλητισμό για όλους σε εθνικό επίπεδο. Βάσει του νόμου 2725/1999, συστήθηκε το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, η γενική γραμματεία αθλητισμού, με αρχική ονομασία οργανισμός μαζικού αθλητισμού, καθώς και η διεύθυνση «άθληση για όλους», η οποία συστάθηκε με το άρθρο 39 του ίδιου νόμου, με τις ακόλουθες αρμοδιότητες. Η δράση της αφορά την μελέτη, τον σχεδιασμό, την οργάνωση, την προώθηση, την υλοποίηση, τον έλεγχο, την υποστήριξη, την εφαρμογή και τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων «άθλησης για όλους», καθώς και τον εθνικό αθλητικό σχεδιασμό και προγραμματισμό, σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια.

Ωστόσο, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση σχετικά με την «Σύσταση στο υπουργείο υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης ενιαίου διοικητικού τομέα ειδική γραμματεία διατροφής και άθλησης» (ΦΕΚ 1766/Β/10), όπως τροποποιήθηκε με την (Φ.Ε.Κ. 1878/Β/1-12-2010) κοινή υπουργική απόφαση και βάσει του άρθρου 50 του νόμου 3819/2011 για την υγεία, συστήνεται η διεύθυνση «άθλησης για όλους», που μεταφέρεται στο υπουργείο υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης (Προεδρικό Διάταγμα 96/2010) και η διεύθυνση υποστήριξης άθλησης και διατροφής. Αυτή με το άρθρο 13 του νόμου 3370/2005, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 50 του νόμου 3918/2011, συστήνεται και υπάγεται στη γενική διεύθυνση δημόσιας υγείας και ποιότητας ζωής του υπουργείου υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης. Οι ανωτέρω διευθύνσεις, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί ασχολούνται με την ανάπτυξη της στρατηγικής και την υλοποίησή της σε θέματα διατροφής, άθλησης και ελέγχου τροφίμων (Προεδρικό Διάταγμα 98/2012).

Βασική προτεραιότητα της νέας θεσμικής αρχής είναι η ανάπτυξη της «άθλησης για όλους», μέσα από διάφορες δράσεις, όπως «διαδρομές άθλησης», «πάρκα άθλησης και υγείας», «πνεύμονες άθλησης», «αθλητική εκδρομή», «προγράμματα άθλησης για όλους». Η διεύθυνση «Άθλησης για Όλους», απαρτίζεται από επιμέρους τμήματα, με συγκεκριμένες αρμοδιότητες σχετικά με την ανάπτυξη και προώθηση των αθλητικών δράσεων σε όλο το εύρος του πληθυσμού. Πιο συγκεκριμένα, το τμήμα διοικητικής και οικονομικής υποστηρίξης με κύριο αντικείμενο, τον οικονομικό σχεδιασμό, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης των προγραμμάτων «άθλησης για όλους». Το παραπάνω τμήμα, είναι υπεύθυνο για τα οικονομικά και διαδικαστικά ζητήματα, που αφορούν στην καλή και αποδοτική λειτουργία των προγραμμάτων, ενώ παράλληλα, εποπτεύει και εξασφαλίζει ότι το οργανωτικό πλαίσιο κάτω από το οποίο υλοποιούνται τα προγράμματα, πραγματοποιείται σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή δεδομένα. Το δεύτερο τμήμα είναι το τμήμα επιστημονικής υποστήριξης, που ασχολείται με την επιστημονική έρευνα και τη μελέτη των νέων τάσεων και εξελίξεων στο χώρο της επιστήμης του αθλητισμού, αλλά και με την επίβλεψη και την μέριμνα για την οργάνωση συστηματικής εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και γενικότερης ενδυνάμωσης, όλων των εμπλεκόμενων μερών που δραστηριοποιούνται στα προγράμματα «άθλησης για όλους». Τέλος το τρίτο τμήμα, είναι το τμήμα παρακολούθησης και ελέγχου, που αρμοδιότητα του είναι η καταγραφή και έγκριση των αιτημάτων για την υλοποίηση

των προγραμμάτων αρχικά, ενώ σε δεύτερη φάση, η εποπτεία, η επίβλεψη, ο συνεχής έλεγχος και τελική αξιολόγηση των υφιστάμενων δομών και της λειτουργίας τους (Νόμος 3819/2011).

Ακολούθως με το προεδρικό διάταγμα 85/2012 «Ίδρυση και μετονομασία υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών», καθώς και με το προεδρικό διάταγμα 98/2012 «Τροποποίηση προεδρικού διατάγματος 85/2012», στο υπουργείο παιδείας και θρησκευμάτων, πολιτισμού και αθλητισμού, μεταφέρονται και οι πιστώσεις του προϋπολογισμού του υπουργείου υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης κατά το μέρος που αφορούν τις διευθύνσεις ανάπτυξης αθλητισμού και «άθλησης για όλους». Οι παραπάνω διευθύνσεις, μεταφέρονται με το σύνολο των αρμοδιοτήτων τους, τα όργανα λειτουργίας τους, το αντικείμενο των υπηρεσιών τους και το προσωπικό τους, από το υπουργείο υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης στη γενική γραμματεία αθλητισμού του υπουργείου παιδείας και θρησκευμάτων, πολιτισμού και αθλητισμού, υπαγόμενες στη γενική «διεύθυνση αθλητισμού» (Προεδρικό Διάταγμα, 98/2012) και μπορούν να υλοποιούν τα προγράμματα βάσει του οργανωτικού πλαισίου που εκείνη εκδίδει. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 29 του νόμου 4151/2013, επισημαίνεται ότι βάσει της τροποποίησης με την παρ.6 του άρθρου 55 του νόμου 4075/2012, γίνεται αντικατάσταση στο πρώτο εδάφιο, της «Ειδικής γραμματείας άθλησης και διατροφής του υπουργείου υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης» με την φράση «η γενική γραμματεία αθλητισμού του υπουργείου παιδείας και θρησκευμάτων, πολιτισμού και αθλητισμού» (Νόμος 4151/2013).

Οι νέες εξελίξεις, με τη μετονομασία και κατάργηση των υπουργείων και τη μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών, στα πλαίσια της εξυγίανσης του δημόσιου τομέα, έδωσαν την κεντρική ευθύνη, πλέον για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την επιστημονική υποστήριξη των προγραμμάτων «άθλησης για όλους», στη γενική γραμματεία αθλητισμού και τη διεύθυνσή της «άθλησης για όλους» του υπουργείου παιδείας και θρησκευμάτων πολιτισμού και αθλητισμού, ενώ τα συναρμόδια υπουργεία είναι το εσωτερικών, το διοικητικής μεταρρύθμισης και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και το οικονομικών (Προεδρικό Διάταγμα, 98/2012).

Βασικός σκοπός των προγραμμάτων, αποτελεί η υποστήριξη των αναγκών άθλησης και η δυνατότητα συμμετοχής όλων των ηλικιακών και κοινωνικών ομάδων του

πληθυσμού, η βελτίωση της δημόσιας υγείας και η αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής των πολιτών. Η άθληση σε όλη την διάρκεια της ζωής των ατόμων, προσφέρει στα άτομα, οφέλη σημαντικά τόσο για την υγεία τους, όσο και για την βελτίωση της ψυχικής τους ταυτότητας. Ενώ παράλληλα αποτελεί και την πιο ουσιαστική και ποιοτική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, ανάσα ιδιαίτερα τονωτική, στην ασφυκτική και με πολύ πίεση καθημερινότητα των ατόμων.

Με γνώμονα την ικανοποίηση των αναγκών για σωματική δραστηριότητα των πολιτών, εφαρμόζονται και υλοποιούνται, με κύριο υπεύθυνο φορέα το υπουργείο πολιτισμού και αθλητισμού, από τη γενική γραμματεία αθλητισμού, τα προγράμματα άθλησης για όλους, που απευθύνονται σε όλους τους πολίτες. Για την υλοποίηση των προγραμμάτων, συνεργάζονται με την γενική γραμματεία αθλητισμού, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, οι αθλητικοί οργανισμοί, καθώς και άλλοι αθλητικοί και πολιτιστικοί φορείς (Νόμος 26869/2013).

Σύμφωνα με την επιστημονική προσέγγιση, η άσκηση όταν πραγματοποιείται στα πλαίσια εξειδικευμένης καθοδήγησης, αποτελεί σημαντική κοινωνική ωφέλεια. Καταρχήν βελτιώνει και αναβαθμίζει την ζωή των ανθρώπων, προστατεύει την υγεία, συμβάλλει στη κοινωνικοποίηση των ατόμων και πιο συγκεκριμένα, βοηθάει τα άτομα να ευαισθητοποιούνται σε θέματα που αφορούν το φυσικό περιβάλλον και τελικά να αποκτούν θετικές στάσεις και συμπεριφορές απέναντι στην ζωή τους, γενικότερα.

Τα προγράμματα «άθλησης για όλους», σχεδιάζονται με αρχικό στόχο την παροχή ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα για όλους ανεξαιρέτως, αλλά και με την δυνατότητα επιλογής και συμμετοχής των πολιτών σε διαφορετικές μορφές άσκησης. Οργανώνονται με επιστημονική μελέτη και καθοδήγηση, έτσι ώστε να καλύπτουν οι δραστηριότητες αυτές όλες τις ηλικιακές κατηγορίες, από την προσχολική ηλικία μέχρι και την τρίτη ηλικία, με την δυνατότητα της ενεργούς συμμετοχής των αθλούμενων σε ένα διευρυμένο πεδίο αθλητικών δράσεων καθόλη τη διάρκεια του έτους και με μικρό οικονομικό αντίτιμο.

Με τα προγράμματα «άθλησης για όλους», στοχεύεται η ανάπτυξη της εθελοντικής προσφοράς, η υποστήριξη του αθλητισμού της βάσης, η ποιοτική εκμετάλλευση των

δημοτικών χώρων άθλησης, η εδραίωση και διάδοση μη δημοφιλών αθλημάτων καθώς ο συνδυασμός των υπηρεσιών άθλητικού περιεχομένου και με άλλες υπηρεσίες που παρέχουν οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, στα πλαίσια της αναβάθμισης της ζωής των πολιτών. Τέλος μετά την εγκαθίδρυση του νόμου 3852/2010, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ισόρροπη ανάπτυξη των ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα σε ολόκληρη την επικράτεια και τις περιοχές των νέων Καλλικρατικών δημοτικών διαμερισμάτων (Κουστέλιος, 2013).

Οι κατηγορίες των προγραμμάτων «άθλησης για όλους», διακρίνονται σε δομημένα και μη δομημένα, σε μεγάλης και μικρής διάρκειας και τέλος σε γενικά και ειδικά. Ως προς την οργάνωση τους χωρίζονται σε:

- I. Δομημένα: προγράμματα που υλοποιούνται δύο με τρεις φορές σε εβδομαδιαία βάση, σε καθορισμένο χώρο ,με σταθερούς συμμετέχοντες και με την επίβλεψη καθηγητή φυσικής αγωγής.
- II. Μη δομημένα: οργανωμένες αθλητικές δρασεις, σε ελεύθερο ωράριο, με παράλληλες δραστηριότητες, στις οποίες συμμετέχουν ομοιογενή ή ανομοιογενή τμηματα ασκουμένων.

Ως προς την χρονική τους διάρκεια ταξινομούνται σε:

- III. Μεγάλης διάρκειας: Τα προγράμματα που διαρκούν έως 34 εβδομάδες.
- IV. Μικρής διάρκειας: Τα προγράμματα που η χρονική τους περίοδος είναι έως 12 εβδομάδες.

Τέλος ως προς το περιεχόμενό τους, διαχωρίζονται σε:

- V. Γενικά: Αθλητικές δραστηριότητες που μπορούν να παρακολουθήσουν γενικές ομάδες του πληθυσμού, όπως, άσκηση στην προσχολική ηλικία, παιδί και αθλητισμός, άσκηση σε χώρους εργασίας, άθληση και γυναίκα, άσκηση στα πανεπιστήμια, καινοτόμα και μη κατηγοριοποιημένα.
- VI. Ειδικά: Αθλητικά ειδικά διαμορφωμένα προγράμματα, κατάλληλα για ειδικές κατηγορίες του πληθυσμού όπως, άσκηση ατόμων με αναπηρία,

ατόμων με χρόνια νοσήματα, άσκηση στις φυλακές, σε κέντρα ψυχικής υγείας και απεξάρτησης, καινοτόμα και μη κατηγοριοποιημένα.

VII. Εκδηλώσεις άθλησης για όλους.

Με βάση το οργανωτικό πλαίσιο των προγραμμάτων «Άθληση για Όλους» και τον αναπτυξιακό αθλητισμό, η γενική γραμματεία αθλητισμού συνεργάζεται και ενισχύει οικονομικά με επιχορηγήσεις τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλους αρμόδιους φορείς (Ν.Π.Ι.Δ. ή Ν.Π.Δ.Δ.), ώστε να υλοποιήσουν τα προγράμματα «άθλησης για όλους» (Νόμος 26869/2013).

Για την πραγματοποίηση του στόχου των προγραμμάτων «άθλησης για όλους», καθώς και για την παροχή χρηματοοικονομικής στήριξης των φορέων που εμπλέκονται με την υλοποίηση των παραπάνω προγραμμάτων, συντάσσεται ετήσιος προϋπολογισμός με την κάλυψη ειδικού λογαριασμού της γενικής γραμματείας αθλητισμού, μετα από εισήγηση της αρμόδιας οικονομικής διεύθυνσης.

Ακόμη η γενική γραμματεία αθλητισμού, μέσα από το οργανωτικό πλαίσιο λειτουργίας της εν λόγω δράσης, προτείνει τον αριθμό των θέσεων που είναι απαραίτητες, για να υλοποιηθούν τα τμήματα των προγραμμάτων «άθληση για όλους». Στο άρθρο 29 του νόμου 4151/2013 αναφέρεται, ότι το προσωπικό, που απασχολείται στα προγράμματα της γενικής γραμματείας αθλητισμού, οι πτυχιούχοι δηλαδή φυσικής αγωγής, μισθολογικά καλύπτεται από το αντίτιμο των συνδρομών των πολιτών, τις δωρεές και τις χορηγίες που εισπράττονται από τους φορείς ή από τα συγκεκριμένα και προβλεπόμενα ποσά στους αντίστοιχους Κ.Α.Ε της γενικής γραμματείας αθλητισμού. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η συνολική χρηματοδότηση της γενικής γραμματείας αθλητισμού, καλύπτεται εξολοκλήρου από τον κρατικό προϋπολογισμό, σε ετήσια βάση (Εκθεση Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, 2013).

Τέλος, βάση του άρθρου 49 του αθλητικού νόμου 2725/1999, υπογραμμίζεται ότι η γενική γραμματεία αθλητισμού, λαμβάνει ως έσοδα, κεφάλαια από τον οργανισμό προγνωστικών αγώνων ποδοσφαίρου (Ο.Π.Α.Π.) και τον οργανισμό διεξαγωγής υποδρομιών Ελλάδας (Ο.Δ.Ι.Ε.) και από πόρους άλλων πηγών, τα οποία χρησιμοποιεί για την εκπλήρωση αθλητικών σκοπών.

Ο αθλητικός οργανισμός «Η ΑΡΤΕΜΙΣ», είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη και προαγωγή του αθλητισμού, στο δήμο Σπάτων - Αρτέμιδας, με στόχο την κάλυψη των αναγκών των δημοτών του, βάσει της ευρωπαϊκής και ελληνικής νομοθεσίας.

Εργαλεία διαχείρισης για τους αθλητικούς οργανισμούς

Στα πλαίσια της γενικότερης μεταρρυθμιστικής κίνησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι τοπικές αρχές επανεξετάζουν και επιδιώκουν να βρουν τρόπους, έτσι ώστε να βελτιωθούν και να αναβαθμιστούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες, με απώτερο στόχο την ικανοποίηση των πολιτών, την εξοικονόμηση πόρων και την οικονομική άνθιση των τοπικών κοινωνιών. Και στο αθλητικό πεδίο οι νέες μεταρρυθμιστικές αλλαγές (Νόμος 3852/2010) παρέχουν την δυνατότητα στις διοικήσεις των αθλητικών οργανισμών να ενσωματώσουν μια σειρά από εργαλεία και μεθόδους στις διαδικασίες τους για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και η απόδοση των αθλητικών παρεχόμενων υπηρεσιών τους στα πλαίσια αναβάθμισης των μηχανισμών λειτουργίας και αξιολόγησης τους. Κύριος στόχος από την χρήση αυτών των εργαλείων στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού των αθλητικών οργανισμών είναι ο έλεγχος και η αξιολόγηση της απόδοσης τους με στόχο την ανεύρεση τεχνικών βελτίωσης των διαδικασιών προς όφελος της εξυπηρέτησης των πολιτών και της ανάπτυξης του αθλητισμού σε τοπικό επίπεδο.

Η ανάπτυξη του αθλητισμού, τίθεται σε νέα βάση με την παροχή πληροφοριών, εργαλείων και άλλων διαχειριστικών πρακτικών, καθώς και με την στοχευμένη πληροφόρηση και την καθοδήγηση για την δημιουργία, τη διαχείριση και την εφαρμογή αθλητικών προγραμμάτων. Στα πλαίσια της διαδικασίας σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης σχεδίων ή προγραμμάτων, για τους φορείς που επιθυμούν να αναπτύξουν προγράμματα ή τεχνικές διαδικασίες για την προώθηση του αθλητισμού, συστήνονται μερικά βοηθητικά εργαλεία διαχείρισης (International platform on sport and development, 2003-2013).

Υπάρχουν μερικά πολύ σημαντικά βήματα, τα οποία βοηθούν στην επιτυχημένη υλοποίηση των αθλητικών προγραμμάτων. Σύμφωνα με το οργανωτικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας των προγραμμάτων άθλησης για όλους (Νόμος 26869/2013) στο άρθρο 2 επιλέγεται και εγκρίνεται το είδος του τύπου της διαδικασίας υλοποίησης των

προγραμμάτων και ταυτόχρονα ορίζονται ποιοί είναι οι ενδιαφερόμενοι φορείς που θα συμμετέχουν και σε τι πλαίσιο συνεργασίας. Ακολούθως καθορίζεται το οργανόγραμμα και αποσαφηνίζονται οι αρμοδιότητες και το καθηκοντολόγιο των εμπλεκόμενων φορέων.

Επιπλέον, γίνεται η πιστοποίηση και ο έλεγχος των φόρεων εντοπίζονται και διευκρινίζονται οι εξωτερικοί παράγοντες που απειλούν ή ευνοούν το συγκεκριμένο έργο, να οργανωθεί και επιλέγονται οι κατάλληλες στρατηγικές επιλογές, για την αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών. Στην συνέχεια, γίνεται μια θεώρηση με την αναζήτηση και δημιουργία καινοτόμων λύσεων, τίθεται το λογικό πλαίσιο ολοκλήρωσης του σχεδίου, αναλύονται οι κίνδυνοι, προτείνονται οι υποθετικές λύσεις. Βάσει του άρθρου 7 του νόμου 26869/2013 καθορίζονται τα ποσοστά των χρηματοδοτήσεων, ορίζεται το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, και το σύστημα διαχείρισης παρακολούθησης αξιολόγησης και ελέγχου των προγραμμάτων που καθορίζουν την επιτυχημένη πορεία του σχεδίου.

Επιχειρησιακό πρόγραμμα δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας

Ο δήμος Σπάτων - Αρτέμιδας, υπάγεται στο περιφερειακό διαμέρισμα της Ανατολικής Αττικής και συστάθηκε από την συνένωση των προηγούμενων δήμων Σπάτων - Λούτσας και Αρτέμιδας, με έδρα του νέου δήμου την πόλη των Σπάτων. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα του νέου Καλλικρατικού δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας, έχει σαν κύρια στρατηγική κατεύθυνση της νέας δημοτικής αρχής, να δημιουργήσει μια πόλη λειτουργική και με υψηλό οικονομικό και βιοτικό επίπεδο. Στόχος είναι να αποτελέσει ένα σημαντικό επιχειρηματικό, τουριστικό και πολιτιστικό - αθλητικό κέντρο, με εστίαση και μέριμνα ιδιαίτερα στην προστασία των πολιτών και κυρίως των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, ώστε να αποτελέσει σημείο αναφοράς για όλη την ευρύτερη περιοχή των Μεσογείων.

Οι κύριες κατευθυντήριες αρχές κάτω από τις οποίες εργάζεται η δημοτική αρχή, για να επιτευχθεί το όραμα και η αποστολή της, είναι η προσπάθεια για την βελτίωση στις υποδομές της περιοχής, η ανάγκη να ενεργοποιηθούν και να αναδειχθούν οι τοπικοί πόροι παραγωγής, καθώς και η τροφοδότηση και δραστηριοποίηση των κατάλληλων μηχανισμών, ώστε να προωθηθεί η τοπική τουριστική ανάπτυξη σε συνδυασμό με την γενικότερη ανάπτυξη της πόλης, μέσα από την εκμετάλλευση καινούριων ευκαιριών και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.

Βασικός στόχος της δημοτικής αρχής, αποτελεί η διαφάνεια στις αποφάσεις και τις δράσεις της, καθώς και η κοινωνική δικαιοσύνη και αλληλεγγύη με εστίαση στην άμεση ανταπόκριση και διευθέτηση των αναγκών των δημοτών, με γνώμονα την εξυπηρέτηση των κατοίκων χωρίς διακρίσεις και ανισότητες.

Τέσσερις είναι οι άξονες βάσει των οποίων θα λειτουργήσει η στρατηγική της δημοτικής αρχής, για να μπορέσει να πετύχει την εκπλήρωση του οράματός της, να καταστήσει, δηλαδή το δήμο Σπάτων - Αρτέμιδας, ένα δήμο πρότυπο στην ευρύτερη περιοχή, ένα μεγάλο εμπορικό και επιχειρηματικό κέντρο, πυρήνα του τουρισμού, αθλητισμού, πολιτισμού και πρωτοπόρο δήμο στην ανάπτυξη της περιοχής των Μεσογείων.

Ο πρώτος άξονας αφορά τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται στο νέο οικονομικό περιβάλλον και τον τρόπο που αυτές θα αξιοποιηθούν, έτσι ώστε, να ενισχυθεί η τοπική οικονομία και η απασχόληση σε συνδυασμό με τις γενικότερες αναπτυξιακές δράσεις για το διάστημα 2011-2014. Ο δεύτερος άξονας σχετίζεται με τις δράσεις που θα γίνουν για να βελτιωθεί η ποιότητα της ζωής στην περιοχή καθώς και η ευαισθητοποίηση και η ενεργοποίηση των πολιτών, σε θέματα που αφορούν την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την ανάπτυξη της οικολογικής συνείδησης σε όλο τον πληθυσμό.

Ο τρίτος άξονας δράσης στοχεύει στην ανάπτυξη της κοινωνικής πολιτικής, στην αναβάθμιση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών, την διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και τέλος στην βελτίωση των υποδομών για την ανάπτυξη του αθλητισμού στην ευρύτερη περιοχή. Στα πλαίσια της προώθησης της σωματικής δραστηριότητας, τίθεται σε εφαρμογή και η πραγματοποίηση αθλητικών προγραμμάτων με στόχο την ενίσχυση της «άθληση για όλους». Ο τελευταίος άξονας της στρατηγικής, αφορά στην αναβάθμιση της διοικητικής λειτουργίας του δήμου με τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη διαχείριση των μηχανισμών και διαδικασιών διοίκησης.

Μια σημαντική αδυναμία με άμεση ανάγκη βελτίωσης της παρούσας κατάστασης, στο τομέα του αθλητισμού, αποτελεί η απουσία κατάλληλων και βιώσιμων αθλητικών εγκαταστάσεων, κυρίως στην περιοχή της Αρτέμιδας. Επίσης παρατηρείται και έντονα το

φαινόμενο να παραμένουν αναξιοποίητοι ή ακόμη και παραμελημένοι, πολλοί χώροι άθλησης, που θα μπορούσαν να φιλοξενούν πολίτες, που θα ασχολούνται με οργανωμένες αθλητικές δραστηριότητες. Μέσα από το επιχειρησιακό πλάνο, παρατίθεται στον τομέα του αθλητισμού, κάποιες ενδιαφέρουσες προτάσεις για την ανάπτυξη των αθλητικών και πολιτιστικών υποδομών και την εύρεση λύσεων, ώστε να εξαλειφθούν αυτές οι αδυναμίες, που στερούν από τους κατοίκους την δυνατότητα να ασκηθούν. Προτείνεται να αναδειχτεί και να αναβαθμιστεί η ναυταθλητική δραστηριότητα στην παραθαλάσσια περιοχή της Αρτέμιδας, καθώς και να προχωρήσει η τελειοποίηση του κλειστού γυμναστηρίου σε συνδυασμό με την αξιοποίηση της παραλιακής ζώνης και την διαμόρφωση και εκμετάλλευση των ήδη υπαρχόντων αθλητικών εγκαταστάσεων.

Στα πλαίσια του επιχειρησιακού σχεδιασμού με χρονική διάρκεια 2011 - 2014, τίθεται και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας που συντάχθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 203 έως 207 του νόμου 3463/06, και βάσει του νόμου 3852/2010, μαζί με το προεδρικό διάταγμα 89/2011 και αφορά τη στρατηγική και τους στόχους που έχουν τεθεί να υλοποιηθούν στη διάρκεια ενός έτους. Σκοπός του ετήσιου προγράμματος δράσης είναι η αναλυτική παρουσίαση όλων των συγκεκριμένων δράσεων και σχεδιασμένων προγραμμάτων όλων των υπηρεσιών του δήμου για την τρέχουσα χρονιά. Το παρόν πρόγραμμα είναι απόλυτα συσχετισμένο με το τετραετές επιχειρησιακό πρόγραμμα και αποτελεί συνοδευτικό έγγραφο του προϋπολογισμού και του τεχνικού προγράμματος του δήμου (Σπάτα Ετήσιο πρόγραμμα δράσης 2013).

Οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας του δήμου

Ο δήμος αποτελεί τον κύριο παράγοντα για την ανάπτυξη της περιοχής. Είναι ο βασικός ρυθμιστής όλων των τοπικών υποθέσεων, καθώς ενισχύει με τις ενέργειές του και προωθεί την πολιτιστική, κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική εξέλιξη της περιοχής. Επιπλέον χαρακτηρίζεται από την δυνατότητα των υπηρεσιών του να λειτουργούν με

τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορούν να αξιοποιούν και να ενσωματώνουν στις δράσεις τους την εφαρμογή και υλοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων.

Πέρα από τις καθιερωμένες υπηρεσίες, όπως τη συλλογή απορριμμάτων, το δημοτολόγιο, την υπηρεσία του ληξιαρχείου, στον δήμο υλοποιούνται και πιο εξειδικευμένες υπηρεσίες. Τέτοιες είναι η προώθηση της ανακύκλωσης, της αειφόρου ανάπτυξης, η οργάνωση και η οχύρωση της πόλης με την προστασία του περιβάλλοντος. Τέλος, η αξιοποίηση και η ορθή εκμετάλλευση των φυσικών πόρων της περιοχής σε συνδυασμό με την διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς και την γενικότερη ανάπτυξη και αναβάθμιση της ποιότητας τη ζωής των πολιτών

Οργανόγραμμα

Η κεφαλή του δήμου είναι ο δήμαρχος και οι αντιδήμαρχοι, που αποτελούν την εκτελεστική επιτροπή, το κύριο συντονιστικό όργανο άσκησης εξουσίας και βασικό ρυθμιστή στο σχεδιασμό για την αναπτυξιακή πορεία του δήμου. Βάσει των αλλαγών που επέφερε ο νέος νόμος 3852/2010, εκτός από την εκτελεστική επιτροπή, συστάθηκαν άλλες τρεις επιτροπές, η επιτροπή ποιότητας ζωής, με ουσιαστικές αρμοδιότητες σε ζητήματα που αφορούν την βελτίωση της ποιότητας της ζωής των πολιτών, καθώς και με θέματα περιβαλλοντικού και πολεοδομικού περιεχομένου.

Η πρώην δημαρχιακή επιτροπή, αντικαθίσταται από την οικονομική επιτροπή, υπεύθυνο όργανο για τον έλεγχο της οικονομικής κατάστασης του δήμου και τέλος έχουμε την επιτροπή διαβούλευσης. Η επιτροπή διαβούλευσης, που γνωμοδοτεί για τα θέματα και προβλήματα που αφορούν στην ανάπτυξη του δήμου. Την ευθύνη των αποφάσεων που λαμβάνονται για τα θέματα που προκύπτουν στην επικράτεια του δήμου, την έχει το δημοτικό συμβούλιο, που συγκαλείται ανά τακτά διαστήματα, για να αποφασίσει και να λάβει μέριμνα για όποια θέματα αφορούν τα συμφέροντα του δημοτικού διαμερίσματος (Νόμος 3852/ 2010).

Η υπηρεσία πολιτισμού, αθλητισμού και νέας γενιάς

Οι υπηρεσίες πολιτισμού, αθλητισμού και κοινωνικής υπηρεσίας, υλοποιούνται απο τη διεύθυνση κοινωνικής πολιτικής, τη διεύθυνση προσχολικής αγωγής και δημιουργικής

απασχόλησης, το νομικό πρόσωπο «Όργανισμός παιδείας - πολιτισμού και περιβάλλοντος του δήμου Σπάτων-Αρτέμιδος, ο Ξενοφών», τις σχολικές επιτροπές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Βάσει του νόμου 3852/2010, η υπηρεσία πολιτισμού, αθλητισμού και νέας γενιάς του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας, μεταφέρεται στον δήμο από την πρώην νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, με τις ακόλουθες δικαιοδοσίες. Στον τομέα του αθλητισμού η βασική λειτουργία της υπηρεσίας είναι ο έλεγχος των εθνικών αθλητικών κέντρων (Επιχειρησιακό σχέδιο Δήμου Σπάτων, 2011 - 2014).

Ειδικότερα, το γραφείο νεολαίας - πολιτισμού και αθλητισμού, φροντίζει για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων που απευθύνονται στους νέους, συμπληρώνοντας τις δράσεις των αρμόδιων νομικών προσώπων, ενώ παράλληλα, διατηρεί άμεση σύνδεση και συνεργασία με το δημοτικό συμβούλιο νεολαίας, για την από κοινού προώθηση πρωτοβουλιών και ενεργειών με στόχο την διαμόρφωση ενεργών νέων πολιτών (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως αρ. φυλ. 2314/17/10/11).

Βάσει του ετήσιου προγράμματος δράσης οι παραπάνω οργανωτικές μονάδες του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας του δήμου, καλύπτουν το κόστος των αναγκών τους μέσα από τον κωδικό δαπανών 15 που περιλαμβάνεται στον προϋπολογισμό του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας. Ο κωδικός αυτός, αναφέρεται στο σχέδιο του δήμου που καλύπτει τις λειτουργίες των υπηρεσιών που υπάγονται στον άξονα ένα και αφορά το «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής» και τον άξονα δύο που σχετίζεται με την «Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμό».

Οι στόχοι που εξυπηρετούνται στα πλαίσια του πρώτου άξονα είναι η προώθηση των απαραίτητων δράσεων και πολιτικών με απώτερο σκοπό την βελτίωση, τη προστασία και την αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς και τη διαμόρφωση ενός δήμου λειτουργικού με δρόμους και κοινόχρηστους χώρους καθαρούς. Ενώ αναφορικά με τον άξονα δύο, γίνεται μέριμνα σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας και άσκησης σωστής και αποτελεσματικής κοινωνικής πολιτικής, διαμέσου της βελτίωσης της παροχής των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας για ηλικιωμένους, νήπια και τη νεολαία, καθώς και για

την βέλτιστη αξιοποίηση των αθλητικών εγκαταστάσεων (Δήμος Σπάτων - Αρτέμιδος Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης, 2013).

Αθλητικός οργανισμός «Η ΑΡΤΕΜΙΣ» - Ιδρυση - Σύσταση του οργανισμού

Πριν από την θέσπιση του νέου νόμου 3852/2010 και την συγχώνευση των δύο δημοτικών διαμερισμάτων Σπάτας και Αρτέμιδας σε ένα, υπεύθυνος φορέας για την ανάπτυξη του αθλητισμού στην περιοχή του δήμου Σπάτων, βάσει του «Σχεδίου Καποδίστρια», ήταν ο αθλητικός οργανισμός Σπάτων. Ο αθλητικός οργανισμός Σπάτων συστάθηκε με την απόφαση του γενικού γραμματέα περιφέρειας Αττικής το 1999 (Φ.Ε.Κ.1869/1999), και τροποποιήθηκε αργότερα το 2005 και το 2008 (Φ.Ε.Κ.106/2008). Ο εν λόγω οργανισμός στην κορυφή του είχε το πενταμελές διοικητικό συμβούλιο με κύριο ρυθμιστή των θεμάτων που αφορούσαν τον αθλητισμό στα Σπάτα τον πρόεδρο του συμβουλίου και του οργανισμού αντίστοιχα. Οι βασικές δράσεις του οργανισμού ήταν ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των προγραμμάτων «άθλησης για όλους», σε συνεργασία με την γενική γραμματεία αθλητισμού.

Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των δύο δήμων που συγχωνεύτηκαν και συνέστησαν το νέο καλλικρατικό δήμο Σπάτων - Αρτέμιδας, με δραστηριοποίηση στον τομέα του αθλητισμού, ύστερα από τις καινούριες αλλαγές που επέφερε η εφαρμογή του νόμου 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης», συγχωνεύτηκαν και αυτά με την σειρά τους, σε ένα νομικό πρόσωπο με την απόφαση με αρ. 32/28-2-2011 τον αθλητικό οργανισμό δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας « Η ΑΡΤΕΜΙΣ».

Τέσσερα είναι τα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύτηκαν για την σύσταση του νέου αθλητικού φορέα, ο «Αθλητικός οργανισμός δήμου Σπάτων», το δημοτικό γυμναστήριο Σπάτων «Δημήτρης Δημητρίου», το «Κέντρο νεότητας και αθλητισμού δήμου Αρτέμιδας» και το «Δημοτικό ναυταθλητικό κέντρο Αρτέμιδας». Σύμφωνα με τον στρατηγικό σχεδιασμό του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας, στον άξονα κοινωνικής πολιτικής, παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού, η αρμόδια υπηρεσία για θέματα αθλητισμού του δήμου, είναι ο αθλητικός οργανισμός, νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με την ονομασία «Η ΑΡΤΕΜΙΣ». Οι τομείς δράσης του συγκεκριμένου οργανισμού είναι ο αθλητισμός και η νέα γενιά (ΦΕΚ 1299/2011).

Σκοπός του οργανισμού

Ο σκοπός της υπηρεσίας είναι να αναπτύξει και να διαδώσει τον αθλητισμό στην ευρύτερη περιοχή του δήμου. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού καλείται να ενισχύσει και να επιδιώξει συνεργασίες με όλους τους τοπικούς φορείς, τα σχολεία και τους δημότες, εστιάζοντας στην ενεργή συμμετοχή των πολιτών και τις ιδιωτικές πρωτοβουλίες. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του είναι ο σχεδιασμός, και η εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και ενεργειών, με στόχο την ανάπτυξη και προώθηση του τοπικού αθλητισμού σε συνδυασμό με την δυνατότητα να παρέχει στους κατοίκους ευκαιρίες για σωματική δραστηριότητα.

Στο περιεχόμενο των δράσεων του περιλαμβάνεται η συντήρηση και η διαχείριση όλων των δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων (δημοτικά γυμναστήρια, αθλητικά κέντρα και όλοι δημοτικοί χώροι άθλησης), ενώ παράλληλα έχει εποπτικό ρόλο σχετικά με τα εθνικά αθλητικά κέντρα, όπως αυτά καθορίζονται με την απόφαση των υπουργείων εσωτερικών, αποκέντρωσης και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, πολιτισμού και τουρισμού. Ο αθλητικός οργανισμός «Η ΑΡΤΕΜΙΣ», είναι ο υπεύθυνος φορέας για την κατασκευή νέων σύγχρονων χώρων άθλησης, στα πλαίσια των ευρωπαϊκών προδιαγραφών, αλλά και ο κύριος διαχειριστής - επόπτης, για την σωστή και αποτελεσματική χρήση και λειτουργία των ήδη υπαρχόντων αθλητικών χώρων.

Στόχος των δράσεων του είναι, να αναπτυχθούν οι σωματικές, πνευματικές και αθλητικές ικανότητες των ασκούμενων πολιτών που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, να διαδοθεί και να καλλιεργηθεί μια σωστή αθλητική συμπεριφορά σε όλες τις ηλικίες, στα πλαίσια του αθλητικού ιδεώδους, ταυτόχρονα με την παροχή ποιοτικών αθλητικών και υγειονομικών υπηρεσιών, προς τους πολίτες.

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του είναι η υλοποίηση προγραμμάτων για την προώθηση του «αθλητισμού για όλους», του σχολικού και σωματειακού αθλητισμού αλλά και η διοργάνωση και διεκπεραίωση όλων των αθλητικών εκδηλώσεων σε ετήσια βάση. Αποτελεί τον κεντρικό φορέα αθλητισμού του δήμου και μέλημα του είναι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή προγραμμάτων και δραστηριοτήτων που αφορούν την νεολαία της περιοχής. Εφαρμόζει και προωθεί προγράμματα αθλητισμού για την νεολαία και για όλες

τις ομάδες του πληθυσμού, με την δημιουργία αθλητικών τμημάτων στα οποία μπορούν να συμμετέχουν όλοι οι πολίτες χωρίς καμία διάκριση, βάσει και των ευρωπαϊκών κατευθυντήριων γραμμών που αναφέρονται στο δικαίωμα όλων στην σωματική δραστηριότητα.

Επιπρόσθετα, ενεργοποιείται στην οργάνωση και την εφαρμογή όλων των προγραμμάτων και δράσεων της γενικής γραμματείας νέας γενιάς. Ενώ, έχει την ευθύνη για την δημιουργία και την υλοποίηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων άθλησης σε συνεργασία και με τους τοπικούς αθλητικούς συλλόγους, τους συλλόγους νεολαίας και πολιτισμού αλλά και τους εξωραϊστικούς συλλόγους της περιοχής, τις εθνικές αθλητικές ομοσπονδίες, τη γενική γραμματεία αθλητισμού, του υπουργείου πολιτισμού, και κάθε άλλο αρμόδιο φορέα (Επιχειρησιακό Σχέδιο 2011-2014).

Οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας του οργανισμού - διοίκηση

Ο αθλητικός οργανισμός «Η ΑΡΤΕΜΙΣ», διοικείται από ένα εντεκαμελές διοικητικό συμβούλιο το οποίο αποτελείται από έξι αιρετά μέλη, εκ των οποίων τα δύο ορίζονται από την αντιπολίτευση, ένα μέλος, που εκπροσωπεί τους εργαζόμενους του νομικού προσώπου, ένα μέλος, που εκπροσωπεί τους αθλητικούς φορείς της περιοχής και τρία μέλη που έχουν αντίστοιχη επαγγελματική εμπειρία, σε συμφωνία με το σκοπό και την φιλοσοφία του αθλητικού οργανισμού.

Η θητεία του διοικητικού συμβουλίου, είναι ανάλογη με την δημοτική θητεία και παύει με την σύσταση κάθε νέου διοικητικού συμβουλίου. Κάθε μέλος του συμβουλίου, χρεώνεται συγκεκριμένες δράσεις και αρμοδιότητες, ενώ ο πρόεδρος του αθλητικού οργανισμού, έχει το ρόλο του διαχειριστή της ισορροπίας και της εύρυθμης λειτουργίας του διοικητικού συμβουλίου. Ο πρόεδρος μπορεί να αναπληρωθεί μόνο από τον αντιπρόεδρο, σε περίπτωση ανάγκης.

Οι υπηρεσίες του αθλητικού οργανισμού, εποπτεύονται από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου και με δική του εντολή στα πλαίσια της πιο αποτελεσματικής και αποδοτικής λειτουργίας του οργανισμού, δύναται να οριστούν μόνιμες ή διατμηματικές ομάδες εργασίας, ομάδες διοίκησης έργου και συντονιστές - διαχειριστές έργων. Ακόμη ο

πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ρυθμίζει ανά τακτά διαστήματα να συγκαλούνται συντονιστικά συμβούλια κατά περίπτωση ή περιοδικά.

Αμέσως κάτω από τον πρόεδρο και το διοικητικό συμβούλιο, βρίσκεται ο προϊστάμενος του διοικητικού τμήματος «Τμήμα διοικητικών οικονομικών υπηρεσιών και αθλητικών υπηρεσιών». Ο προϊστάμενος είναι ο κύριος ρυθμιστής, συντονιστής και επόπτης των επί μέρους δράσεων του οργανισμού, καθώς και ο βασικός αξιολογητής για το, αν τα προγράμματα δράσης, συνάδουν με την στοχοθεσία, που έχει τεθεί από το διοικητικό συμβούλιο.

Σύμφωνα με τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας, η υπηρεσία του νέου νομικού προσώπου του αθλητικού οργανισμού «Η ΑΡΤΕΜΙΣ», οργανώνεται στο τμήμα διοικητικών οικονομικών υπηρεσιών και αθλητικών υπηρεσιών, το οποίο απαρτίζεται από δύο γραφεία. Το πρώτο είναι το γραφείο διοίκησης - οικονομικών - λογιστικού - επικοινωνίας, δημοσίων σχέσεων και προγραμματισμού. Το δεύτερο γραφείο ασχολείται με τις αθλητικές δραστηριότητες τη φύλαξη, συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων, τη διαχείριση, ανάπτυξη αθλητικών πάρκων και την παροχή ιατρικής μέριμνας. Το οργανόγραμμα έχει σαν κεφαλή του οργανισμού τον πρόεδρο. Ακολουθεί ο προϊστάμενος και από κάτω από αυτόν βρίσκονται τα δύο γραφεία.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας του αθλητικού οργανισμού του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας «Η ΑΡΤΕΜΙΣ», οι αρμοδιότητες του γραφείου λειτουργίας αθλητικών δραστηριοτήτων, φύλαξης και συντήρησης αθλητικών εγκαταστάσεων και παροχής ιατρικής μέριμνας, ορίζονται ως ακολούθως. Η επίβλεψη και επιμέλεια της τήρησης του προκαθορισμένου ωραρίου των αθλητικών δημοτικών χώρων, παράλληλα με την φύλαξη, τη συντήρηση, την αποκατάσταση βλαβών, την εποπτεία του υλικού εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων, καθώς και τη παροχή ιατρικών υπηρεσιών, όπως παροχή υγειονομικής κάλυψης στους επισκέπτες και συμμετέχοντες σε δράσεις στους δημοτικούς αθλητικούς χώρους. Τέλος, η μέριμνα για την πρόληψη πιθανών κινδύνων κατά την χρήση των εγκαταστάσεων, καθώς και η ιατρική υποστήριξη των χώρων.

Στο βασικό άξονα των δράσεων του, είναι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των οργανωμένων προγραμμάτων «άθλησης για όλους», σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς του δήμου. Επιπλέον, η γενικότερη προώθηση των δραστηριοτήτων για σωματική άσκηση, ο έλεγχος και η εποπτεία των προγραμμάτων χρήσης των χώρων άθλησης, αλλά και ο προγραμματισμός και η οργάνωση όλων των αθλητικών εκδηλώσεων. Στα πλαίσια της γενικότερης ανάπτυξης του αθλητισμού στην περιοχή, σχεδιάζει, διοργανώνει και προβάλλει, ως ο κύριος και μοναδικός φορέας, όλες τις επιμορφωτικές, αναψυχικές και κάθε είδους αθλητικού περιεχομένου δραστηριότητες, που προάγουν το αθλητικό ιδεώδες και τον υγιή τρόπο ζωής (Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας αρ..αποφ. 237/2013).

Πόροι του οργανισμού

Οι πόροι του αθλητικού οργανισμού «Η ΑΡΤΕΜΙΣ», καταρχήν είναι η ετήσια τακτική επιχορήγηση που λαμβάνει από το δήμο Σπάτων - Αρτέμιδας. Επιπρόσθετα, οι έκτακτες επιχορηγήσεις με εντολή και απόφαση του δημοτικού συμβουλίου προβλεπόμενες στον ετήσιο προϋπολογισμό του δήμου, οι επιχορηγήσεις από τη γενική γραμματεία αθλητισμού και από άλλους φορείς.

Όλες οι εισπράξεις από τις παρεχόμενες υπηρεσίες, επιχορηγήσεις, δωρεές, συνδρομές ιδιωτικών φορέων, σωματείων, κληρονομίες, εισπράξεις από διαφημίσεις στους δημοτικούς αθλητικούς χώρους, τα ποσοστά που αποταμιεύονται από αθλητικές ή άλλες εκδηλώσεις με την εκμετάλλευση των αθλητικών χώρων, καθώς και εισοδήματα από την δική του περιουσία αλλά και τη συμμετοχή του σε χρηματοδοτικά προγράμματα.

Τέλος συμπεριλαμβάνονται στα εισοδήματά του, όλες οι δωρεές, οι αθλητικοί χώροι και εγκαταστάσεις αναψυχής και άθλησης, που μακροπρόθεσμα θα περιέλθουν στην νόμιμη κυριότητά του, καθώς και τα οικονομικά οφέλη που θα αποκομισθούν από το δικαίωμα, χρήσης, εκμετάλλευσης και αξιοποίησης οποιασδήποτε εγκατάστασης, που μελλοντικά θα προκύψει στα όρια της περιοχής εποπτείας του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας (Επιχειρησιακό Σχέδιο Δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας 2011-2014).

Αθλητικές υποδομές δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας

Στον δήμο Σπάτων - Αρτέμιδας, είναι σε λειτουργία οι παρακάτω δημοτικοί αθλητικοί χώροι. Καταρχήν στην περιοχή των Σπάτων, υπάρχει το δημοτικό στάδιο Σπάτων «Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ», που κατασκευάστηκε το 1970 από το Δήμο Σπάτων και βρίσκεται επί της οδού Διαδόχου Κωνσταντίνου και περιλαμβάνει ένα μεγάλο γήπεδο ποδοσφαίρου, στίβο με ελαστικό ταρτάν, δύο γήπεδα πέντε επί πέντε ποδοσφαίρου και ένα κλειστό γυμναστήριο κατασκευασμένο το 2005. Ακολούθως, οι αθλητικές εγκαταστάσεις στην περιοχή της δεξαμενής που κατασκευάστηκαν το 2009 και διαθέτουν ένα γήπεδο αντισφαίρισης, ένα καλαθοσφαίρισης και ένα πετοσφαίρισης και τέλος το υπό κατασκευή αθλητικό κέντρο στο Νέο Αθλητικό Πάρκο Μαζαρέκο.

Όσον αφορά στην περιοχή της Αρτέμιδας, οι δημοτικοί αθλητικοί χώροι, ορίζονται ως, το γήπεδο Αρτέμιδας, στην τοποθεσία «αλυκές», που περιλαμβάνει ένα γήπεδο ποδοσφαίρου και ένα μπάσκετ, το δημοτικό γυμναστήριο - κέντρο νεότητας με δύο κλειστές αίθουσες ενόργανης άθλησης και με έτος ίδρυσης το 2003 και τέλος το ναυταθλητικό κέντρο στο οποίο βρίσκεται ένας λιμενίσκος για μικρά σκάφη, μια μεγάλη αίθουσα στην οποία στεγάζονται οι αθλητικοί σύλλογοι και δύο γήπεδα μπάσκετ ανενεργά (Επιχειρησιακό Σχέδιο 2011-2014).

IV. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Στην παρούσα εργασία μελετήθηκαν οι διαρθρωτικές αλλαγές που προέκυψαν στο σύστημα διοίκησης και διαχείρισης στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, στα πλαίσια των σύγχρονων μεταρρυθμιστικών κινήσεων που πραγματοποιήθηκαν στην ελληνική δημόσια διοίκηση, μετά την θεσμοθέτηση του «Προγράμματος Καλλικράτης», εστιάζοντας στις αλλαγές που επιφέρει στους αθλητικούς οργανισμούς.

Στα πλαίσια του σύγχρονου διοικητικού συστήματος, έγιναν κάποιες σημαντικές προσπάθειες ώστε να αναβαθμιστούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες με στόχο την αποτελεσματική και αποδοτική εξυπηρέτηση των αναγκών του πολίτη και την καλύτερη προάσπιση των τοπικών συμφερόντων. Πιο συγκεκριμένα, έχει τεθεί το νομοθετικό πλαίσιο που στοχεύει στη δημιουργία πιο ποιοτικής διακυβέρνησης και δίνει την δυνατότητα και στις ηγεσίες των νέων αθλητικών οργανισμών να προσφέρουν αποτελεσματικότερες αθλητικές υπηρεσίες στους πολίτες και να αναπτύξουν τον αθλητισμό σε τοπικό επίπεδο. Σε αυτό το πλαίσιο καλείται να προσαρμοστεί και η ηγεσία του αθλητικού οργανισμού δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας, για να μπορέσει να καλύψει τις ανάγκες των πολιτών της περιοχής, αφού πρώτα καταφέρει να ξεπεράσει όλα τα κατάλοιπα των προηγούμενων μοντέλων διακυβέρνησης και να ακολουθήσει όλες τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις που επιτάσσει το νέο νομοθετικό πλαίσιο με πρωταρχική την πιστοποίηση του εν λόγω οργανισμού.

Οι εκσυγχρονισμένες υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης, καλούνται να εφαρμόσουν και να υλοποιήσουν δράσεις στα πλαίσια μιας γενικότερης αναπτυξιακής πολιτικής που θα βελτιώσει το επίπεδο διαβίωσης των πολιτών, θα συμβάλλει στην κοινωνική ευημερία και την τοπική πρόοδο και θα οδηγήσει στην δημιουργία ισχυρών μονάδων τοπικής διακυβέρνησης, σύμφωνα με τα πρότυπα που επιτάσσει η νέα ευρωπαϊκή και παγκόσμια μεταρρυθμιστική αλλαγή. Η νέα τοπική αυτοδιοίκηση, επιβάλλεται να αποκτήσει επιχειρησιακή ικανότητα, ώστε να μπορεί να αντιμετωπίζει και να επιλύει τα τοπικά προβλήματα με όργανα θεσμοθετημένα μέσω της δημοκρατικής διαδικασίας, κατοχυρωμένα από την νομοθεσία και πολιτικά υπεύθυνα, απέναντι στους πολίτες.

Μετά την ανασκόπηση αναδείχθηκε ότι ήταν απαραίτητη η ανάγκη αλλαγής του διοικητικού μοντέλου ώστε να ενδυναμωθεί ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης και των οργανισμών της αφού αποτελούν το πρώτο επίπεδο διοίκησης που βρίσκεται πολύ κοντά στον πολίτη και προώθει τα τοπικά συμφέροντα στοχεύοντας να αναβαθμίσει και να διατηρήσει βιώσιμη την ελληνική περιφέρεια.

Μέσα από τη νέα διοικητική δομή, διαμορφώνεται ένα οργανωτικό πλαίσιο λειτουργίας, που δίνει την δυνατότητα στις διοικήσεις των αθλητικών οργανισμών, να μπορούν να ενσωματώσουν μηχανισμούς και διαδικασίες, που να συνάδουν με τις διακηρύξεις και τις επίσημες γραμμές της διεθνούς και ευρωπαϊκής πολιτικής, με στόχο την προώθηση του αθλητισμού σε τοπικό επίπεδο. Προβλέπεται από το νομοθέτημα η νέα μορφή των αθλητικών οργανισμών, κατά την οποία αποκτούν επιπρόσθετες αρμοδιότητες που αποσκοπούν στη γενική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αναδιάρθρωση των συστημάτων διαχείρισης. Στα πλαίσια της γενικότερης στρατηγικής για τον αθλητισμό, που στοχεύει στην υποστήριξη και την ενίσχυση του θεσμού «αθλητισμός για όλους», τέθηκαν και οι μηχανισμοί για την βελτίωση των παρεχόμενων αθλητικών υπηρεσιών στην ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση. Έτσι και ο αθλητικός οργανισμός «Η ΑΡΤΕΜΙΣ» που αποτελεί τον υπεύθυνο φορέα για τα ζητήματα αθλητισμού του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας πρέπει να ακολουθήσει το νέο οργανωτικό πλαίσιο λειτουργίας, όπως διαμορφώθηκε με το «Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Από την βιβλιογραφική έρευνα, προέκυψε ότι τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε διεθνές επίπεδο, επισημαίνεται η άμεση συσχέτιση που υπάρχει μεταξύ της καλής δημόσιας υγείας και της ενασχόλησης με την σωματική άσκηση και τον αθλητισμό. Οι παγκόσμιες (Παγκόσμιος οργανισμός υγείας, 2013) και οι κοινοτικές (Πράσινη βίβλος, 2005) αναφορές, σχετικά με τις στρατηγικές και τις πολιτικές που εδραιώνονται, επικεντρώνονται στην σημασία που έχει για τον σύγχρονο άνθρωπο, η ανάπτυξη και καθιέρωση υγιεινών τρόπων ζωής, με τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την υποστήριξη από τους φορείς αθλητισμού των δήμων, δράσεων που προστατεύουν την δημόσια υγεία, προωθούν και αυξάνουν τις ευκαιρίες για σωματική δραστηριότητα και εκπαιδεύουν τους πολίτες στην υιοθέτηση υγιεινών διατροφικών προτύπων και συμπεριφορών με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής τους.

Επιπλέον, υπογραμμίζεται η σημαντικότητα του ρόλου του αθλητισμού στην ζωή του σύγχρονου ανθρώπου, καθώς αναδεικνύεται, ο οικονομικός, ο κοινωνικός και εκπαιδευτικός του ρόλος (Συνθήκη Λισαβόνας, 2009), που αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο για την χάραξη των πολιτικών σχετικά με την αύξηση των ευκαιριών για τη συμμετοχή σε αθλητικές δράσεις όλων των πολιτών, πέρα από κάθε διάκριση και διαχωρισμό.

Στα παραπάνω πλαίσια, τίθεται και η ανάπτυξη, η ενίσχυση και η διάδοση του κινήματος «αθλητισμός για όλους», που έχει ως στόχο την εξάλειψη όλων των διακρίσεων και των κοινωνικών ανισοτήτων, σε συνδυασμό με την δημιουργία μηχανισμών και διαδικασιών, που εξυπηρετούν την οργάνωση διευρυμένων δράσεων και προγραμμάτων σωματικής άσκησης με την ελεύθερη συμμετοχή των πολιτών. Όλες οι παραπάνω ενέργειες, αποσκοπούν στην ενίσχυση της δημόσιας υγείας, στην βελτίωση και την αναβάθμιση της κοινωνίας στο σύνολό της και στην δημιουργία πιο παραγωγικών και δραστήριων πολιτών.

Όσον αφορά τις ερευνητικές υποθέσεις που τέθηκαν για την διεξαγωγή της παρούσας εργασίας στην αρχή, σχετικά με την πρώτη υπόθεση, αναδεικνύεται ότι οι φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, αποτελούν τους κύριους εκφραστές του κράτους σε τοπικό επίπεδο. Αποτελούν τα όργανα διοίκησης, που προασπίζουν τα τοπικά συμφέροντα, με την ενεργοποίηση των κατάλληλων πολιτικών και των μηχανισμών που συντελούν στην προώθηση της ανάπτυξης της περιφέρειας. Το πεδίο δραστηριοποίησης τους είναι ιδιαίτερα ευρύ, όπως καθορίζεται από την νομοθεσία. Πιο συγκεκριμένα, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, τίθενται η παροχή υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας, καθώς και οι τομείς του αθλητισμού, πολιτισμού, εκπαίδευσης, δημόσιας υγείας, ασφάλειας, κοινωνικής στέγασης. Από τα παραπάνω, γίνεται αντιληπτός ο σπουδαίος ρόλος τους και η ευθύνη που έχουν για την διατήρηση της βιωσιμότητας των τοπικών κοινοτήτων.

Οι αθλητικοί οργανισμοί των δήμων είναι υπεύθυνοι φορείς, για την προώθηση του αθλητισμού στις τοπικές κοινωνίες. Οι γενικές κατευθυντήριες γραμμές δίνονται τόσο από την ευρωπαϊκή και διεθνή στρατηγική, όσο και από την εθνική πολιτική και την νομοθετική μεταρρύθμιση θέτωντας τη σπουδαιότητα του ρόλου των αθλητικών

οργανισμών, οι οποίοι καλούνται να δημιουργήσουν με τις δράσεις τους ευκαιρίες για σωματική δραστηριότητα των πολιτών, παράλληλα με την ενθάρρυνση τους να συμμετέχουν συνειδητοποιημένα και να στηρίζουν όλες τις αθλητικές ενέργειες για να μπορέσει να ενισχυθεί ο αθλητισμός της βάσης και ο εθελοντισμός.

Σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τις κατευθύνσεις για την υγεία, αποτελεί σημαντική ευθύνη των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και ειδικότερα των αθλητικών οργανισμών, η εφαρμογή και υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων, σχετικά με την ενημέρωση των δημοτών για την πρόληψη και καταπολέμηση βλαβερών συνηθειών όπως κάπνισμα, αλκοόλ, ανθυγιεινές διατροφικές συνήθειες, ελλιπής σωματική άσκηση, στα πλαίσια της διασφάλισης της δημόσιας υγείας και της μείωσης των ασθενειών.

Με γνώμονα τις ευρωπαϊκές διακηρύξεις, είναι σημαντική η συνεργασία των υπηρεσιών υγείας με τις υπηρεσίες αθλητισμού, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς αποτελεί μέρος των αρμοδιοτήτων και του ρόλου τους η ενίσχυση της εκπαίδευσης των πολιτών και η ευαισθητοποίηση τους σχετικά με τα θέματα που αφορούν την σχέση της υγείας διαμέσου της σωματικής άσκησης και την γενικότερη ανάπτυξη υγιεινών συμπεριφορών.

Επομένως για τη διασφάλιση των συμφερόντων της τοπικής κοινωνίας και των δημοτών, οι τοπικοί φορείς, μέσα από το νέο πλαίσιο λειτουργίας του νόμου 3852/2010, καλούνται να οργανώσουν και να πιστοποιήσουν τις υπηρεσίες τους πάνω στα πρότυπα των σύγχρονων δομών διοίκησης και να ενεργοποιήσουν όλους τους μηχανισμούς και τα συστήματα, ώστε να μπορέσουν να εφαρμόσουν όλες αυτές τις δράσεις και τις κατευθύνσεις για να προωθηθεί η συστηματική άθληση και η προαγωγή της υγείας των πολιτών, στοιχεία σημαντικά για την ευημερία της τοπικής κοινωνίας.

Μέσα από την διεύρυνση των αρμοδιοτήτων τους, επιτυγχάνεται η δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλιών και η ένταξη καινοτόμων δράσεων στις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους δημότες, συνδυαστικά με την εξοικονόμηση πόρων και εσόδων για την δυνατότητα εκπλήρωσης τους. Σημαντική είναι η δυνατότητα ενταξής τους σε πανευρωπαϊκά χρηματοδοτούμενα προγράμματα, στο πλαίσιο συμμετοχής τους, σε ένα ευρύ δίκτυο επικοινωνίας και πληροφόρησης που υποστηρίζει και έχει δημιουργήσει η

ευρωπαϊκή ένωση, ως προϋπόθεση σημαντική για την διασφάλιση της επιτυχίας της στρατηγικής της.

Οι ηγεσίες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, βάσει της νέας νομοθεσίας πρέπει να ενσωματώσουν στις διαδικασίες των συστημάτων τους, μια σειρά από μεθόδους και χρήσιμα εργαλεία διαχείρισης, που θα κάνουν πιο αποτελεσματικές τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους και θα διευκολύνουν την εκπλήρωση των στόχων που έχουν τεθεί για την επίτευξη της αποστολής και της στρατηγικής τους.

Από την παρούσα μελέτη, σχετικά με την δεύτερη υπόθεση, προέκυψε, ότι, μέσα στο πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων, έπειτα από την εφαρμογή και του νέου νόμου 3852/2010, δόθηκαν οι μέθοδοι για διαρθρωτικές αλλαγές για την καλύτερευση των επιπέδων διοίκησης, που ασχολούνται με την διεκπεραίωση ζητημάτων και την παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται με την καθημερινή ζωή των πολιτών. Οι νέες αλλαγές μπορούν να επιφέρουν σημαντικές διαφοροποιήσεις μέσα στο περιβάλλον των αθλητικών οργανισμών.

Οι ήδη υπάρχοντες μηχανισμοί διοίκησης τέθηκαν στο νέο πλαίσιο της γενικότερης αποκέντρωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης, βασισμένοι στις ευρωπαϊκές κατευθυντήριες για πολυεπίπεδη διακυβέρνηση. Υπήρξε προσπάθεια εξάλειψης των τρωτών σημείων της διοίκησης των προηγούμενων ετών, με την αντικατάσταση των απαρχαιωμένων και δυσλειτουργικών γραφειοκρατικών μεθόδων από νέα συστήματα, που συστήθηκαν πάνω στις αρχές της διαφάνειας, της επιτελικότητας, της λογοδοσίας, της ενεργής συμμετοχής στην λήψη αποφάσεων, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της αλληλεγγύης με επίκεντρο την άμεση εξυπηρέτηση των αναγκών του πολίτη, καθώς και τον συστηματικό έλεγχο και την αξιολόγηση τους.

Σύμφωνα με τις διακηρύξεις της λευκής βίβλου για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση (2009) και τον χάρτη για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση στα πλαίσια της προγραμματικής περιόδου 2014 - 2020, από την επιτροπή των περιφερειών αλλά και τον νόμο 3852/2010 οι τοπικές αρχές δεσμεύονται στην σύμπραξη εταιρικών σχέσεων και συνεργασιών (σύνδεση δημόσιου και ιδιωτικού τομέα) για την πραγματοποίηση έργων και τον εκσυγχρονισμό των παρεχόμενων διοικητικών υπηρεσιών τους. Μέσα από την διαδικασία

αυτή, οι τοπικές αρχές μπορούν να εξασφαλίσουν την δυνατότητα απορρόφησης οικονομικών βοηθημάτων από τα διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία της ευρωπαϊκής επιτροπής. Επίσης βάσει του νέου νόμου πρέπει οι οργανισμοί να ακολουθήσουν το νέο μοντέλο χρησιμοποιώντας τα παρεχόμενα εργαλεία διαχείρισης όπως η ύπαρξη ενεργής ιστοσελίδας, καταγραφή στοιχείων, έλεγχος - αξιολόγηση, για την εξασφάλιση χρηματοδοτήσεων παράλληλα με την διασφάλιση της αρχής της επικουρικότητας, της προώθησης της διασυνοριακής συνεργασίας και της συμμετοχικής δημοκρατίας που επικεντρώνεται στην εξυπηρέτηση των αναγκών του πολίτη.

Στο νέο περιβάλλον διοίκησης οι ηγεσίες των αθλητικών οργανισμών, καλούνται να παρακολουθούν τις γενικότερες εξελίξεις που αφορούν τον αθλητισμό σε παγκόσμιο επίπεδο και να επαναπροσδιορίσουν την αποστολή και τις κατευθύνσεις των δράσεων τους βάσει των ευρωπαϊκών προτύπων, με την χρήση συστημάτων διοίκησης που στηρίζονται στην κατάλληλη στελέχωση των οργανισμών, την σαφή στοχοθεσία και την διάταξη επιχειρησιακών προγραμμάτων, ώστε να υπάρχει καταγραφή και αξιολόγηση και αναπροσαρμογή της στρατηγικής των δράσεων, με απαραίτητη προϋπόθεση τη πιστοποίηση των δομών των νέων αθλητικών οργανισμών έτσι ώστε να μπορούν να απορροφήσουν την ανώτατη ευρωπαϊκή χρηματοδότηση για την ανάπτυξη και υλοποίηση αθλητικών δράσεων.

Για την πιστοποίηση των αθλητικών οργανισμών, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η αλλαγή της διοικητικής δομής των οργανισμών, με έμφαση στην οριζόντια συσχέτιση των υπηρεσιών και με στόχο την καλύτερη επικοινωνία και συνεργασία ανάμεσα στα τμήματα και τις υπηρεσίες, με καλύτερο συντονισμό, εξοικονόμηση πόρων καθώς και με συνεργασίες εταίρων για την εξεύρεση και άλλων χρηματοδοτικών πηγών για την προώθηση του «αθλητισμού για όλους». Σκοπός των νέων αθλητικών οργανισμών είναι να σχεδιάσουν προγράμματα και δράσεις που θα βελτιώνουν την υγεία των πολιτών και θα προσφέρουν ένα ευρύ πεδίο ευκαιριών για σωματική άσκηση στο σύνολο του πληθυσμού του δήμου, με ισονομία χωρίς φυλετικές και θρησκευτικές διακρίσεις, με προσβασιμότητα όλων των πολιτών και με προτεραιότητα των ατόμων με αναπηρία χωρίς να αποκλείεται καμία κοινωνική και ηλικιακή ομάδα.

Επιπρόσθετα, στα πλαίσια βελτίωσης των παρεχόμενων αθλητικών υπηρεσιών, οι ηγεσίες των αθλητικών οργανισμών, καλούνται να αναπτύξουν τα συστήματα πληροφοριών και ενημέρωσης με την χρήση των νέων τεχνολογιών, αλλά και να αναπτύξουν τεχνικές και εργαλεία διαχείρισης που θα αναβαθμίσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους, θα εξασφαλίσουν πόρους και θα καλύψουν αποτελεσματικά τις ανάγκες των πολιτών, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην βελτίωση της ποιότητας της ζωής των δημοτών τους. Όπως ορίζει το νομικό πλαίσιο για την εύρυθμη λειτουργία των οργανισμών και την δυνατότητα απορρόφησης χρηματοδοτήσεων, είναι απαραίτητη η ύπαρξη ιστοσελίδας και οι αναρτήσεις των διαδικασιών είτε των δήμων, είτε των νομικών προσώπων του σε αυτήν.

Σχετικά με την τρίτη υπόθεση, προέκυψε ότι, οι αθλητικοί οργανισμοί, πριν τα νέα διοικητικά συστήματα, που καθιερώθηκαν μέσα από τις αλλαγές που έγιναν στις υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης της χώρας, παρουσίαζαν πολλές φορές αδυναμία να παρέχουν ποιοτικές υπηρεσίες προς τους πολίτες. Ήταν εμφανής η ανεπαρκής και αναποτελεσματική δυνατότητα παροχής αθλητικών υπηρεσιών, με έντονη την απουσία στοχοθεσίας και στρατηγικής διαχείρισης, με συνέπεια, να υπάρχει αργή ανάπτυξη του αθλητισμού σε τοπικό επίπεδο.

Σε μερικές περιπτώσεις υπήρχε αδυναμία στο να οργανωθούν και να προωθηθούν αθλητικές δράσεις, λόγω της κακοδιαχείρισης στο οικονομικό πεδίο, εφόσον υπήρχε παντελής έλλειψη, μηχανισμών ελέγχου και αξιολόγησης των φορέων. Επιπλέον, το γεγονός ότι υπήρχε ένα συγκεντρωτικό σύστημα διοίκησης και ελέγχου από την κεντρική εξουσία, έκανε αδύνατη την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και την ευελιξία στα συστήματα και τους μηχανισμούς με αποτέλεσμα να εμποδίζει τις ηγεσίες των αθλητικών οργανισμών να προωθήσουν καινοτόμες και διευρυμένες αθλητικές δραστηριότητες, στα πλαίσια και των ευρωπαϊκών γραμμών.

Με την νέα μεταρρύθμιση ενδυναμώνεται, ο ρόλος των νέων αθλητικών οργανισμών, και δίνεται η δυνατότητα διεύρυνσης των δράσεων, ενώ δημιουργούνται οι προοπτικές για τον αναπτυξιακό προγραμματισμό και την βελτίωση στις διαδικασίες των παρεχόμενων αθλητικών υπηρεσιών. Ταυτόχρονα, εξασφαλίζονται οικονομικοί πόροι και δρομολογείται η δυνατότητα ένταξης των φορέων σε χρηματοδοτούμενα προγράμματα.

Αυτές οι αλλαγές συμβάλλουν στην προώθηση της ανάπτυξης νέων δράσεων που θα οδηγήσουν στην βελτίωση των υποδομών αθλητισμού, με την αναβάθμιση των αθλητικών εγκαταστάσεων στα πλαίσια των ευρωπαϊκών προδιαγραφών, όπως επιτάσσει η στρατηγική της πράσινης ανάπτυξης.

Ο γενικότερος έλεγχος και η αξιολόγηση του περιβάλλοντος των αθλητικών οργανισμών, όπως θεσπίστηκε από τον νέο νόμο, δημιουργεί τις προϋποθέσεις να υπάρξει μια αποτελεσματική διοίκηση των φορέων αυτών, αφού επιβάλλεται η σωστή στελέχωση τους, η ανάπτυξη και εφαρμογή νέων διαχειριστικών εργαλείων και μεθόδων, η απόλυτη διαφάνεια στις διαδικασίες, η συμμετοχή όλων στην λήψη των αποφάσεων, η άμεση σύνδεση των υπηρεσιών με τις εξελίξεις που συμβαίνουν στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο σχετικά με την ανάπτυξη του αθλητισμού, την διατήρηση της καλής δημόσιας υγείας και τις προϋποθέσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών.

Όλες οι παραπάνω προοπτικές, ενισχύονται και προωθούνται με την νέα δημοσιονομική πολιτική των αθλητικών οργανισμών. Έτσι αποτελούν την αφετηρία και τη βάση για να μπορέσει η τοπική αυτοδιοίκηση να επιτελέσει πιο λειτουργικά, αποτελεσματικά και επιτυχημένα το έργο της, πέρα από τα εμπόδια και τις αδυναμίες, που πλέον γίνονται ευκαιρίες και δυνατά σημεία των πολιτικών δράσης της, για την ανάπτυξη του αθλητικού πεδίου σε τοπικό επίπεδο.

Για να καταφέρει η ηγεσία των αθλητικών οργανισμών να πετύχει την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία τους, με στόχο την υπεράσπιση των τοπικών συμφερόντων και την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής των πολιτών, οφείλει να σχεδιάσει και να χαράξει στρατηγικές κατευθύνσεις τέτοιες, που να εξυπηρετούν και να διευκολύνουν τα όργανά τους να επιτελέσουν με επιτυχία το έργο τους.

Ο κινητήριος μοχλός για τις προτεραιότητες που θα προωθήσουν τον αθλητισμό και την άσκηση, όπως επιβάλλουν οι ανάγκες στη σύγχρονη εποχή, πρέπει να στηρίζονται στο γενικότερο πλαίσιο της παγκόσμιας πολιτικής σχετικά με τον αθλητισμό και την υγεία. Στόχος σημαντικός είναι η ενθάρρυνση των πολιτών να αντιληφθούν τα οφέλη και την σημασία, να υιοθετήσουν πιο δραστήριο τρόπο ζωής, με έμφαση στην συμμετοχή και την στήριξη όλων των αθλητικών προγραμμάτων που κινούνται σε αυτή την κατεύθυνση.

Όσον αφορά την τέταρτη ερευνητική υπόθεση, οι άξονες της στρατηγικής των οργανισμών, πρέπει να εστιάζουν στον αθλητισμό για όλους και στις ευρωπαϊκές διακηρύξεις, (Χάρτα του Αθλητισμού, Συνθήκη Λισαβόνας- Λευκή Βίβλος αθλητισμού), που υπογραμμίζουν τον δημοκρατικό, κοινωνικό και εκπαιδευτικό του ρόλο, επισημαίνοντας ότι η συμμετοχή στον αθλητισμό δεν έχει όρια και δεν κάνει διακρίσεις. Επομένως, τίθεται σε προτεραιότητα, ο σχεδιασμός και η σύνταξη προγραμμάτων που ενισχύουν και διαδίδουν τις αξίες του «αθλητισμού για όλους».

Με την αξιοποίηση των κατάλληλων εργαλείων, οι αθλητικοί οργανισμοί, οφείλουν να θέσουν σαφείς και ξεκάθαρους στόχους και να επιλεγούν οι κατάλληλοι μέθοδοι για να απορροφηθούν χρηματοδοτήσεις και προγράμματα που θα αυξήσουν τις ευκαιρίες για σωματική δραστηριότητα και επομένως θα ενισχύσουν την δημόσια υγεία, στα πλαίσια του αθλητισμού για όλους και βάσει των προδιαγραφών που έχουν τεθεί από τις παγκόσμιες, ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές για την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής των πολιτών.

Σχετικά με την πέμπτη ερευνητική υπόθεση, μελετώντας την περίπτωση του αθλητικού οργανισμού «Η ΑΡΤΕΜΙΣ» που είναι ο αρμόδιος φορέας για την ανάπτυξη του αθλητισμού στην περιοχή του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας, μετά την εγκαθίδρυση του νόμου 3852/2010, παρατηρήσαμε, ότι στο πεδίο των δράσεων του περιλαμβάνεται η εφαρμογή και υλοποίηση αθλητικών προγραμμάτων για την ανάπτυξη του τοπικού αθλητισμού, η ενίσχυση και η υποστήριξη των αθλητικών συλλόγων της περιοχής, καθώς και η συνεργασία και η εφαρμογή προγραμμάτων για την νεολαία και τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες των δημοτών του.

Στα πλαίσια της γενικότερης στρατηγικής του, είναι η προώθηση του «αθλητισμού για όλους» εφόσον έπειτα από την συνένωση των δύο δήμων και με την σύσταση του νέου φορέα αθλητικός οργανισμός «Η ΑΡΤΕΜΙΣ», δίνεται πλέον η δυνατότητα στους πολίτες του παλαιού δημοτικού διαμερίσματος Αρτέμιδος να έχουν ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στις αθλητικές εγκαταστάσεις που μέχρι πρότινος εξυπηρετούσαν τις ανάγκες μόνο του παλαιού δήμου Σπάτων. Επιπλέον αποτελεί τον υπεύθυνο φορέα του δήμου ο οποίος μαζί με την γενική γραμματεία αθλητισμού, συνεργάζεται για την υλοποίηση των «Προγραμμάτων άθλησης για όλους» σύμφωνα με τον νόμο 26869/2013. Στον

επιχειρησιακό προγραμματισμό του, ενσωματώνει την διεξαγωγή όλων των διαδικασιών, ώστε να μπορέσει να πάρει την έγκριση από τη γενική γραμματεία αθλητισμού για να υλοποιήσει τις συγκεκριμένες αθλητικές δραστηριότητες. Στοχεύει με αυτό τον τρόπο στην παροχή ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα για το σύνολο των δημοτών και απευθύνεται σε όλες τις ηλικιακές και κοινωνικές ομάδες του κοινωνικού συνόλου.

Οι δράσεις που αναλαμβάνει, να διεκπεραιώσει, πραγματοποιούνται στις αθλητικές εγκαταστάσεις και στους αθλητικούς δημοτικούς χώρους και στις δύο περιοχές του νέου καλλικρατικού δήμου, και στα Σπάτα και στην Αρτέμιδα, με στόχο να είναι δυνατή η συμμετοχή των πολιτών και στις δύο περιφέρειες δικαιοδοσίας του δήμου. Επομένως γίνεται αντιληπτό, ότι με την νέα μεταρρύθμιση, ο εν λόγω αθλητικός οργανισμός, έκανε σημαντικές αλλαγές ακολουθώντας τα πρότυπα του νέου νομοθετικού πλαισίου αλλά απο την ανασκόπηση προέκυψε, ότι πρέπει η ηγεσία του να κινητοποιήσει και άλλους μηχανισμούς έτσι ώστε να μπορέσει να ακολουθήσει τις διεθνείς εξελίξεις και να προσφέρει στον πληθυσμό του δήμου, την ευκαιρία να ενσωματώσει στην καθημερινότητα του αθλητικές δράσεις, αποκομίζοντας όλα τα οφέλη που προσδίδει η υιοθέτηση αθλητικών και υγιεινών προτύπων συμπεριφοράς.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η ανάγκη να υπάρξει μια πιο αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία των υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης, αποτέλεσε το εφαλτήριο για μια σειρά από συστηματικές ενέργειες και διαβουλεύσεις, που στόχο είχαν την θέσπιση νόμων και οδήγησαν σε μεταρρυθμιστικές διαρθρωτικές αλλαγές, στα συστήματα διοίκησης των υπηρεσιών, τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όσο και στην ελληνική επικράτεια. Οι αλλαγές αυτές, δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική αναβάθμιση της τοπικής κοινωνίας. Μέσα στα πλαίσια αυτά οργανώθηκαν και οι φορείς αθλητισμού της τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οποίοι είναι οι κύριοι ρυθμιστές και συντονιστές των θεμάτων που αφορούν την προώθηση και την διάδοση του αθλητικού ιδεώδους σε τοπικό επίπεδο.

Οι πολιτικές σχετικά με τον αθλητισμό, θα πρέπει να στηρίζονται στο νομικό θεμέλιο που επισφραγίστηκε με το άρθρο 165 της συνθήκης της Λισαβόνας και στο οποίο αναδεικνύονται τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαιτερότητες του αθλητισμού, που βασίζονται στην αξία της εθελοντικής δράσης, παράλληλα με τον κοινωνικό και τον εκπαιδευτικό του ρόλο, αλλά και την οικονομική του διάσταση. Σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να εναρμονίζονται όλες οι στρατηγικές στον τομέα των αθλητικών ζητημάτων και επιπρόσθετα, να ενισχύεται και η διάδοση και εδραίωση του κινήματος «αθλητισμός για όλους». Αυτό αποτελεί τη βάση που τέθηκε από το άρθρο 165 και την «Χάρτα για τον αθλητισμό» και ακολουθούν και όλες οι υπόλοιπες κατευθυντήριες που συστήνονται μέσω των λευκών και πράσινων βιβλίων, καθώς και οι αποφάσεις που ψηφίζονται από την ευρωπαϊκή ένωση και τα όργανά της.

Παράλληλα με την σημασία της σωματικής άσκησης για την ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου και την αναβάθμιση της κοινωνίας, αναδεικνύεται και αναγνωρίζεται και η συμβολή της στην προαγωγή και στην προάσπιση της δημόσιας υγείας σύμφωνα με τις παγκόσμιες διακηρύξεις και κατευθύνσεις τόσο του παγκόσμιου οργανισμού υγείας, όσο και των ευρωπαϊκών οργάνων. Επιπλέον τονίζεται η αναγκαιότητα να προωθηθούν και να ενισχυθούν οι πολιτικές για την αύξηση των ευκαιριών για σωματική δραστηριότητα, να διευρυνθούν οι δράσεις και οι εκστρατείες για την διάδοση αυτών των δράσεων, να υπάρξουν διατομεακές συνεργασίες και με άλλες

πολιτικές, όπως τον τομέα της διατροφής, της πράσινης και αειφόρου ανάπτυξης και γενικότερα να υπάρξει μια ολιστική προσέγγιση στην στρατηγική για τα θέματα που αφορούν την ποιότητα της ζωής του σύγχρονου ανθρώπου.

Από την παρούσα μελέτη, προέκυψαν σημαντικά στοιχεία, για την υφιστάμενη κατάσταση στον τομέα του αθλητισμού, στον δήμο Σπάτων - Αρτέμιδας, μετά τις νέες μεταρρυθμιστικές αλλαγές που επέφερε το «Πρόγραμμα - Καλλικράτης» και στην τοπική αυτοδιοίκηση στην ελληνική επικράτεια, αλλά και οι γενικότερες αναπτυξιακές πολιτικές που θεσπίστηκαν στον διεθνή χώρο, αναφορικά με τον αθλητισμό, την υγεία και τους υπόλοιπους τομείς που συμβάλλουν στην προαγωγή και την εξέλιξη της κοινωνίας. Μέσα σε αυτό το πρίσμα, καλείται να κινηθεί και ο αθλητικός οργανισμός του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας και να μπορέσει να πραγματοποιήσει την αποστολή του, την διάδοση και ενίσχυση δηλαδή του αθλητισμού στην ευρύτερη περιοχή του δήμου.

Από όλη την παραπάνω έρευνα, συμπεραίνεται ότι μετά την θέσπιση και εφαρμογή του νέου νόμου, υπήρξαν σημαντικές διαφοροποιήσεις και μεταβολές στην λειτουργία και τις δράσεις του προαναφερθέντα οργανισμού. Η ηγεσία του οργανισμού, προσπάθησε να εφαρμόσει κάποιες από τις ρυθμίσεις που επέφερε η αλλαγή στο σκηνικό της διοίκησης στο τοπικό επίπεδο. Η εν λόγω συγγραφέας έχοντας εργασιακή σχέση με τον ανωτέρο φορέα και έπειτα από προσωπική της παρατήρηση και εμπειρία αποκόμισε ότι ακολουθούνται οι διακηρύξεις της Ευρώπης για την ανάγκη να διαδοθεί και να προωθηθεί το κίνημα του «αθλητισμού για όλους», αλλά και της εθνικής πολιτικής, καθώς συνεργάζεται με την γενική γραμματεία αθλητισμού, στην υλοποίηση αθλητικών προγραμμάτων.

Τα προγράμματα αυτά πραγματοποιούνται στο μεγαλύτερο μέρος των αθλητικών εγκαταστάσεων, που έχει υπό την εποπτεία του και τις οποίες αναβαθμίζει σταδιακά στα πλαίσια των προδιαγραφών που έχουν δοθεί από την γενική γραμματεία αθλητισμού, βάσει του εγχειριδίου που έχει συσταθεί για την εξοικονόμηση των ενεργειακών πηγών, στα πλαίσια της αειφόρου ανάπτυξης. Το μειονέκτημα όμως είναι ότι η έλλειψη πιστοποίησης του αθλητικού οργανισμού συνιστά την αδυναμία προσλήψεων μόνιμου εξειδικευμένου και κατάλληλα καταρτισμένου προσωπικού εφόσον δεν υπάρχει η δυνατότητα επιπρόσθετης απορρόφησης χρηματοδοτήσεων.

Αναφορικά με την περαιτέρω βελτίωση και εξέλιξη των παρεχόμενων αθλητικών υπηρεσιών, ο αθλητικός οργανισμός «Η ΑΡΤΕΜΙΣ», μπορεί να ενισχύσει και να εδραιώσει τον ρόλο του, στην ευρύτερη περιοχή των Μεσογείων, μέσα από καινοτόμες και καθοριστικές κινήσεις. Μια πολύ καίρια και σημαντική αλλαγή που οφείλει, λόγω του νέου νομοθετικού πλαισίου να κινητοποιήσει η ηγεσία του εν λόγω οργανισμού είναι η πιστοποίηση του. Με αυτή την ενέργεια ο οργανισμός θα έχει την δυνατότητα να απορροφήσει ευρωπαϊκά προγράμματα και χρηματοδοτήσεις, έτσι ώστε να διευρυνθεί το πεδίο των δράσεων του και να είναι πιο αποτελεσματική η παροχή αθλητικών υπηρεσιών προς τους πολίτες του δήμου.

Η ηγεσία του αθλητικού οργανισμού «Η ΑΡΤΕΜΙΣ», θα μπορούσε να ισχυροποιήσει την θέση του παραπάνω οργανισμού, με την υποστήριξη της συμμετοχής του, σε δράσεις, που συμβάλλουν στην διακίνηση και εφαρμογή καινοτόμων πρακτικών με την σύμπραξη συνεργασιών και με άλλες αθλητικές οργανώσεις, τόσο στην Ευρώπη όσο και σε διεθνές επίπεδο. Θα ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα η συμμετοχή του στο ευρωπαϊκό δίκτυο ενημέρωσης και δραστηριοποίησης των τοπικών φορέων αθλητισμού, όπως η εγγραφή του στον διεθνή οργανισμό τοπικών αθλητικών οργανισμών, την αναγνωρισμένη πλέον «T.A.F.I.S.A». Το να συμμετέχει σε τέτοια δίκτυα πληροφόρησης, του παρέχει την δυνατότητα, να έχει συνεχή και άμεση πρόσβαση στις τρέχουσες εξελίξεις και καινοτομίες που πραγματοποιούνται στο διεθνές στερέωμα σχετικά με την προώθηση του «αθλητισμού για όλους» στην τοπική αυτοδιοίκηση και βοηθάει στην αναβάθμιση των δράσεων του.

Επιπρόσθετα, μπορεί να αναπτύξει καινοτόμες και νεωτεριστικές δράσεις και πρακτικές για την ελληνική πραγματικότητα όπως την δημιουργία δικτύου ηλεκτρονικής πληροφόρησης των δημοτών για την ενημέρωση και την διευκρίνιση όλων των απαιτούμενων ενημερώσεων και πληροφοριών που αφορούν την ανάπτυξη του αθλητισμού για όλους, την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με θέματα αθλητισμού, εθελοντισμού, προαγωγής της υγείας. Μια ιδιαίτερα πρωτότυπη δράση είναι η δημιουργία τοπικού τηλεοπτικού δικτύου για την ενημέρωση και προβολή αθλητικών θεμάτων καθώς και των δράσεων του. Επιπλέον επιβάλλεται να χρησιμοποιεί τα διαχειρίσιμα εργαλεία που παρέχει η ευρωπαϊκή πλατφόρμα και επισημαίνονται στο νέο νομικό πλαίσιο όπως

αξιολογήσεις, καταγραφή και έλεγχος στοιχείων των δράσεων ταυτόχρονα με την δημιουργία συμπράξεων και συνεργασιών με άλλους φορείς για την ανάπτυξη του αθλητισμού και την διασφάλιση χρηματοδοτήσεων.

Σημαντική κρίνεται και η συμμετοχή του, ακολουθώντας την νομοθεσία, στην ευρωπαϊκή πλατφόρμα που ασχολείται με την υγεία και την διατροφή σε συνδυασμό με την σωματική δραστηριότητα, για να πληροφορείται και να ενημερώνεται για όλα τα θέματα και τις δράσεις που γίνονται για την ανάπτυξη των πολιτικών, που στο επίκεντρο έχουν την πρόληψη, την προστασία και την κάλυψη των αναγκών του πολίτη. Σπουδαία πρωτοβουλία αποτελεί, το να προωθήσει και να κινητοποιήσει την επιμόρφωση της ηγεσίας και των στελεχών του, με την σύναψη συνεργασιών με ακαδημαϊκά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, που ασχολούνται με την διοίκηση του αθλητισμού. Με τον τρόπο αυτό θα επιτευχθεί η ενδυνάμωση και η επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού του.

Μία ακόμη σημαντική παράμετρος που θα οδηγούσε στην βελτιστοποίηση της καθημερινότητας των πολιτών, απόλυτα συνυφασμένη, με τις κατευθυντήριες γραμμές που δίνει ο παγκόσμιος οργανισμός υγείας και προωθεί και σε συνεργασία και με τις υπόλοιπες αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου, είναι η δημιουργία κατάλληλων υποδομών για την δημιουργία ενός περιβάλλοντος στο οποίο μπορεί ο πολίτης να εντάξει αθλητικές συνήθειες στην καθημερινότητα του. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την οργάνωση ποδηλατοδρόμων, τη χάραξη μονοπατιών πεζοπορίας, την ανάπλαση χώρων πρασίνου και την δημιουργία πάρκων, την οργάνωση δικτύου πεζόδρομων.

Οι διοικήσεις των αθλητικών φορέων, καλούνται να συνδράμουν στην προώθηση εθελοντικών δραστηριοτήτων σε τοπικό επίπεδο και να την εντάξουν διοικητικά στον οργανισμό παρέχοντας ό,τι ορίζεται από τον νόμο σχετικά με τον εθελοντισμό. Σε αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να κινηθεί και η ηγεσία του αθλητικού οργανισμού «Η ΑΡΤΕΜΙΣ» καθώς με αυτό τον τρόπο, θα ενισχυθεί ο δημοκρατικός της ρόλος και θα επιτευχθεί η κοινωνική συσπείρωση των πολιτών και η ανάπτυξη της συλλογικής δράσης, με στόχο την προάσπιση των τοπικών συμφερόντων και την προσφορά στο κοινωνικό σύνολο με το ελάχιστο οικονομικό κόστος, ενώ παράλληλα θα επιτευχθεί η οικονομική

ανάπτυξη της περιοχής διαμέσου της προώθησης και ανάπτυξης του αθλητισμού για όλους.

Παράλληλα με την γενικότερη αναβάθμιση των υπηρεσιών του, ως προς το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων, που υλοποιεί, η ηγεσία του αθλητικού οργανισμού « Η ΑΡΤΕΜΙΣ», θα έκανε ακόμη πιο αποτελεσματικές και αποδοτικές τις υπηρεσίες, που παρέχει στους δημότες, συμπεριλαμβάνοντας στους ήδη αναδιαμορφωμένους μηχανισμούς της, τεχνικές βελτίωσης των διαδικασιών μέσα από την χρήση εργαλείων διαχείρισης, με στόχο την καλύτερη και ποιοτικότερη εξυπηρέτηση του κοινωνικού συνόλου στο οποίο απευθύνεται.

Κλείνοντας, μπορούμε να επισημάνουμε μία ακόμη πρόταση που θα είχε μεγάλη αξία για την ανάπτυξη της περιοχής και θα βοηθούσε και στην γενικότερη οικονομική και επιχειρηματική άνθηση του τόπου, ανοίγοντας θέσεις εργασίας για τους κατοίκους και προσελκύοντας επενδυτικά προγράμματα. Με το δεδομένο, ότι ο αθλητικός οργανισμός «Η ΑΡΤΕΜΙΣ», δραστηριοποιείται σε μια περιοχή που η γεωγραφική της τοποθεσία (παραθαλάσσια περιοχή - μεγάλη επιφάνεια ανεκμετάλλευτης αγροτικής γης - δίπλα στον διεθνή αερολιμένα « Ελευθέριος Βενιζέλος» - κοντά στο λιμάνι της Ραφήνας), παρέχει την δυνατότητα για την ανάπτυξη εναλλακτικών αθλητικών δράσεων στο ύπαιθρο στις οποίες θα μπορούν να συμμετέχουν όλες οι ηλικιακές ομάδες. Ταυτόχρονα μέσα από την ανάπτυξη αθλητισμού για όλους δημιουργούνται ευκαιρίες προώθησης για την ανάπτυξη του ονόματος της πόλης (brand name) και την οικονομική αναπτυξή της, γεγονός που θα κάνει τον δήμο Σπάτων - Αρτέμιδας, ελκυστικό τουριστικό προορισμό, τόσο για τους Έλληνες επισκέπτες, όσο και για ξένους τουρίστες.

Τέλος θα μπορούσε να εξεταστεί πιο διεξοδικά και αναλυτικά στο μέλλον, ποιες είναι οι ομοιότητες και οι τυχόν διαφορές που υπάρχουν, αναφορικά με τις παγκόσμιες και ευρωπαϊκές πολιτικές σχετικά με την αύξηση της σωματικής δραστηριότητας σε τοπικό επίπεδο και ειδικότερα, αν η παγκόσμια πολιτική θα συνέβαλλε σε μεγαλύτερο βαθμό και πιο αποτελεσματικά στην εξέλιξη και την αναβάθμιση των αθλητικών οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στην ελληνική επικράτεια.

VI. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Αλεξανδρής, Κ. (2007). *Αρχές μάνατζμεντ και μάρκετινγκ οργανισμών και επιχειρήσεων αθλητισμού και αναψυχής*. Εκδόσεις Χριστοδουλίδη, Θεσσαλονίκη.

Γεωργιάδης, Α.Σ. (1997). *Γενικές αρχές αστικού δικαίου*. Εκδόσεις Σάκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη.

Γεωργοπαπαδάκος, Α. (1998). *Το μεγάλο λεξικό. Μονοτονικό της νεοελληνικής γλώσσας*. Εκδόσεις Μάλλιαρης-Παιδεία, Αθήνα.

Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (2013). Ανακτήθηκε Οκτώβριος 10, 2013 από: <http://www.gga.gov.gr>

Γκίκας, Ρ., Μήτσου, Κ. (2011). *Καλλικράτης: Η ευρωπαϊκή τοπική αυτοδιοίκηση. Ελληνική εταιρία τοπικής ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης*.

Δαγτόγλου, Π.Δ. (1997). *Γενικό Διοικητικό δίκαιο*. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή.

Δήμος Σπάτων - Αρτέμιδας (2013). *Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης, Σπάτα*. Ανακτήθηκε Οκτώβριος 10, 2013 από: http://spata-artemis.gr/userdata/docs/fsxedio_etisio_2013.pdf

Διεθνής Καταστατικός Χάρτης Της Φυσικής Αγωγής και του Αθλητισμού, (1978) UNESCO

Διεθνής Οργανισμός για τον Αθλητισμό και τον Πολιτισμό (I.S.C.A.) (2013). Ανακτήθηκε Οκτώβριο 10, 2013 από: <http://www.isca-web.org>

Διεθνής Οργάνωση για τον αθλητισμό για όλους (T.A.F.I.S.A.) (2013). Ανακτήθηκε Οκτώβριο 10,2013 από: <http://www.tafisa.net>

Δωρής, Φ. (1991). *Εισαγωγή στο αστικό δίκαιο*, Τόμος Β1.

Ελληνική Προεδρεία της Ευρώπης (2014). Ανακτήθηκε Μάρτιος 10, 2014 από: <http://gr2014.eu/el/contacts/who-is-who>

Ελληνική εταιρία τοπικής ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης (2013). Ανακτήθηκε Οκτώβριος 17, 2013 από: <http://www.eetaa.gr>

Επιθεώρηση αθλητικού δικαίου (2008). Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. Εθνικό τυπογραφείο, Αθήνα.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Διοικητική Μεταρρύθμιση ΕΣΠΑ 2007-13). Ανακτήθηκε Οκτώβριος 17, 2023 από: <http://www.opengov.gr>

Ευρωπαϊκή Ένωση (2013). Ανακτήθηκε Οκτώβριος 10, 2013 από: <http://www.europeanunion>

Ευρωπαϊκή Ένωση (1997). *Συνθήκη του Αμστερνταμ*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (1999). *Εκθεση του Ελσίνκι για τον αθλητισμό*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2000). *Χάρτης των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2000). *Συμπεράσματα της προεδρίας Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2001). *Λευκή Βίβλος για την διακυβέρνηση, ελληνική έκθεση, ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2001). *Λευκή βίβλος για τη διακυβέρνηση*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2005). *Πράσινη βίβλος - προώθηση της υγιεινής διατροφής και της σωματικής άσκησης: μια ευρωπαϊκή διάσταση για την πρόληψη του υπερβολικού βάρους, της παχυσαρκίας και των χρόνιων παθήσεων*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2007). *Λευκή βίβλος για τον αθλητισμό*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2007). *Λευκή Βίβλος για την υγεία*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2009). *Λευκή Βίβλος για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2009). *Sport and Physical Activity - Special euro barometer*. European commission. Οκτώβριος 2009 - Μάρτιος 2010, Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2010). *Πράσινη βίβλος. Η αναπτυξιακή πολιτική της Ε.Ε προς όφελος της χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς αειφόρου ανάπτυξης. Αύξηση της αναπτυξιακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Εκδόσεις Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2011). *Σχέδιο γνωμοδότησης. Η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στον αθλητισμό*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2012). *Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων-προώθηση της σωματικής δραστηριότητας για τη βελτίωση της υγείας*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2012). *Ένας χρόνος με την ομάδα δράσης για την Ελλάδα*. Ανακτήθηκε Οκτώβριος 10, 2013 από: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12784_el.htm

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2013). *Πράσινη βίβλος - πολιτικές που αφορούν το κλίμα και την ενέργεια με χρονικό ορίζοντα το 2030*. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο.

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως αρ. φυλ. 2314/17/10/11 «*Οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας δήμου Σπάτων-Αρτέμιδας*».

Ινστιτούτο τοπικής αυτοδιοίκησης- ΚΕΔΚΕ (2008). *Η πρόκληση μιας νέας μεταρρύθμισης της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης*. Ανακτήθηκε Οκτώβριος, 10, 2013 από: <http://www.kedke.gr>

Ιατρού, Στ., Κουδούνη, Αμ., Νικολακοπούλου, Μ., Χασομέρη, Στ. (2005). *Δομή και λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, ΤΕΕ, Αθήνα.

Καζάκος, Π. (2005). *Μεταρρυθμίσεις παντού: στο κράτος, στην αγορά, στην κοινωνία των πολιτών, στο η εμπλοκή των μεταρρυθμίσεων στην Ελλάδα*. Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

Καραναστάσης, Γ. Μ. (2006). *Ο Νέος Δημοτικός & Κοινοτικός Κώδικας*. Εκδόσεις Γ.Μ.Καραναστάση, Αθήνα.

Κοντιάδης, Ξ. (2004). *Συνταγματικές Εγγυήσεις και Θεσμική Οργάνωση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας*. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα.

Κριεμάδης, Θ. & Χρηστάκης, Μ. (2009). *Αρχές και πρότυπα μανάτζμεντ για τη δημόσια διοίκηση και τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς: Διεθνείς τάσεις & ευρωπαϊκή προσέγγιση*. Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.

Κουστέλιος, Α. (2013). *Αθληση για όλους. Οδηγός διαχείρισης προγραμμάτων*. Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα.

Μαΐστρος, Π. (2000). *Οι αναπτυξιακοί θεσμοί της τοπικής αυτοδιοίκησης*. Εκδόσεις Λιβάνη, Αθήνα.

Μαντζάρης, Γ. (2011). *Σύγχρονο μανάτζμεντ επιχειρήσεων και οργανισμών*. Τόμος Α., ISBN: 978-960-92475-5.

Μάρκου, Χ., Πεταχτή, Σ., Γκρέκας, Δ., Σαρώφ, Π., Τούντα, Ε. (2011). *Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2011-2014, Σπάτα*.

Μήτσου, Κ. (2011). *Καλλικράτης: Περιβαλλοντική Διαχείριση και τοπική αυτοδιοίκηση*. Έκδοση Ελληνική εταιρία ανάπτυξης και αυτοδιοίκησης, Αθήνα.

Μυλωνάς, Ν. Δ. (2011). *Στρατηγική και διοίκηση ολικής ποιότητας στο δημόσιο τομέα*. Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Πειραιά.

Νόμος 2539/1997 *«Νόμος Καποδίστρια ή σχέδιο Καποδίστριας».*

Νόμος 2725/1999 *«Ερασιτεχνικός – επαγγελματικός αθλητισμός και άλλες διατάξεις».*

Νόμος 3370/2005 *«Οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και λοιπές διατάξεις».*

Νόμος 75.Ι/ Ν3463/2006 *«Κώδικας δήμων και Κοινοτήτων».*

Νόμος 3661/2008 *«Μέτρα για την μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και άλλες διατάξεις».*

Νόμος 3918/2010 *« Διαρθρωτικές αλλαγές στο σύστημα υγείας και άλλες διατάξεις».*

Νόμος 3852/2010 *«Νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης-πρόγραμμα Καλλικράτης».*

Νόμος 5825/2010 *«Έγκριση κανονισμού ενεργειακής απόδοσης κτηρίων».*

Νόμος 32/2011 *«Συγχώνευση Ν.Π.Δ.Δ. του δήμου Σπάτων - Αρτέμιδας στον τομέα αρμοδιοτήτων αθλητισμού και σύσταση νέου Ν.Π.Δ.Δ.».*

Νόμος 3819/2011 *« Διαρθρωτικές αλλαγές στο σύστημα υγείας και άλλες διατάξεις»*

Νόμος 3986/2011 *«Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015».*

Νόμος 4049/2012 *«Αντιμετώπιση της βίας στα γήπεδα, του ντόπινγκ , των προσυμφωνημένων αγώνων και λοιπές διατάξεις».*

Νόμος 4052/2012 *«Νόμος αρμοδιότητας Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για εφαρμογή του νόμου «Έγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.), της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, του Σχεδίου του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες*

επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη διάσωση της εθνικής οικονομίας» και άλλες διατάξεις».

Νόμος 4075/2012 «Θέματα κανονισμού ασφάλισης Ι.Κ.Α – Ε.Τ.Α.Μ ασφαλιστικών φορέων στην οδηγία 2010/18/Ε.Ε και λοιπές διατάξεις».

Νόμος 26869/2013 «Έγκριση οργανωτικού πλαισίου άθλησης για όλους».

Νόμο 4151/2013 «Ρυθμίσεις για την τροποποίηση και τη βελτίωση συνταξιοδοτικών, δημοσιονομικών, διοικητικών και λοιπών διατάξεων του Υπουργείου Οικονομικών» .

Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (U.N). Ανακτήθηκε Δεκέμβριο 10, 2013 από: <http://www.un.org>

Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (W.H.O.). Ανακτήθηκε Οκτώβριο 10, 2013 από: <http://www.who.int>

Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (2011). *Promoting sports and enhancing health European union countries. Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας. Δανία.* Ανακτήθηκε Οκτώβριο 10, 2013 από: <http://www.euro.who.int>

Παπαδάκης, Β. (2007). *Στρατηγική των επιχειρήσεων: Ελληνική και διεθνής εμπειρία.* Τόμος Α΄: Θεωρία. Εκδόσεις Ε. Μπένου, Αθήνα.

Προεδρικό διάταγμα 85/2012 «Ίδρυση, μετονομασία υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών».

Προεδρικό διάταγμα 98/2012 «Τροποποίηση του Π.Δ. 85/2012, ίδρυση, μετονομασία υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών».

Στεργιούλας, Α. (2005). *Βιολογία της άσκησης.* Εκδόσεις Συμμετρία, Αθήνα.

Σύγχρονη τοπική διακυβέρνηση (2012): *Θέματα και προοπτικές: Μελέτη για την τοπική διακυβέρνηση στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ανάδειξη καλών πρακτικών, 25-27 Σεπτεμβρίου, Αθήνα.*

Υπουργείο Ανταγωνιστικότητας και Ανάπτυξης. Ανακτήθηκε Οκτώβριος 10, 2013 από: <http://www.espa.gr>

Υπουργείο εσωτερικών (1997). *Πρόγραμμα ανασυγκρότησης της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης «Ιωάννης Καποδίστριας»* .

Υπουργείο Εσωτερικών. Ανακτήθηκε Οκτώβριος 10, 2013 από: <http://www.ypes.gr/el>

Υπουργείο Υγείας. Ανακτήθηκε Οκτώβριος 18, 2013 από: <http://www.m.o.h.gov./gr>

Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (2008). *Εθνικό σχέδιο δράσης για την δημόσια υγεία 2008-2012*. Ανακτήθηκε Οκτώβριος, 10, 2013 από: <http://www.m.o.h.gov./gr>

ΦΕΚ 1766/B/10 κοινή υπουργική απόφαση «*Σύσταση στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Ειδική Γραμματεία Διατροφής και Άθλησης*».

ΦΕΚ407B/09-04-2010 «*Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων*» (ΚΕΝΑΚ).

ΦΕΚ 87 Α/7-6-2010 «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα «Καλλικράτης»* Επικαιροποιημένη έκδοση με τις νεότερες νομοθετικές ρυθμίσεις και συναφή νομοθεσία.

ΦΕΚ 1299/2011 «*Ίδρυση αθλητικού οργανισμού δήμου Σπάτων- Αρτέμιδας «Η ΑΡΤΕΜΙΣ»*».

Ξενόγλωσση

Baron, J. N. & Bielby, W. T. (1986). *The proliferation of job titles in organizations*. Administrative Science Quarterly.

Beaglehole, R., Bonita, R. (2004). *Public Health at the Crossroads: Achievements and Prospects*. Cambridge University Press.

Bouchard, C., Blair, S., Haskell, W. 2006. *Physical activity and health*. Second Edition Human Kinetics. Goodle e-book.

Chien, M. Y., Russell, H. & Tracey, T. (2011): *Board roles and strategic orientation among taiwanese nonprofit sport organizations*. *Managing Leisure*, 16 (4), 287-301.

European commission (2010). *European Economy: The economic adjustment programme for Greece*. Ανακτήθηκε 10, 2013 από: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications

Independent Inquiry into Inequalities in Health Report - *The Acheson Report* (1998). London: The Stationery Office.

Local Coverment Association (2006). *Performance improvement and development*. Ανακτήθηκε από: <http://www.local.gov.uk>

Montana, P. & Charnov, B. (2000). *Management*, 3th edition, Publications Barrons. U.S.A.

Pereira da Costa, Lamartine; Miragaya, Ana (2002). *Worldwide Experiences and Trends in Sport for All*. Meyer & Meyer Verlag.

Porter, M., "What is Strategy?", *Harvard Business Review* (1996), Nov.-Dec. pp. 61-78.

International platform on sport and development (2013). Ανακτήθηκε 10, 2013 από: <http://www.sportanddev.org>

The European food information council (2013). Ανακτήθηκε Οκτώβριος, 10, 2013 από: <http://www.eufic.org>